לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ג', ח' בטבת תשמ"ח, 29 בדצמבר 1987 / שנה מ"ח מס' 13533 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

השער היציג של הדולר: 1.539

שער החליפין של השקל לעומת הדולר הגיע אתמול לרמה הנמוכה ביותר מאז הפיחות מינואר 1987. שער החליפין של השקל לעומת הדולר נקבע על־ידי בנק־ישראל ל־1.5393 — שער שגבוה בשלושה אחוזים בלבד מהשער שהיה קיים ערב פיחות השקל בינואר.
שר האוצר, משה נסים, שב אתמול ושלל את האפשרות של ביצוע פיחות בתקופה הקרובה. בכינוס של דוברים ממשלתיים אמר נסים שהדבר לא יסייע ליצוא ורק יגרום להתחדשות האינפלציה. (על שערי הדולר בעולם — עמוד 5).

נסים על המערך: "יקב הדין את המפלגה"

מאשים את השר מודעי בטרפוד הצעת התקציב

תוקף את ההצעה להמשיך במס הייסף ■ שכר הבכירים יוצמד לסקטור הציבורי

מאת כתבנו הכלכלי ביים

שר האוצר, משה נסים, התלונן אצל חבריו למפלגה הליבראלית שהתנגדות מצד שרי הליכוד להצעת תקציב המדינה מאלצת אותו להגיע לפשרות עם מפלגת־העבודה לגבי הצעות שונות הכלולות בתקציב.

לדברי מקורות במפלגה הליבראלית נקב נסים, בשיחות פרטיות, בשמו של השר בלי תיק, יצחק מודעי, כמי שמוביל את ההתנגדות בקרב שרי הליכוד להצעת התקציב. מודעי ושר התעשייה והמסחר, אריאל שרון, הם אשר מהווים המוקד לאופוזיציה למשה נסים בקרב שרי הליכוד בחודשים האחרונים. בשבועות האחרונים כבר הסכים נסים לוותר על הצעותיו להנהיג שכר לימוד מודרג בבתי־ספר תיכון, דמי ביקור אצל רופא ודמי אישפוז.

למרות פשרות אלה המחלוקת בין נסים לשרי העבודה נשארה בעינה. נסים מתנגד בתוקף להמשך מס הייסף בשנה נוספת כהצעת שרי העבודה. מס הייסף מוטל על מס־ההכנסה המשולם על הכנסות מעל 8000 לחודש. שיעורו 10 אחוזים והוא יוצר מדרגת מס־הכנסה של (סוף בעמוד 2)

נשים מפגינות בחצר הצלב האדום במזרח־ירושלים, נגד מעצר יקיריהן. (צילום: רחמים ישראלי)

תוניסיה ולוב יחדשו היחסים

מאת אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת

תוניסיה ולוב עומדים לחדש את הקשרים הדיפלומטיים ביניהן, לאחר שאלה נותקו לפני שנתיים. הקשרים נותקו לאחר שלוב גירשה 30 אלף פועלים תוניסאים מתחומה.

כבר בתחילת החודש חידשו שתי המדינות הללו את הקשרים הקונסולריים ביניהן, במסגרת המגעים בין מדינות המאגרב לשיפור הקשרים ביניהן.

סוכנות הידיעות של לוב מסרה כי נשיא תוניסיה זין אל־עאבדין בן עלי הודיע לשליט לוב קדאפי על חידוש הקשרים בשיחה טלפונית.

ארצות־הברית דורשת: לא לגרש פלשתינים שהשתתפו במהומות

300 כתבי־אישום הוגשו נגד מפירי־סדר בשטחים ■ 100 משפטים נסתיימו ■ רבין: 900 איש עדיין עצורים

מאת אבי בניהו, עזרא אבירן, מנחם ענברי ומטי בסוק, כתבי "על המשמר"

ארצות הברית דורשת מישראל שלא לגרש פלשתינים שהשתתפו במהומות בשטחים. הציר בשגרירות ישראל בוושינגטון, עודד ערן, הוזעק למשרד החוץ האמריקני, שם נמסרה לו פנייתה הרשמית של ארצות־הברית.

מקורות במשרד החוץ האמריקני מסרו כי הם חוששים שגירוש פלשתינים עלול להביא להחרפת ההסיטה בשטחים, והביעו תקווה שישראל תימנע מגרוש.

מקורות אלה מסרו כי ערן אמר לפקידי משרד החוץ כי עדיין לא נתקבלה החלטה בעניין זה בממשלת (סוף בעמוד 4)

הליכוד מאשים את פרס ב... כהניזם

עוד דקירה לאומנית בירושלים

אריה קליין, תושב חברון, מקבל טיפול מאיש מד"א ליד שער שכם. ראה ידיעה מורחבת עמוד 19. (צילום: רחמים ישראלי)

איגוד המחזאים מאיים להחרים אירועי שנות ה־40 בעקבות התנכלות ל"סינדרום ירושלים"

● ידיעה מלאה בעמוד 17 ●

לגיליון היום מצורף "הדף הירוק"

אבו־ג'יהאד: המהומות יחודשו ביום ה' הקרוב

מאת אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת ואבי בניהו, כתבנו הצבאי

אבו־ג'יהאד, השוהה בימים אלה בירדן, הצהיר שהמהומות בשטחים יחודשו ב־31 בדצמבר, לציון יום הפת"ח.

צה"ל מנגד, ישמור על כוחות בהיקפים מתוגברים בשטחים, לקראת אותו יום. להערכת הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון, ינסו הגורמים המסיתים לחדש את המהומות אולם "המעצרים של חלק גדול מהמסיתים והכוח הגדול של צה"ל בשטחים, נותנים סיכוי טוב שלא יהיו הפרות סדר ביום שישי הקרוב".

"השיפוט המהיר": אור אדום

ההלם הראשון בעקבות המהומות של השבועות האחרונים בשטחים התחלף עתה בפריקת כל רסן של היגיון ותבונה. יצחק רבין, שזכה למחמאות חמה וחסרת סייגים מהח"כ דרוקמן, צריך לבחון את עצמו היטב לאורה. יתכן שמדיניות הגירוש המוצהרת שלו תביא שקט לטווח קצר. לטווח ארוך היא תיצור עוד מוקדי עוינות, משפחות הרוסות וגיבורים לאומיים חדשים.

בתוך אלה הוכנס מושג חדש לזירה, והוא "השיפוט המהיר". השיפוט המהיר מוכר מתחום משפטי התעבורה, והוא נועד להרתיע ולהקל על העומס המוטל על שופטי התעבורה. העונשים המוטלים בתחום זה הם קלים יחסית, וברגע בו מתעורר ספק לגבי אשמת הנהג עובר הנושא לערכאות מורכבות וארוכות טווח יותר. העברת השיטה לאירועים האחרונים אינה תופסת, ומעוררת שאלות קשות. לא ייתכן, שמדינה מתוקנת תכניס בני־אדם למאסר ממושך רק על סמך משפט בן כמה דקות, ללא שניתנה לעורכי־הדין האפשרות להיפגש כראוי עם כל עציר ועציר, ולהכין את הגנתו כראוי. קשה להעלות על הדעת שייעשה בדרך זו משפט־צדק. למעלה מזה: לא ייתכן בהגדרה משפט־צדק כאשר לא ניתנים התנאים האלמנטריים לקיומו. עם כל הכבוד לבתי־הדין הצבאיים העוסקים בנושא, קשה להימנע מתחושה, שהחלטותיהם המזורזות תושפענה משיקולים פוליטיים של השלטת מרות ופחד על האוכלוסייה, באין להם הזמן והתנאים לשיקול ענייני לגופו של כל נאשם.

צורת השפיטה התמוהה הזו מעוררת אף את השאלה, מה השפעת שלטון הכיבוש על מערכת החוק והמשטר בישראל. המחשבה שאפשר להפריד בין אופן שיפוט הנדרש מסיטואציה של מרי המוני בשטחים כבושים, לבין אופן שיפוט בחברה דמוקרטית, שבה החוק טוחן לאט ובזהירות ולגופו של הנאשם, אינה עומדת במבחן ההיגיון. שופט צבאי, שאינו בהכרח משפטן, חורץ היום עצירים בדרכים שאינן עומדות באמות־מידה מספיקות, יחיל מחר בלי דעת דרכים כאלה על עציר ערבי־ישראלי, על סרבן שירות יהודי, וכך הלאה. עקרון "השיפוט המהיר" הוא, על כן, אור אדום נוסף בתהליך העובר על המשטר בישראל.

המאבק על התקציב עלול להביא לפירוק הקואליציה

שרי המערך יבקשו משמיר לדחות ההצבעה האמורה להתקיים ביום א' ● ייפגשו היום עם נציגיהם בוועדה המרכזת כדי לתאם עמדות ● שרת־הבריאות תציע לפרוש מהממשלה אם יוחלט לקצץ בתקציבי החינוך והבריאות

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים, כתבנו לענייני עבודה אבשלום קווה וכתבנו בצפון יהודה צור

המתח בין הליכוד למערך סביב הצעות שר האוצר משה נסים לקיצוץ בתקציב המדינה הלך וגבר אתמול. בעוד שבמערך גוברת ההתנגדות לקיצוצים בתקציבי הבריאות והחינוך, מאיימים בליכוד בפירוק הקואליציה אם שרי המערך לא יתמכו בהצעת תקציב המדינה לשנה הבאה.

שרי המערך עומדים לדרוש מראש הממשלה יצחק שמיר שלא לקיים הצבעה על התקציב ביום א' אלא להמתין לשובם של ממלא מקום ראש הממשלה שמעון פרס ושר־הביטחון יצחק רבין מחו"ל. נראה שההצבעה על התקציב תערך רק בישיבה מיוחדת במחצית השבוע הבא.

שרי מפלגת העבודה ומשלחת מצומצמת מטעם חברי הוועדה המרכזת מטעמה בראשות המזכ"ל ישראל קיסר יקיימו הבוקר דיון מיוחד בהצעת תקציב המדינה החדש כדי לתאם עמדות לקראת ההצבעה בממשלה. הפגישה תתקיים בלשכת המזכ"ל עוזי ברעם בתל־אביב.

ביקורת נוקבת על הצעת התקציב נשמעה אתמול במליאת האגף לאיגוד מקצועי שהתכנסה בתל־אביב. הדוברים קבעו, כי התקציב הינו אנטי חברתי ומגמתו להעמיק את הפגיעה בציבור העובדים, דבר שיביא לאי־שקט תעשייתי ואנדרלמוסיה ביחסי העבודה במשק.

הוועד הפועל של ההסתדרות יתכנס ביום ראשון הקרוב לדיון בהצעת התקציב. בישיבה צפויה חזית רחבה נגדו וקריאה לצאת למאבק חריף נגד מימוש המגמות בהצעת התקציב.

"אני מתכוונת להציע היום לחברי השרים במערך, שאם הממשלה לא תיענה לתביעותינו להימנע מקיצוצים בחינוך ובבריאות, עלינו לפרוש מן הממשלה" — אמרה אתמול שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו במהלך ביקורה במעלות.

"לא ייתכן שנקבל כלשונה כל הצעה ששר האוצר מביא לממשלה. אסור לנו לשבת בממשלה, בה אנו מהווים 50 אחוז, שאינה מתחשבת בדרישות וצרכים הנראים לנו כחיוניים לחברה הישראלית", אמרה שרת־הבריאות.

לדבריה, הממשלה הקטינה את השתתפותה במערכת הבריאות ל־[illegible] אחוז מכלל התקציב, כאשר היתר מוטל על המעסיקים והעובדים.

"באנו חושך לגרש"

מאת שלמה סלוצקי, כתב "על המשמר"

300 הלפידים שנשאו חברי ה"שומר הצעיר" מקיני התנועה באיזור גוש־דן במצעד ססגוני משדרות בן־גוריון — פינת דיזינגוף ועד לחוף שרתון לא באו רק להזכיר את גבורת המכבים. הלפידים האירו על תשע סיסמאות שנבחרו על־ידי החניכים כדי לציין את 40 שנות המדינה וכדי לגרש את החושך המעיב עליה.

ואלו הסיסמאות: "די לכיבוש", "למען ועידת שלום", "למען מעורבות חברתית", "למען התנדבות", "עזרה לזולת", "עצמאות", "בעד הבנה בין חילונים ודתיים", ו"נגד גזענות".

300 לפידים, האם יצליחו לכבות את השריפה! (צילום: אפי שריר)

מזכירי תנועת המושבים: נפתח בשביתת רעב מול משרד האוצר

מאת שלמה גלור, כתב "על המשמר"

מזכירי תנועת המושבים, יו"ר המרכז החקלאי ומזכ"ל התאחדות האיכרים יפתחו בעוד שבועיים בשביתת רעב מול משרד־האוצר בירושלים אם עד אז לא יימצא פתרון למצוקת המושבים — הכריז אתמול מזכ"ל תנועת המושבים, גדליה גל, בכנס חירום בעפולה בהשתתפות 300 נציגי מושבים, קיבוצים וארגונים חקלאיים.

בכנס השתתפו שר־החקלאות, אריק נחמקין, מזכירי תנועת המושבים, ח"כ אפרים שלום, גדליה גל ויוחנן דניאל, יו"ר המרכז החקלאי, שמחה אסף, ומזכ"ל התאחדות האיכרים, שלמה רייזמן.

על הקיר התנוססה כתובת "עובד אדמתו ישבע לחם?" עם סימן שאלה גדול.

"יש הרבה שרים בממשלה שהמצב הקשה של החקלאות גורם להם הנאה ואין שום סיכוי שאצליח לקבל סיוע של 2 מיליארד ש"ח אם הממשלה לא תחליט על שינוי סדרי העדיפויות" — אמר שר־החקלאות, אריק נחמקין.

ראש מועצת רמת־הגולן, איתן ליס, הביע אי־אמון בהנהגת התנועה שאינה מסוגלת, לדבריו, להוביל את המאבק.

"אם ימשיכו הבנקים בשיטת העיקולים נקבל את המעקלים בקלשונים ובכלבים" - אמר אחד המשתתפים לקול תשואות הקהל.

הכנס קרא לכל הגופים הנוגעים בדבר, הממשלה, הבנקים והסוכנות, ליישם מייד את הסדר פריסת החובות ותבע מהנהגת כל תנועות ההתיישבות לצאת למאבק נמרץ. כן דרש הכנס מהבנקים שלא לנקוט בדרך של עיקולים עד ביצוע ההסדר.

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 9–17, רמת הגולן 11–15, צפת 7–13, חיפה 12–20, טבריה 12–20, נצרת 10–18, עפולה 9–20, שומרון 10–19, תל אביב 12–20, נמל תעופה לוד 10–20, יריחו 12–23, עזה 14–20, באר־שבע 10–20, אילת 14–24. (עתים)

מדוע באמת בוערים השטחים?

משום שממשלת "שיתוק לאומי" לא נותנת כל תקוה להסדר של כבוד לאוכלוסיה הערבית תחת שלטונה.
משום שראש הממשלה ושותפיו חוסמים במזיד כל סיכוי לתהליך מדיני.
הם התבוסתנים האמיתיים – אחוזי חיל ופחד מהסדר ופשרה.
הם "הוועדה לקפאון מדיני" אחראים למחיר הכבד שמשלמים אנו, ולמחיר הכבד עוד יותר שישלמו בנינו ונכדנו.

כוחות הבטחון יכולים רק לבלום זמנית את התפשטות האש– התשובה היחידה לתבערה בשטחים היא משא ומתן, הידברות, ופשרה.

הפגנה
ברחבת מוזיאון תל אביב
במוצ"ש 19.12.87, נר חמישי לחנוכה בשעה: 18.00
אוטובוסים מירושלים: בנייני האומה — 16.30
בואו לדרוש שישראל תעדיף את השלום על השטחים
שלום עכשיו

חברי הח"צ בקבה"א
לא נעמוד מנגד!
בואו איתנו להפגנת שלום־עכשיו
ברחבת מוזיאון ת"א
בשבת ה־19.12 בשעה 17.00
✦ קפיאתו של תהליך השלום בפינג פונג בממשלה בין הליכוד למפלגת העבודה.
✦ תוצאותיו החמורות של שלטון הכיבוש.
✦ מצב בלתי נסבל בו מצויים חיילי צה"ל הצריכים לבחור בין סיכון חייהם לירי על מפגינים (בניהם נשים וילדים).
✦ סכנה למרי אזרחי ולאיבוד השליטה על המתרחש בשטחים.
כל אלו תמרורי אזהרה בשבילנו — לא נוכל להישאר אדישים! בואו לדרוש שישראל תעדיף את השלום על השטחים.
רכז החטיבה הצעירה בקבה"א יהודה מרלא
רכז הדור הצעיר במפ"ם אילן רגב

רז'ו רץ שגורש: אתלונן על פגיעה בזכויות האזרח

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"תראו איך טיפלו בוויליאם נקש. אני לא רוצח, ברגע שאשתחרר בפאריס אגש לקונסוליה הרוסית ואתלונן על הפגיעה בזכויות האזרח שלי והגזענות בישראל. מגרשים אותי רק מפני שאני לא יהודי. זו מדינה גזענית". כך נפרד אתמול בבוקר הפליט ההונגרי רז'ו רץ ממדינת ישראל שגירשה אותו לצרפת.

אתמול סמוך לשעה 6.30 הגיע רץ בלוויית שני שוטרים כשהוא כבול באזיקים לבית הנתיבות בנמל התעופה בן־גוריון. ב־8 המריא מטוס "אל־על" לפאריז ועימו רז'ו רץ בלא ליווי. בידו היתה תעודת מסע עם שמו האמיתי טיבור נוג' יליד 21/12/1961. תעודת המסע ניתנה לו כיוון שלא נמצא בידו דרכון בר־תוקף מאף מדינה.

לבוש במכנסי קורדרוי וסוודר עבה צנום המתין רץ בנתב"ג. תחילה סירב לשוחח עם העתונאים אך לאחר מכן התרצה וסיפר כי נפגש ערב קודם לכן עם אשתו נוגה ובתו בת שמונת החודשים אנט. לדבריו הבטיחה לו נוגה כי ברגע שימצא לו חדר במקום כלשהו בעולם היא תבוא אליו עם ילדתם.

26 ילדות בנות 6־12 נאנסו בשנה שעברה

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

26 מקרים של אונס ילדות, רובן בגילאי 6־12 אירעו בישראל אשתקד — מסרה אתמול אילנה קרניאל, האחראית לחוקרי נוער בשירות המבחן, ביום עיון לפסיכולוגים וליועצים שערך בירושלים משרד החינוך והתרבות.

למשטרה ולשירות המבחן לנוער הוגשו תלונות על 1247 מקרים של תקיפת ילדים על רקע מיני, 60 אחוזים מהן "קלות". היו אלה מקרים של הצעות מגונות, חיבוק, לטיפה ונשיקה. 18 אחוזים מן המקרים היו קשורים בחשיפת אברי המין של התוקף או הקורבן. היתר הם מעשים אורליים, מעשי סדום, ומקרים אחרים שבהם מהות התקיפה לא נרשמה. בשני מקרים נקרע קרום הבתולים של תינוקות בנות שנה ושנתיים.

רוב מעשי התקיפה אירעו בשעות הצהרים או בין הערביים. רק 215 אחוזים מן המקרים אירעו בשעות הערב. האירועים התרחשו בעיקר בסביבה הקרובה של הילדים: ברחוב או בסמטה, בחדר המדרגות, בבית החשוד או הקורבן, בבית הספר או בחופשה. 45 אחוזים מן המותקפים היו בנים. כ־45 אחוזים מן המקרים התוקפים היו בעלי זיקה לילד המותקף, כמו אב, חבר, שכן, עובדי שירותים בבית, ומכרים.

המלכה של העיר חוזרה ל"פינגווין"

מאת אילן שיינפלד, כתב "על המשמר"

ביום רביעי בלילה היה חושך על הבמה של מועדון "הפינגווין". פתאום הבזיקה אלומה דקה של אור. היא האירה פנים רוטטות מיופי, רועדות מהתרגשות, נתונות מחציתן באור, מחציתן באפילה. לאט לאט, במקצב שקט ורך ואינטימי מאוד, היא התחילה לשיר את אחד משיריה היותר הידועים. עולם תעשייתי.

זו היתה הופעה מיוחדת במינה של סי היימן, שחזרה באמצע סיבוב ההופעות שלה, בו היא כובשת בסערה את הארץ, כדי להופיע במועדון הבית בו גדלה. המועדון, שהחליף בעלים בפעם השלישית מאז הופיעה שם, ומוחזק כעת בידי אייל וחיים, מעוצב מחדש. הקהל רבגוני. הקהל אוהב. הקהל מפוצץ את האולם.

סי היימן נתנה שם את הקול ואת הכל. היא יודעת להעריך אולם גדוש כל כך. היא, כנגנה, זוכרת כיצד הופיעה לראשונה ב"פינגווין", עם שיער ארוך צבוע כתום, שמלה שחורה הדוקה וגרביים, עם תנועות בלתי מהוקצעות כאלה ועם הרבה אמונה. מאז ועד היום היא עברה. עכשיו היא כוכב.

סי יודעת וזוכרת ומדברת עם הקהל. וכולו שלה. לפני השיר "דרך ארוכה" היא אומרת, "אתם יודעים עד כמה הדרך היתה ארוכה". ושרה "עד אליך, עד אליך, עשיתי דרך ארוכה". הקהל מדליק נרות. נרות חנוכה. יש אפילו צווחות ושומר ראש גברתן, ששומר שלא יתנפלו על הכוכב. ההודהות היא מלאה. טוטאלית.

היא חיכתה הרבה זמן לרגע הזה, ליכולת ליצור אינטימיות עם קהל גדול שכולו שלה. קהל שמתמכר. מפזם את המילים, כתנועע עם המוסיקה. יודע על פה.

בהפסקה בין שיר לשיר לא התאפקתי ועליתי לחדר כדי לנשק אותה. היא התבוננה בי המומה, ושאלה "מי זה? מי זה?". אמרתי "אילן". אמרה "אילן, תגיד, אני בסדר? אני נותנת לקהל את הכל?". כן. נותנת. ועוד איך.

בין השירים המוכרים, שיצאו בתקליטי שדרים ולבסוף גם בתקליט החדש, "עולם תעשייתי" הביאו סי וחברי "להקה מקומית" גם כמה שירים חדשים. שיר אחד של רני עפרון וקלידים וקולות, על האיש העובר, על אלברט חי. "אלברט חי במקום אבוד, במקום שאין בו פרח חי... לכל יש זמן לכל, רק לא לאלברט חי". שיר מצויין מבחינת המלודיה, קצת פחות מצד התמליל, שמשתלב טוב עם הרפרטואר של הלהקה. ריבוד על החיים כאן, על לבנון, על נער שנדקר בקולנוע "דן", על אישה משוחררת, על הגבר הישראלי.

אחר כך בא ביצוע מחודש של סי היימן ולהקה מקומית ל"כמו צמח בר" של רחל שפירא ול"שחק אותה" של שלום חנוך. "כמו צמח בר" תופס אצל סי נפח של שיר לירי מלא עוצמה, בלי הפוצ'י־מוצ'י ההיווריין של הביצועים הקודמים. היא שרה אותו מהבטן, וכשהיא זועקת "החלומות טרפו אותי" אתה יודע על מה היא מדברת. "שחק אותה" זוכה כאן לביצוע מעולה, כשצוף סילוסוף (גיטרה באס וקולות) וקובי אייזמן (גיטרה חשמלית וקולות) משמשים לסי דמות אב מוכפלת. הקטע האירוני הדקיק כאן בא עם הפזמון "אז אבא אמר לי שחק אותה", ההופך בסוף השיר "או אבא אמר לה שחקי אותה". אבא של סי, נחום היימן, ליווה אותה חלק מהדרך. גם אמא שלה. אבל על זה היא עוד לא מדברת. רק בשיר "רק מתוך שינה", אותו היא שרה לבדה, מנגנת בעצמה על הקלידים, נתונה באור עמום.

קובי אייזמן שר גם את "ורוד זה הצבע", שיר חדש של להקה מקומית. קצת איטי, אבל בסדר. הלהקה כולה נתנה הרבה לערב הזה. רני עפרון שנטש את משמרתו ליד הקלידים כדי לרקוד על הבמה, והמתופף החדש, מישל עמר, שהוא מתופף מעולה וגם חבר אמיתי. כזה הקשוב לחברים סביבו.

סי היימן ו"להקה מקומית" ב"פינגווין". ערב מטריף. האורחים המשיכו לצלצל עד הבוקר. הם יופיעו שם, ביהודה הלוי פינת אלנבי, ב"פינגווין", גם בליל הסילבסטר. אל תעזו להחמיץ.

פנסאקולה, ארה"ב. – מטוס די־סי־9 של חברת התעופה האמריקנית איסטרן איירליינס שנחת אתמול בנמל התעופה של פנסאקולה שבפלורידה, נשבר לשניים כך מסר דובר מינהל התעופה האזרחית. שניים מהנוסעים נפצעו קל. במטוס היו 96 נוסעים וארבעה אנשי צוות. מזג האוויר היה אמנם גשום, אך הראות היתה טובה בעת הנחיתה. מינהל התעופה פתח בחקירה. (ע"צ; צילום: איי.פי)

צלצול מהיר — אלישבע איילון

גיורא אילני, זואולוג ברשות שמורות הטבע:

נושך — וחוטף מכה

300 פעמים הזדווגו הנמרה שלומציון והנמר כתושיון בחמישה ימים ליד מצדה, וזאת שמונה ימים לאחר שהנמרה שכלה את הגור שלה לאחר שנמר זכר טרף אותו.

איך סופרים בדיוק 300 הזדווגויות ולמה כל־כך הרבה?

— בסוף כל הזדווגות משמיע הנמר הזכר שאגת ייחום מיוחדת במינה. אני צפיתי בהזדווגויות ורשמתי. מספר ההזדווגויות הרב מבטיח עיבור. הנמרים חיים בנחלות גדולות והמפגש ביניהם אינו שכיח. במשך תשע שנות מעקב אני יכול לומר, שכלמעלה מ־50% אחוז מקרי הייחום לא פגשו הנקבות זכרים. לכן צריך להבין שאצל הנמרה הביוץ לא קודם להזדווגות. רק אחרי 150 הזדווגויות יש ביוץ, 150 הזדווגויות נוספות מבטיחות עיבור.

כיצד מתקיים טקס ההזדווגות.

— הנקבה היא שיוזמת את ההזדווגות. הזכר שקוע כאילו במחשבות כשהנקבה נכנסת מתחתיו, כמעט אונסת אותו. כל הזדווגות אורכת 15 שניות. אחרי פליטת הזרע מתכופף הזכר לראש הנקבה, משמיע שאגת סיום ונושך אותה נשיכה סמלית בעורפה. ברגע קריטי זה היא מסובבת את ראשה, חושפת צפרניה ומכה בכף רגלה בפניו של הזכר. הוא, שיודע שהמכה תגיע, מעדיף במקרים רבים לא לסיים את ההזדווגות ולברוח. לאט לאט פוחתת התוקפנות ההדדית כשבסוף רואים ממש גילויי חיבה. השניים רובצים זה לצד זו וכשזנבותיהם משולבים והם מלקקים זה את זו.

כמה נמרים יש בארץ, ומהו מחזור הילודה?

— יש להערכתי כ־20 נמרים בארץ. נמרה בריאה מטפלת בגורים עד גיל שנה וחצי. אז הופך הגור לבוגר ומחפש לו נחלה משל עצמו. מדובר בנחלה של 80 קמ"ר אצל נקבות, ו־140 קמ"ר אצל זכרים. במקרה הזה, איבדה שלומציון את גורה לאחר חמישה וחצי חודשים, ולכן הוקדם אצלה תהליך הייחום. אביו של הגור המת היה גם אחיו ואימו הייתה גם סבתו.

אלישבע איילון

מוסדות העיתונאים מתחו ביקורת על דובר צה"ל

אגודת העיתונאים בתל אביב ותא הכתבים הצבאיים, מתחו ביקורת על צעדי ההתרחקות שנקט דובר צה"ל נגד הכתב הצבאי של "על המשמר", אבי בניהו.

הצעדים נגד הכתב אמנם בוטלו בינתיים, אך האגודה והתא סוברים, כי לא יקבלו צעדים כאלה בעתיד, לא ישלימו עימם, ויפעלו נגדם בתוקף.

בירושלים דנה הנהלת האיגוד הארצי של עתונאי ישראל במעצרו של העיתונאי הערבי, ראדואן אבו עייש. האיגוד פונה לשר הביטחון בדרישה לשחרר את העיתונאי או, אם עבר עבירות, להעמידו לדין.

האיגוד מפנה את תשומת לב שר הביטחון, כי המעצר המינהלי מתקבל בביקורת בעולם וגורם לפגיעה בשמה של ישראל כמדינה דמוקרטית.

סיכויים למינוי סביר לקונסול בניו־יורק

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר"

מינוי הקונסול הכללי של ישראל בניו־יורק, העומד להידון היום בוועדת המינויים במשרד החוץ, מעורר סערת רוחות בקרב עובדי המשרד.

המועמדת העיקרית לתפקיד הייתה עד כה ראש אגף ההסברה, קולט אביטל, אולם עתה פחתו סיכוייה, לאחר שראש לשכת שר החוץ ויועצו לענייני תקשורת, אורי סביר, הציג את מועמדותו לתפקיד. סביר, 34, נהנה מתמיכת שר החוץ, שמעון פרס.

מועמדות סביר מעוררת התמרמרות בקרב רבים מעובדי משרד החוץ הטוענים, כי על־פי מסלול הקידום שלו עד כה (לפני תפקידו הנוכחי — מזכיר שני בשגרירות ישראל בקנדה וסגן הקונסול לעיתונות בניו־יורק) — יכול סביר לקבל מינוי של יועץ באחת משגרירויות ישראל או קונסול באחת הקונסוליות בארה"ב, אך לא בניו־יורק. זאת מאחר שהקונסוליה בניו־יורק נחשבת כאחת מחמש הנציגויות החשובות ביותר של ישראל בחו"ל, והעומד בראשה נושא בדרגה אישית של שגריר.

סביר הציג את מועמדותו להנהגת הקונסול הכללי בניו־יורק, לאחר שמועמדותו לתפקיד השגריר בבון נתקלה בהתנגדות נחרצת של ועד העובדים, מאותם נימוקים של היעדר ניסיון מספיק והקפצה בתפקיד.

ועד עובדי משרד החוץ יתכנס הבוקר כדי לגבש את עמדתו כלפי המינוי. מינויים נוספים שכנראה יאושרו היום הם השגריר בבון (מועמד: מנכ"ל המשרד, בני נבון), השגריר בלונדון (מועמד יואב ביצן) והשגריר בשוויץ (מועמד יהודה הורם).

● המועצה המקומית של ערד החלה בימים האחרונים בעבודות שיפוץ נרחבות באיצטדיון העירוני, לקראת פסטיבל ערד, בעוד כחצי שנה.

קצין בודק ימונה לתלונות "שלום עכשיו"

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר" בירושלים

שר־המשטרה, חיים בר־לב, ימנה קצין בודק שיחקור את קובלנות אנשי "שלום עכשיו" על יחס מחפיר מצד המשטרה כלפיהם, וכן את טענות משטרת מרחב ירושלים כי לא עמדו ברשיון ההפגנה שניתן להם.

כזכור, פוזרו מפגיני "שלום עכשיו", שנאספו במוצאי־שבת מול מעונו של ראש הממשלה יצחק שמיר, באמצעות רימוני גז מדמיע.

משלחת "שלום עכשיו", שכללה את צלי רשף, ג'נט אביעד ועמירם גולדבלום, הדגישה, כי לשון החוק אינה אוסרת קיום משמרת מחאה מול בית ראש הממשלה. אין גם כל צורך ברשיון, כל עוד נשמר העקרון שישנה התקהלות ללא נשיאת נאומים.

ראשי התנועה ציינו, כי החלטת המשטרה לפזר בכוח את המפגינים באה בלא שניתן לצלי רשף לבקש מהם להתפזר בעצמם באמצעות רמקול. כמו־כן אמרו, שבין הקריאה למפגינים להתפזר לבין הפעלת רימוני הגז המדמיע עברו שניות אחדות בלבד.

שר־המשטרה נועץ ביועצת המשפטית של משרדו ומצא שיש טעם בטענות המשפטיות של אנשי "שלום עכשיו". הוא ציטט מדברי מפקד מרחב ירושלים ואמר כי במודעות המוקדמות לקראת העצרת נמסר מפורשות כי מטרתה עם סיומה — צעדה לבית ראש הממשלה. הפגישה והתנהלה ברוח טובה ובסיומה סוכם כאמור על מסירת הנושא כולו לבדיקת קצין מיוחד.

שלושה נגדים ברחו מהמחבל בליל הגלשונים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

שלושת הנגדים ממחנה הנח"ל בצפון ששירותם בצה"ל יופסק על פי המלצת ראש אכ"א, ברחו אף הם מפני המחבל שחדר למחנה.

קצין נוסף בדרגת סגן, שאף הוא ישוחרר מצה"ל, פעל בניגוד לנורמות בכך שלמרות ששמע את יריות המחבל לא הגיע מיד למקום הארוע. "על־פי הקריטריונים שלי — הקצין הזה לא יכול לשרת בצה"ל", אמר אתמול הרמטכ"ל בהתייחסו לנושא.

גופה נמצאה בחוף אשקלון

גופת גבר במצב של ריקבון מתקדם נמצאה שלשום לפנות ערב בחוף הים דרומית מאשקלון.

את הגופה, גילו דייגים, שהודיעו על כך מיד למשטרה.

הגופה הועברה למכון לרפואה משפטית באבו־כביר.

לא נמצאו שום סימנים מזהים על הגופה. (עתים)

נאשם ביבוא סמים נמלט מהיכל המשפט

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

חנניה אוחנה בן 35 מפתח־תקווה, הנאשם ביבוא סמים, נמלט אתמול בבוקר מחצר בית־המשפט בתל־אביב, לפני שעמד להעיד נגדו עד המדינה מנשה נקר.

במשטרת מחוז ת"א מונה קצין בודק לבדיקת נסיבות הבריחה.

חנניה אוחנה, העצור עד תום ההליכים נגדו, הורד סמוך לשעה 08:05 מהרכב שהביאו לחצר בית־המשפט. הוא הצליח להדוף את השוטרים שליוו אותו, לטפס כשהוא כבול באזיקים על חומת החצר ולהימלט בעזרתו של רוכב אופנוע שהמתין לו בחוץ, מעברה השני של החומה. לפני כשלושה שבועות סוכל נסיון בריחה של אוחנה מתחנת המשטרה בה היה עצור.

אוחנה נעצר ביוני השנה, כאשר מכונית שבה הוסתר הרואין נתפסה בנמל אשדוד.

למשפחה ולקיבוץ מסילות
אתכם באבלכם במותו של
ניסן עריף
מזכיר הוותיק שלנו בעבר ויו"ר שנים רבות
סניף מפ"ם רמת־גן גבעתיים

המשכים

(סוף מעמוד ראשון)

52.8 אחוז, להכנסות של 8000 שקלים ועמלה. תוקף המס אמור לפוג החודש, אך שרי העבודה דורשים להאריך אותו בלפחות שנה נוספת, שכן לדבריהם הוא יכול להכניס לקופת המדינה מעל ל־50 מיליון שקלים.

"שנת השוחד הגדול"

"ייקב הדין את המפלגה" — צפה נסים את נקמת הציבור במערך ביום הבחירות — מוסר כתב עתי"ם. "לא אתן יד לכך, ששיקולי בחירות יכתיבו את המדיניות הכלכלית בישראל. השיקולים של 'שנת השוחד הגדול' בתקופת הבחירות, שהציבור היה מצפה לה בימים עברו — חלפו ואינם", אמר נסים במיפגש מטעם מרכז ההסברה וחוג הרוטרים, שהתקיים אתמול בירושלים.

נסים האשים את שרי המערך, אותם הוא כינה "גוש אחר בממשלת האחדות הלאומית", בגישה בלתי עניינית בדיונים על תקציב המדינה ל־1988, הנובעת מהכרעה גושית שלפיה "אם לא יהיה טוב לאחד מאתנו — נצביע כולנו נגד". אנשי הגוש הזה טועים, אם הם סבורים שכך יכבשו את לב הציבור בשעה זאת, ע"י ניהול מדיניות כלכלית של בחירות, אשר תביא רק לנסיגה — אמר מר נסים. הוא הוסיף, כי בסופו של דבר יעניש הציבור את אלה שכך נוהגים.

נסים תקף את ההצעה להמשיך במס היסף ואמר שלא תהיה אפקטיבית שכן הסכומים שיכנסו לקופת המדינה יהיו קטנים. בעלי הכנסה גבוהה במיוחד יכריזו על עצמם חברות, ולפיכך ישלמו מס מירבי של 45 אחוז. נסים ציין, שהוא הסכים בזמנו למס היסף בגלל האווירה סביב פרשת ארנס יפת, אך הוא הבטיח בזמנו שמס היסף יהיה בתוקף שנה, ולכן אמינות הממשלה מחייבת להפסיק אותו.

פגישת נסים קיסר

אמש הסכימו נסים וקיסר לפעול במשותף כדי להצמיד את השכר של הבכירים במשק לשכר בסקטור הציבורי. בפגישה שהתקיימה אתמול בלשכת שר האוצר, הסכימו שני האישים שלא תגיעי להנהיג תוספת שכר של 24 אחוז לבכירים במשק הציבורי, כאשר לכלל העובדים ניתנת תוספת של 75 שקלים בלבד.

צמצומים בהסתדרות הציונית

מאת יוסף גלילי

למרות הגידול בתקציב ההסתדרות הציונית מסך של 55 מיליון דולר ל־64.5 מיליון בשנה זו, מסתמן גירעון של כ־2.5 מיליון דולר, הנובע מעיקרו מהתייקרות הוצאות השליחות, כתוצאה מתנודות שערי המטבע והקפאת שער החליפין.

ההנהלה הציונית החליטה בישיבתה אתמול על שורה של צעדים, על מנת להבטיח את קיום פעילות ההסתדרות הציונית עד סוף שנת התקציב 31.3.88

אונס קבוצתי אלים באשת קצין צה"ל

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

אונס קבוצתי אלים ואכזרי בוצע בסוף השבוע בקרית־עקרון בתושבת אשדוד. המשטרה עצרה שלושה חשודים במעשה, בהם קטין בן 16 וחייל בשרות סדיר, המשרת במשטרה הצבאית. הם יובאו היום לבית המשפט להארכת מעצרם.

האשה בת 28, נשואה לקצין צה"ל בכיר ואם לשלוש בנות, שהיתה לאחרונה [illegible] במחלקה הפסיכיאטרית בבית"ח קפלן בגלל הידרדרות במצבה הנפשי, לאחר שנמסר לה בטעות כי בעלה נהרג.

בשעות הצהריים ביום ו' האחרון יצאה האשה מבית"ח ונסעה לרחובות לסידורים שונים. בהגיעה לעיר חשה ברע, והתלוותה לעצור מכונית שעברה בסמוך. הנהג בן 25, תושב קרית־עקרון אסף אותה למכוניתו, אך במקום להביאה לבית"ח נסע איתה לבית חברו, אף הוא תושב קרית־עקרון בן 27.

השלושה העבירו את הזמן בדיבורים ואליהם הצטרף צעיר נוסף בן 22. [illegible] בן 16.

אנסו אותה כל הלילה

[illegible]

"על המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב. טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' קריית־רוזה 2, בניין מגמר תחיה 102—121, טל' 3—233161, המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008, חיפה: 33154 רח' פבגור 17, טל' 673673, המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040.

ח"כ מוטה גור בוועדת חוץ וביטחון:

בישראל צפו את ההתפרעויות אך שמיר לא זימן דיון משותף

גרנות לשמיר: אתה היית לוחם נגד שלטון זר — כיצד היית אתה נוהג היום

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חבר ועדת החוץ והבטחון מוטה גור, שכיהן בעבר כרמטכ"ל, אמר אתמול בישיבת הוועדה עם ראש הממשלה, כי בידי זרועות הבטחון היה מצוי כל המידע בדבר ההתפרעויות והתקריות הצפויות בגדה וברצועה. לדברי גור, צריך היה ראש הממשלה לזמן לישיבה משותפת את כל גורמי הבטחון ואילו היה עושה כך, לא היה מופתע ממה שאירע. בידי זרועות הבטחון היו ידיעות מדוייקות על העתיד לקרות, אלא שאין בישראל זרוע מסקפת על זרועות אלה, ולכן קרה מה שקרה.

ראש הממשלה יצחק שמיר לא השיב להאשמות אלה. לעומת זאת, הוא הרעיף שבחים על שירות הבטחון הכללי. בדיון שנערך על המלצות ועדת השופט לנדוי הגדיר שמיר את ההמלצות כיוצאות מן הכלל, ואת השירות הגדיר כבין הטובים בעולם המערבי.

מוטה גור הצטרף לשבחים לשב"כ, אך טען שאילו היה ראש הממשלה נושא באחריות, לא היה צורך בהקמתה של ועדת לנדוי. בני שליטא (ליכוד) וחיים דרוקמן (מפד"ל) טענו שיש לתת חופש פעולה לשב"כ. שליטא: אסור להותיר פיסות מידע בידי חשודים. כאשר חוקרים אותם יש לסחוט את הלימונים האלה עד הסוף. אם נתרפק על איזה שהוא מוסר מפוקפק, נקבל עוד הרבה סכינים בגב. דרוקמן קרא לשב"כ לפעול בתקיפות.

אלעזר גרנות (מפ"ם) אמר לשמיר: אתה היית לוחם נגד שלטון זר. כיצד היית אתה נוהג היום במקום הפלשתינים, בשטחים אשר רואים בישראל שלטון זר? במציאות הנוכחית, לא מוצגת בפניהם שום אלטרנטיבה לפתרון מדיני של בעייתם הלאומית. אתה היית שותף לטענה כי הקו הירוק בוטל וכי דין שכם וחברון כדין יפו ורמלה. האם בכך אינך נוטל על עצמך אחריות לעובדה שמיעוט בקרב אזרחיה הערביים של ישראל קיבל את דעתך שדין יפו ורמלה כדין שכם וחברון, והסיק מכך את המסקנות המוטעות, בעת ההפגנות בישראל ביום ב' שעבר?

צה"ל יעבד תוכנית הדרכה לפעולות השיטור בשטחים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל החליט על עיבוד תוכנית הדרכה לחיילים בנושא פעולות השיטור בשטחים. התוכנית תועבר בבתי־הספר של צה"ל ובחטיבות, והיא תכלול אימונים בנושא שיטור והפעלת אמצעים לפיזור הפגנות. על כך מסר אמש הרמטכ"ל, רב־אלוף דן שומרון במפגישה עם הכתבים הצבאיים.

הרמטכ"ל אמר כי האימונים בצה"ל נפגעו בשל האירועים בשטחים וכי נקבעה תוכנית לפיצוי על הנזק שנגרם בתחום זה.

"מאפייני הפעילות בשטחים באו לביטוי בהיקפים וברמת האלימות, אני לא זוכר מצב כזה בשנים האחרונות, אולם בימים האחרונים מסתמנת רגיעה", אמר. הוא מסר כי עד היום נהרגו במהומות 21 איש, נפצעו 179, ואילו לצה"ל יש 41 פצועים קל וכן 27 אזרחים ישראלים שנפגעו קל.

"עשינו מאמץ גדול עד כדי תסכול של חיילים כדי להימנע מהרוגים", אמר שומרון, "היה ברור שכל נפגע נוסף משחק לידי המסיתים. הפקודות לא היו לפגוע ולא להרוג אלא אם כן יש סכנת חיים. ברוב המקרים זה נשמר, להוציא אירועים בודדים מאוד שנחקרים כעת. צריך להבין, שכאשר יורים ברגליים אל תוך המון צפוף לא תמיד פוגעים ברגליים". שומרון הוסיף כי לצה"ל היו די כוחות כדי להגיע לכל נקודה בה דווח על הפרת סדר. צה"ל תוגבר בעזה בכוחות פי־שלושה מאשר בשיגרה וביהודה פי־שניים ויותר. "כבשנו את עזה בכוח קטן יותר ממה שיש שם היום", אמר הרמטכ"ל.

המשטרה חוקרת את הפאתולוג שהכין דו"ח נתיחתו של חמדאן

המשטרה מנהלת חקירה במכון לרפואה משפטית באבו־כביר ובין היתר חוקרת פאתולוג שהכין את דו"ח הנתיחה שלאחר המוות בגופתו של עוואד חמדאן, שמצא את מותו — לטענת בני משפחתו — במהלך חקירת השב"כ.

פרטים על חקירה זו נמסרו אתמול במהלך דיון בבג"ץ בעתירתם של בני משפחת חמדאן. בני המשפחה עתרו לבג"ץ באמצעות עו"ד פליציה לנגר, בספטמבר שעבר וביקשו לפתוח בחקירה לגילוי נסיבות מותו של חמדאן. לטענת המשפחה, נמצאו על הגופה סימני אלימות רבים, השוללים את גירסת השלטונות כאילו חמדאן מצא מותו כתוצאה מדלקת ריאות בה לקה לפני מעצרו.

בדיון המשפטי הודיעה נציגת הפרקליטות עו"ד יוספה טייפירו, כי היועץ המשפטי לממשלה הורה על פתיחת החקירה רק במחצית נובמבר, למרות שהעתירה הוגשה בספטמבר, מאחר שהחומר הנוגע לעניין היה מצוי בידי ועדת לנדוי. עוד אמרה בדיון, כי לפני שהמדינה היתה אמורה להגיש את תשובתה לבג"ץ, אירעה תפנית לא צפויה, שבעקבותיה הורה היועץ המשפטי לממשלה למשטרה לחקור את הפרשה.

בדיון המשפטי נאמר, כי החקירה המשפטית עומדת עתה בפני סיום, תוצאותיה יובאו בפני היועץ המשפטי לממשלה.

עוואד חמדאן (צילום: "חדשות")

פלד: סכנת התלקחות עם סוריה לא צפויה בקרוב אך עדיין קיימת

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

אלוף פיקוד הצפון, יוסי פלד, היה אתמול אורח מועצת הגליל שהתכנסה בבית יגאל אלון בקיבוץ גינוסר.

פלד, שיחור את דבריו לנעשה בגבול הצפון אמר כי בטווח הקצר אינו רואה סכנת התלקחות עם הסורים, אף כי הדבר "אינו צריך להרפות את ערנותנו". לדבריו, "בטווח הארוך לא ויתרו הסורים על אופציית המלחמה עם ישראל. השאלה היא האם הדבר הוא גזירה משמיים ואי־אפשר למנוע אותו, ובהקשר זה יש לישראל היכולת להשפיע על ההחלטות בצד הסורי".

האלוף פלד הוסיף כי להערכתו לכושר ההרתעה של צה"ל יש משקל רב בנושא. "אם צה"ל יקרין נחישות, נכונות ורמה מקצועית גבוהה ויתפש אצל הסורים כצבא טוב ואיכותי, יש להניח כי הם יהססו לצאת להתמודד איתו. לכן, כושר ההרתעה של צה"ל הוא משימה עליונה". פלד עמד על הקושי שבפניו ניצב פיקוד הצפון, הנובע מגבול שקט (סוריה) המציג בעייה קיומית עקרונית יחד עם גבול פעיל חם ודרוש תשובות יומיומיות לטווח הקצר (לבנון). מצב זה מציב קשיים רבים בקביעת סדרי העדיפויות וחלוקת המשאבים. "בטווח הנראה לעין", הדגיש פלד, "אינני רואה את המציאות בלבנון משתנה והמשמעות היא שהמלחמה הזאת תהיה ארוכה מאוד ותכלול הרבה מרכיבים: מציקים, ונבזיים, וצריך הרבה מאוד נחישות, וקור־רוח כדי לעמוד בה ולנצח בה".

"היום יש בטחון סביר בגבול הצפון, בעיקר בזכות הלוחמים בני ה־19 וה־20 שעושים את העבודה הקשה. זה כישלון לאומי אם נצליח להבטיח בטחון סביר לתושבי הצפון והישובים יתפרקו בשל מצוקה כלכלית", ציין האלוף.

ר"מ סוריה: נמשיך לפעול לאיזון אסטרטגי עם ישראל

דמשק. — הממשלה החדשה של סוריה הבהירה אתמול כי תמשיך לפעול למען "איזון אסטרטגי עם ישראל" באמצעות חיזוק הכוחות הצבאיים.

בהודעה מדינית לפרלמנט אמר ראש הממשלה החדש, מחמוד זועבי, כי סוריה, המוציאה כיום יותר ממחצית תקציבה על הגנה, תמשיך לחזק את כוחותיה המזוינים ולהבטיח אספקת כל צרכיהם, כדי שיגיעו לאיזון אסטרטגי עם "האויב הציוני".

להלן אמר כי "השאלה הפלשתינית עומדת במוקד התעניינותנו ואנו נמשיך לתמוך בהתנגדות הלאומית הלבנונית במאבקה האמיץ נגד הכובש הישראלי". (ע"צ, רויטר)

משוחררי ויוצאי הנח"ל
משמיצים אתכם!
קראו מודעה זו!
צעירי קיבוץ עין־שמר מקימים יחידה מגובשת: צעירים וצעירות משוחררי ויוצאי הנח"ל.
אותנו מעניינים: ראש טוב, אתגרים, אנשים מגובשים ועבודה קשה.
מתקבלים/ות — אלו שנשבר להם מהמצב הקיים ורוצים לעשות.
בואו לשנות אותנו
ההרשמה בשעות המוקדמות לא לפנות לטלפון 06-374111 למשה וממו

4000 דולר משלמת ישראל מדי חודש למגורי הציר הכלכלי במנהטן

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מדינת ישראל משלמת, מדי חודש, 4000 דולר שכר דירה, עבור מגורי הציר הכלכלי גבי לוי במנהטן, ניו־יורק.

בתשובה לשאילתה של דוד ליבאי (מערך) הצדיק אתמול סגן שר האוצר עדי אמוראי (מערך) את ההוצאה. "שכר הדירה סביר במחירי מנהטן בניו־יורק היום", אמר.

דן תיכון, ליכוד, התרעם על הדירה היקרה: "שיעבור לברונקס: מה זה 4000 דולר? אנחנו מדינה עניה".

הדברים לא שכנעו את אמוראי. "הדירה אינה גדולה בהתחשב במעמדו וצרכיו של ממלא התפקיד, המכהן בראש המשלחת הכלכלית".

יו"ר הישיבה דב בן־מאיר העיר: "חברי הכנסת, מה שאתם צריכים לעשות עכשיו, זה רק לרצות להיות ראש המשלחת הכלכלית בניו־יורק".

דן תיכון: "איך מקבלים את הג'וב הזה?"

עו"ד גבי לוי, היה קודם מינויו בניו־יורק היועץ המשפטי של סיעת הליכוד בכנסת, ונחשב לאחד ממקורבי השר נסים.

תוכנית העבודה של צה"ל ל־88 תוצג השבוע למשרד הביטחון

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל יציג השבוע בפני שר הביטחון את עיקרי תוכנית העבודה השנתית. בעוד כחצי שנה תושלם גם הכנתה של התוכנית הרב־שנתית.

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון אמר אתמול בפגישה עם כתבים צבאיים, כי פרויקט ההצטיידות של חיל־הים כלול בתוכנית העבודה השנתית, אולם סירב לפרט.

הרמטכ"ל מסר כי בתוכנית נקבעו נקודות איזון בתחום היקפי האימון של זרועות הצבא, פיתוח אמצעי לחימה וסדר הכוח של צה"ל.

בתשובה לשאלה בעניין מימוש חלופות ה"לביא" הבטיח רב־אלוף שומרון כי בשנת 1988 "יהיה לתעשיות הביטחוניות יותר כסף מאשר בשנה הנוכחית". לדבריו, העביר צה"ל לאחר ביטול הלביא לתעשייה האווירית פרויקטים בסדר גודל של 100 מיליון דולר, למרות שחלקם לא היו בסדר העדיפויות של צה"ל.

"בתוכנית השנה הבאה יש פרויקטים שנמצאים בעדיפות של צה"ל, ולכל התעשיות יהיה יותר כסף. כספי הלביא, בכל מקרה, לא יוזרמו לתגיגות, לבניה או לרמת־חיים אלא לנושאים שנקבעו מראש", אמר.

הנגבי הוחזר לכנסת

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

מזכיר הרשימה המתקדמת חיים הנגבי, שב אתמול לתפקידו בכנסת, באישורו של יו"ר הבית, שלמה הלל.

אתמול בבוקר נפגש מתי פלד עם היו"ר ודרש ממנו כמפגיע, להתיר להנגבי לשוב לתפקידו כמזכיר הסיעה. פלד הדגיש כי הרחקת המזכיר, בגין חלוקת הודעת הסיעה ("רבין שיכור...") נוגדת את תקנון הכנסת. בחלל הפגישה הדהד האיום של המתקדמת לבג"ץ.

הסדרת ניהול ומימון אתר גבעת התחמושת עברה בקריאה טרומית

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה אתמול בקריאה טרומית הצעת חוק פרטית של ארבעה ח"כים, שנועדה להסדיר את ניהולו ומימונו של אתר ההנצחה בגבעת התחמושת בירושלים.

את הצעת החוק נימק ויקטור שם־טוב, בשמו ובשמם של דיניץ, רן כהן ודן תיכון. שם־טוב ציין כי אתר גבעת התחמושת הוא אחד הסמלים לשחרור ירושלים ואיחודה, כיבושו על־ידי צה"ל, במלחמת ששת־הימים, הביא לשחרורן של כל השכונות הצפוניות בירושלים.

מאז הקמת אתר ההנצחה מנוהל המקום על־ידי עמותת מתנדבים במשפחות החללים, אלא שהעמותה אינה יכולה להמשיך ולפתח את האתר. הצעת החוק קובעת כי המימון להמשך החזקת המקום ופיתוחו יבוא מהאוצר ומתרומות של מתנדבים. החוק קובע גם כי את האתר ינהלו נציגי המשפחות השכולות, משרד הבטחון, צה"ל ועיריית ירושלים.

"אורד" בע"מ — דליה
שותפות דליה — רמות מנשה
הודעה לציבור לקוחותינו וידידינו
החל מיום 3.1.88 יחולו שינויים במספרי הטלפון של מפעלנו. מס' הטלפון הראשי למפעל (מרכזיה) יהיה
04-897911
מעתה, ניתן יהיה לחייג ישירות למחלקות.
להלן פירוט מספר קווים לנוחותכם:

מח' מכירות	897959
מנהל כללי	897910
מנהל שיווק	897955
מח' יצוא	897925
מנהל פנים	897913
גזברות	897936
הנדסת ייצור	897934
מחסן	897953
אלקטרוניקה	897903
הנה"ח	897918

בברכה,
"אורד" בע"מ — דליה

המשכים

ארה"ב: אל תגרשו

(סוף מעמוד ראשון)

ישראל, והבטיח כי אם תתקבל החלטה בדבר גרוש פלשתינים היא תהיה על־פי חוק.

סטרשנוב: 300 כתבי אישום כבר הוגשו

עד היום הוגשו למעלה מ־300 כתבי־אישום נגד מפירי סדר בשטחים וברצועת עזה, ו־100 משפטים כבר נסתיימו — כך מסר אתמול הפרקליט הצבאי הראשי תת־אלוף אמנון סטרשנוב.

הוא מסר כי צה"ל יפתח היום בחברון בית־משפט נוסף כדי לזרז את המשפטים.

בבית המשפט הצבאי בשכם החלו אתמול משפטים של מפירי הסדר. אתמול הובאו לבית המשפט 50 חשודים, אך בשל העומס הרב דן בית המשפט רק ב־24 תיקים.

21 מבין הנאשמים כפרו באשמה ומשפטם נדחה. על שניים מהנאשמים נגזרו 24 חודשי מאסר, מהם חודשיים וחצי בפועל וקנס כספי בסך 300 שקלים. על הנאשם השלישי נגזרו שמונה חודשי מאסר, מהם 50 יום בפועל וקנס כספי בסך 300 שקלים.

57 נשפטו בעזה

ברצועת עזה הובאו אתמול למשפט 57 עצורים, רובם צעירים בגילאים בין 17 ל־25. על 45 נאשמים שהודו במעשיהם, גזרו השופטים עונשי מאסר בין חודש אחד לשישה חודשים בפועל וקנסות עד אלף שקלים.

15 נאשמים כפרו בהאשמות ומשפטם נדחה.

עורכי הדין בעזה החרימו גם אתמול את המשפטים ואמרו כי אינם יכולים להגן על הצעירים בלי שיעברו על גליונות האישום ביסודיות. הפרקליט הצבאי הראשי תת אלוף אמנון סטרשנוב הביע צער על שעורכי הדין בעזה החליטו להחרים את בתי הדין הצבאיים, ואמר כי צעד זה פוגע בעיקר בנאשמים. "מערכת השיפוט שלנו תיפעל גם בלי הסניגורים, היות שאין חובה בעבירה של ידוי אבנים למנות סניגורים מטעם בית המשפט. גם היום יועמדו לדין כ־70 נאשמים נוספים מעצורי המהומות ברצועת עזה.

הסגר שהוטל על מחנה הפליטים ג'בלייה בצפון רצועת עזה לפני שבוע הוסר. לתושבי המחנה נימסר ברמקולים כי הם יכולים לצאת לעבודתם או לסידורים אחרים. עם שחר יצאו אלפים למקומות עבודתם בארץ. ברצועת עזה נשמר אתמול השקט והפעילות הכלכלית התרחבה והזכירה את התקופה שלפני פרוץ המהומות באזור.

בתי הדין אוטומטים

חה"כ מתי פלד מהרשימה המתקדמת דרש אתמול להפסיק מיד את השיפוט המהיר, ולבדוק את תיפקוד בתי הדין הצבאיים. במיברק ששלח לשר הביטחון הוא אמר, כי בתי הדין הפכו לאוטומטים לייצור פסקי דין. חה"כ פלד ציין, כי השופטים הצבאיים מסרבים לרשום בפרוטוקול את טענות העצירים, כי הוכו ועונו בעת מעצרם. "די בכך כלבד כדי לשלול מפסקי הדין כל תוקף מוסרי", אמר חה"כ פלד.

900 עדיין עצורים

900 מתושבי השטחים עדיין עצורים — כך אמר אתמול שר הביטחון יצחק רבין בתשובה להצעה לסדר היום של חה"כ תופיק זייד מחד"ש. חה"כ ביקש למחות על הקמת מחנה מעצר חדש בעיירה דהריה שבהרי חברון. לדבריו, עצורים כיום בבתי הכלא השונים כ־3000 פלשתינים ולא 900 כפי שטוען השר רבין. עוד טען, כי כוחות הביטחון מכים את העצורים כדי לסחוט מהם הודעות לפי מסורת השב"כ המוכרת.

בתשובתו אמר השר רבין, כי בכלא דהריה נכלאו חשודים שהפרו את הסדר הציבורי. לדבריו, מתקיימים בו כל הנהלים המתחייבים במיתקן כליאה לרבות חובות וזכויות העצורים.

משפחות העצורים הפגינו

במזרח ירושלים הפגינו אתמול קרובי משפחה של עצורי המהומות בשטחים. ראש המועצה המוסלמית העליונה השיח' סעד עדין אל עלמי האשים את ישראל כי היא רוצה לגרש את הערבים מאדמתם, אך לדבריו, הם לא יעזבו. הוא גם קרא לשר שרון לעזוב את הרובע המוסלמי.

המפגינים נשאו כרזות בזכות אש"ף, בגנות הכיבוש ובזכות שלום צודק. הם התכוונו לצעוד לעבר ביתו של השר שרון אך המשטרה חסמה את דרכם.

בית המשפט המחוזי בחיפה דחה ערעורים של 15 מתושבי המשולש על מעצרם בעקבות גל ההתפרעויות בתוסימת וואדי ערה. בין העצורים, אישיות ערבית ציבורית החשודה בתיכנון ההסתה, וערבי אזרח ארצות הברית השוהה בארץ באשרת תייר. השופט אליעזר דוד בר אמר כי העבירות המיוחסות לחשודים מצדיקות חקירה ללא הפרעה נוכח הראיות הממשיות שיש למשטרה נגד החשודים.

הליכוד מאשים את

(סוף מעמוד ראשון)

"עלינו להיות אמיצים ולקבל החלטות כיום ועכשיו" – אמר אתמול שמעון פרס, מ"מ רה"מ ושר החוץ, בשיחתו עם תלמידי י"ב של בתי הספר התיכוניים בקריית־גת שם התארח. "עלינו להחליט על מו"מ. איש לא יסכים לפרז או לחלק את ירושלים או לחזור לגבולות 67', או לדבר עם אש"ף – אך נוצרה הזדמנות לדבר עם ירדן ולפתור את הבעייה הפלשתינית, ועלינו להסכים על זה".

במתחו ביקורת קשה על השר אריאל שרון אמר פרס, כי אל לו לאריק לדבר על אוולת כאשר מלחמת לבנון לא היתה שיא החוכמה וגם כניסתו לגור כיום ברובע המוסלמי איננה המקום והמועד של שיא התבונה. הוא הציע לשרון שאם אינו יודע להורות שיעורים של חוסר אוולת, שילמד את עצמו.

שר החוץ פרס סייר במשך שעות בקריית־גת ובמפעלים "פולגת" ו"אסכור", שם נפגש עם נציגי העובדים וההנהלות ובמועדון הכלכלי עם ראש העיריה, זאב בוים, ומזכיר מועצת הפועלים אלברט ארז.

בפני התלמידים אמר כי שתי בעיות גדולות עומדות לפנינו: יציאה ממעגל המלחמות לאבטחת עתיד הדור הצעיר במדינה ומציאת פיתרון לבעייה הפלשתינית. כבעייה שנייה הוא רואה את הבעיה הדמוגראפית. הוא הדגיש, כי רצועת עזה מאכלסת 650 אלף תושבים על שטח צר, בצפיפות של הונג קונג, כאשר לאנשים אין מספורטים, לא אדמה, מים או מקורות תעסוקה. "מה יקרה אם זורקי האבנים יחליטו מחר לבקש דרכונים ותעודות זהות? האם ישראל תתחזק מכך?" – שאל.

צוות התגובות של מפלגת העבודה אמר אתמול, כי שרון אבי הכשלון של לבנון חושב שהציבור שכח. מי שהושלה את עם ישראל בהביאו הצעה לסדר חדש בלבנון, שגרם להרג ושיכול, מנסה למכור אשליות חדשות כאילו בכח ניתן לפתור את הבעיה ברצועת עזה. שוב מתעלם שרון מהפתרון המדיני שהוא הפתרון האמיתי.

סיוע לעובד תע"א הזקוק להשתלת כבד בלונדון

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

ניסן הירש, תושב רחובות בן 38, נשוי ואב לשניים, זקוק להשתלת כבד בלונדון להצלת חייו.

ניסן הירש, עובד אחזקה בתע"ש, היה בטיפולו של ד"ר כס בביה"ח קפלן וכן טופל ע"י ד"ר יגאל קם מביה"ח רמב"ם בחיפה. לדבריו, כל רופאיו אמרו לו, כי עליו לעבור ניתוח של השתלת כבד כדי להציל את חייו, אולם אין הוא יכול לגייס את הסכום של 140 אלף הדולר הדרוש לביצוע הניתוח ואישפוז בביה"ח.

שמעון נחייסי עתר לבג"ץ: אל תרשו להאריך את חיי באמצעים מלאכותיים

צירף לעתירה צוואה, שבה הוא אוסר לחברו למכשירי הנשמה

שמעון נחייסי (32), חולה במחלת ניוון שרירים חשוכת מרפא עתר אתמול לבג"ץ וביקש בעתירתו להורות להסתדרות הרפואית בישראל ולמנכ"ל משרד הבריאות שלא לשמור על חייו באמצעים מלאכותיים, כאשר לא יהיה במצב שבו יוכל להכריע בקשר לעתידו.

שמעון נחייסי (צילום: אבי רזאב/"חדשות")

העותר, טוען, כי הוא חולה במחלה חשוכת מרפא. הוא חושש שהוא עלול להגיע בשלב מסוים של מחלתו, למצב שבו לא יוכל להביע את דעתו ואת רצונו בקשר לאופן הטיפול הרפואי בו. לכן הוא מבקש כבר כיום, לאסור על כל רופא שיטפל בו בעתיד, להעניק לו טיפול אשר יאריך את חייו באופן מלאכותי. הוא מבקש להורות לרופאים שיטפלו בו בעתיד, להעניק לו כמות של סמים שיהיה בהם כדי להקל על סבלו, לנתקו ממכשירי החייאה מלאכותיים ולהניח לו למות בכבוד.

לעתירה מצורפת גם צוואה, שבה הוא אוסר על חיבורו למכשירי הנשמה אם לא תהיה תקווה להחלמתו מהמחלה.

לעתירה, שהוגשה באמצעות עו"ד יצחק חושן, הצטרף גם פרופ' מרדכי רביד מבית החולים מאיר בכפר סבא. פרופ' רביד, מנהל המחלקה הפנימית בבית החולים, מבקש מבג"ץ להורות לו כיצד לנהוג בקשר לצוואה שהוצגה לו ע"י החולה. הוא מבקש מבג"ץ להנחות אותו, אם הוא יכול לנתק את מכשירי ההחייאה, אם החולה יגיע למצב שבו לא תהיה תקווה לריפויו.

בעתירה נאמר כי היא מוגשת בשלב מוקדם זה, עוד לפני החיבור למכשירי ההחייאה, כי אם יגיע למצב כזה לא יהיה טעם בהגשת העתירה.

העתירה הועברה לשופט התורן בבג"ץ, משה בייסקי, וטרם ניתנה החלטה. (עתיים)

● הקור העז, השורר זה כ־10 ימים בגליל, בעיקר בשעות הלילה גרם לתמותה של דגי האמנון בבריכות. טרם נאמר היקף הנזק שנגרם בשל כך לחקלאים.

ליבוביץ': אסור לגעת באיסור על נטילת חיי אדם

סימפוזיון בענין "המתת חסד" נערך ביום א' בערב בבית הכנסת קדם בתל־אביב.

פרופסור ישעיהו ליבוביץ התייחס לנושא מההבטים הפילוסופים בעיקר, ד"ר רפאל ולדן, שהוא רופא מנתח, הציג את נקודת השקפתו של הרופא, והרב הרפורמי, עורך דין אורי רגב, את ההיבטים המשפטיים והתייחסותה של היהדות לסוגיה מסובכת זו.

לדברי רגב, אדם שסובל וגוסס, אין להתפלל כדי להאריך את חייו וסבלו. "היהדות מאמינה כי מגיע הרגע בו זכאי אדם לעבור מהעולם ולפיכך", אמר הרב רגב, "מותר לנתק מכשירי החייאה ומותר להפסיק מתן תרופות שאין בהן כדי לרפא את הגוסס. מצד שני אין היהדות תומכת בהמתת חסד, וב"שולחן ערוך" הרי נאמר כי "אין מאמצים עיניו (של הגוסס) עד שתצא נפשו וכל המאמץ את עיניו בשעת יציאת הנפש כמוהו כשופך דמים".

"אינני יודע היכן בדיוק עובר הגבול והיכן הם המקרים בהם ניתן להגיד במצפון מלא שהחיים הם פגם גדול לכל העולם ומותר לקחתם. לעומת מקרים דומים להם, שאסור לעשות כך. מכיוון שאיני יודע היכן עובר הגבול, הרי שאסור לגעת באיסור על נטילת חיי אדם", כך פרופסור ליבוביץ שטען, כי בסוגיה זו לא ניתן לדון מנקודת השקפה רפואית או מוסרית.

"תפקידי הוא לרפא לא להמית. זכותו של החולה למות, אינה נותנת לי את הזכות להרוג אותו" — אמר ד"ר ולדן שסיפר, כי הוא נתקל בסוגיה זו מדי יום ביומו. "על מזבח העיקרון הזה, נגרם נזק קשה לחולים, אך אני רואה אותם כקורבנות על מזבח עיקרון". (עתיים)

בג"ץ דחה את ערעור המדינה על שחרורו בערבות של שמעון יפרח

השופט בייסקי: הוא נקלע למקום פורענות, ולכן אולי אין רשלנות פושעת במעשהו

בית־המשפט העליון דחה את ערר המדינה על שחרורו בערבות של שמעון יפרח, תושב גוש קטיף, אשר הואשם בהריגת צעירה בת 17 בבית הספר לבנות, שעל כביש עזה חן־יונס.

בית־המשפט המחוזי בבאר־שבע דחה את בקשת המדינה לעצור את יפרח עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. המדינה ערערה לבית־המשפט העליון. אתמול בבוקר הורה השופט ד"ר משה בייסקי על דחיית בקשת המדינה ושמעון יפרח יישאר משוחרר בערבות.

בין יתר הנימוקים של השופט בייסקי נאמר, כי יפרח נקלע למקום פורענות שיתכן שיצרה בו מתח וחרדה, אשר בעקבותיהם נעשה מעשה לא זהיר ולא שקול מספיק, אך דבר זה, יש בו כדי ליטול את היסוד של רשלנות פושעת ממעשהו. כמו כן קבע השופט כי אין נשקפת סכנה שיפרח עלול לחזור על מעשהו או שינסה לשבש את הליכי המשפט.

השופט דחה גם את טענת בא כוח המדינה, לפיו מעצרו עד תום ההליכים של יפרח נועד להרתיע מפני מעשים כאלה בעתיד. השופט בייסקי קבע כי מקומה של ההרתעה בענישה ולא במעצר עד תום ההליכים.

יפרח לא הגיב על ההחלטה. הוא אמר, כי הוא נרגש וקשה עליו הדיבור עתה. (עתיים)

ג'ון או איוואן

פרופ' סמית זומנה גם כעדת הגנה וקבעה: אנתרופולוג ידוע תומך בממצאי

מאת יעקב שליש, כתב עתיים

האנתרופולוג האמריקני, ד"ר אורטנר, תמך למעשה בגירסתה של עדת ההגנה פרופ' פטרישה סמית, לפיה התצלומים של איוואן דמיאניוק והתצלום במסמך טרווניקי הם של אותו אדם — טענה זו השמיעה אתמול בבוקר פרופסור סמית, כאשר הוזמנה שוב אל דוכן העדים, הפעם מטעם ההגנה.

כאשר פרופ' סמית העידה מטעם התביעה, כאנתרופולוגית מומחית, קבעה כי התצלום שבמסמך טרווניקי הוא של הנאשם איוואן דמיאניוק. במהלך השמעת עדי ההגנה, העלו הסניגורים טענה, כי פרופ' סמית קיבלה בשעתו, בעת שהכינה את חוות הדעת שלה, מסמך מאנתרופולוג נוסף, ד"ר אורטנר, אשר לטענת הסנגוריה סותר למעשה את קביעתה של סמית.

צ'ומק לא יודע מה עושה שפטל

ישיבת הבוקר כולה היתה למעשה הקדמה להגשת הדו"ח של ד"ר אורטנר, וכן מסמכים נוספים שהסנגוריה מבקשת להגיש באמצעות העדה. אולם, מאמצע חקירתה שלפה סמית את הדו"ח של אורטנר וקראה ממנו את הפסקה הבאה: "אני תומך באפשרות שהאדם המוצג בתצלומים של ג'ון איוואן דמיאניוק הוא אותו אדם המופיע בתצלום של מסמך טרווניקי. אני יכול לומר, שהמחקר שנעשה על ידי ד"ר סמית בתצלומים אלה נשקל כהלכה".

הסנגור עו"ד פול צ'ומק בחקירה מקדימית, הציג לעדה שאלות רבות, לעתים אף קטגוריות שנועדו למעשה להטיל דופי באמינות חוות הדעת שהגישה בשעתו לבית המשפט. אולם אב בית הדין דב לוין והשופטים מנעו ממנו להמשיך בקו חקירה זה, אשר נתקל גם בהתנגדות תקיפה של התובע עו"ד מיכאל שקד. השופט לוין הבהיר לסנגור, כי בית המשפט עצמו נתן להגנה אפשרות לזמן את העדה סמית לחקירה נגדית, אולם הסניגור עו"ד יורם שפטל בחר לזמנה לחקירה במתכונת של עדת ההגנה ולחקור אותה בחקירה ראשית. על כך תגיב עו"ד צ'ומק: "אינני יודע מדוע עמיתי שפטל בחר בדרך זו. על כל פנים הייתי מבקש, לפני שאני מגיש את הדו"ח של אורטנר להבהיר כמה וכמה סוגיות הקשורות לכך".

מומחי האפ.בי.איי. — לא הכי טובים

הסנגור צ'ומק הגיש לבית המשפט כמה מסמכים: את חוות הדעת שהכין ד"ר אורטנר, דו"ח שהכינו אנשי האפ.בי.איי. ועוד מכתב שצירף ד"ר אורטנר לחוות דעת שלו, והמופנה לפרופ' סמית.

צ'ומק ציטט מהדו"ח של האפ.בי.איי. וציין, כי מומחה של מעבדה משפטית אמריקני זה קבע, שכדי להגיע לזיהוי פוזיטיבי (מוחלט) בין שני תצלומים שונים — "הדבר קשה מאוד, אלא אם כן יש איזה אבר או סימן מיוחד בגוף או בפנים שהוא זהה לחלוטין בשני התצלומים".

מה דעתך על כך — שאל הסנגור. העדה השיבה: כל הכבוד לאיש האפ.בי.איי. אין זה אומר שאצלם מצויים המומחים הטובים ביותר. אכן קשה מאד להגיע לזיהוי פוזיטיבי בין שני תצלומים, אבל גם הם (אנשי האפ.בי.איי.) לא קובעים. זה בלתי אפשרי.

חקירה נגדית־נגדית

בראשית ישיבת הערב ביקש הסנגור צ'ומק לאפשר לו לערוך חקירה נגדית לעדה, כדי שיוכל להאיר בצורה זו את כל ההיבטים והפרטים הקשורים לחומר החדש שהועלה ואשר לא ניתן לעשות זאת בדרך כלל במסגרת חקירה ראשית.

התובע, עו"ד מיכאל שקד הביע התנגדות לכך, כיוון שאין זה נוהג שעדה שהוזמנה מטעם צד אחד תחקר על ידי אותו צד בחקירה נגדית. עם זאת הוא ציין, כי גם עד כה התנהלה חקירתה של פרופסור סמית בצורה חופשית ופתוחה, בכל הנוגע לחומר החדש, ואין מניעה שהדבר יימשך כך. השופט לוין הבהיר גם הוא כי אין כל סיבה לשנות את סדרי חקירתה של העדה, והבטיח לאפשר חקירה נרחבת ללא הפרעות ככל האפשר, השופט לוין אף חזר והמליץ לסנגור צ'ומק על דרכי החקירה שלו, אולם האיץ בו להתרכז באמת בחומר החדש ולא לחזור על דברים שהועלו על ידי העדה בחקירתה הנרחבת כעדת תביעה.

ואכן, הסנגור חזר ולחץ על פרופ' סמית, כדי לנסות להוכיח שהיא התעלמה במכוון מן הדו"חות של ד"ר אורטנר ושל האפ.בי.איי. שהגיעו לידיה בינואר 1987. ואילו העדה חזרה והבהירה, כי דו"חות אלו התייחסו למעשה לממצאים ראשוניים וגולמיים שהובאו לידיעתם על ידה, ולכן לא היה טעם וסיבה להזכירם בחוות הדעת שלה. "כאמור, הגעתי למסקנה שהמחקר של האפ.בי.איי. היה שטחי מאד".

צ'ומק בשאלה מסכמת: כאשר קיבלת את הדו"חות של אורטנר והאפ.בי.איי., לא הסכמת איתם כי הם לא עלו בקנה אחד עם הדו"ח שלך. ולכן התעלמת מהם ולא גילית אותם לאיש — לא למשטרה, לא לבית המשפט ולא לאחרים.

העדה חוזרת ומסבירה: לא ציינתי אותם בחוות הדעת שלי, כיוון שאף כי הם תמכו למעשה בממצאים שלי — לא היה זה הוגן להציג דברים כתוליים כאלו בפני בית המשפט.

עד הגנה נוסף — אלמגור

השופט דב לוין הודיע, כי להבוקר זומן להעיד עד נוסף מטעם ההגנה, יצחק אלמגור, אב בית הדין ציין, כי איש זה אינו מגלה נכונות מלאה לבוא ולהעיד, אולם כיוון שההגנה עומדת על כך שיעיד — נשלחה לו הודעה החופה כי עליו להתייצב ב־8.30 בבוקר. "אם לא יופיע, נאלץ להוציא נגדו צו הבאה" — הודיע השופט. אלמגור שירת בשעתו בצבא ולאסוב, ועדותו חיונית להגנה באשר לאירועים ועובדות שונות שהוזכרו בעדותו של הנאשם.

כמו כן מסר אב בית הדין, כי לאחר סיום עדותו של אלמגור יעלה הנאשם שנית אל דוכן העדים, כדי לאפשר לסניגוריה להאיר כמה סוגיות נוספות שהתעוררו מאז עדותו העיקרית, לאחר מכן תוכרז הפסקה לכמה שבועות עד לשמיעת הסיכומים של הצדדים. (עתיים)

פלשתיני יליד נצרת התמנה לפטריארך הקתולי החדש בי־ם

דובר הותיקן: למינוי אין כל קשר עם האירועים בשטחים, הקריטריון דתי ו־85% מהקתולים באזור — ערבים

מאת אהרון נור, כתב "על המשמר" באיטליה

רומא.— כומר פלשתיני בן 54 נתמנה אתמול על־ידי האפיפיור, יוחנן פאולוס השני, לפטריארך של האיפרכיה הקתולית של ירושלים.

מונסיניור מיקל סבח יחליף את מונסניור ג'אקומו ג'וזפה בלטריטי שהגיע לגיל פרישה.

מונסניור מיקל סבח נולד בנצרת והיה לכומר קתולי ביוני 1955. לסבח תואר בספרות ערבית מאוניברסיטת ביירות ותואר דוקטור לפילולוגיה מהסורבון.

סבח היה מנהל כללי של בתי־הספר הקתוליים באיפרכיה כולה וממונה על תנועות הנוער. שנים מספר היה כומר בקהילה הקתולית של עמאן. בארבע השנים האחרונות עמד בראש האוניברסיטה הקתולית בבית־לחם. הוא שולט בערבית, צרפתית, איטלקית, אנגלית ועברית.

כותרות היומונים האיטלקיים ידגישו היום ככל הנראה את מוצאו הפלשתיני של הפטריארך החדש. דובר הכס הקדוש יואקוין נאבארו מצא לנכון להצהיר, שאין לראות כל קשר בין המינוי לאירועים בשטחים. "הקריטריון למינוי, אמר הדובר, הוא דתי ופסטוראלי, לוקח בחשבון את המציאות המקומית".

נאבארו הצביע על כך שכ־85 אחוז מבין 65 אלף הקתולים של הפטריארכיה הירושלמית הם ממוצא ערבי וכי 65 מ־78 אנשי הכמורה של האיפרכיה הם ערבים.

בבתי הלוויות לא היה מקום

ארונותיהם של קורבנות המעבורת שטבעה בפיליפינים הובאו לאולם ענקי במאנילה, ושם עברו על פניהם קרובי המשפחה (צילום: איי.פי)

הדולר ירד ל־123.30 ין

טוקיו. — שער הדולר ירד היום באסיה לשפל חדש, כאשר הוא נסחר בטוקיו ב־123.30 ין. מומחים כלכליים בטוקיו סבורים שארצות הברית אינה מתכוונת לבלום את ירידת הדולר.

הנסיונות שעשה הבנק הממלכתי של יפן לבלום את ירידת שער הדולר לא הוכתרו בהצלחה.

שר האוצר היפני, קיאיצ'י מיאזאווה, אמר כי הוא מצפה שהבנקים המרכזיים של מדינות תעשייתיות אחרות יפעלו אף הם לבלום את ירידת שער הדולר.

גם בפרנקפורט הגיע הדולר לשפל חסר תקדים ונסחר ב־1.5870 מרקים. לאחר מכן התחזק מעט, ושערו עבר את מחסום 1.60 המרקים.

מעורבותו של הבונדסבנק היתה קטנה יחסית והיא תוארה כ"גיחות קצרות" אל השוק מדי פעם.

מדד דאו ג'ונס ירד אתמול ב־55 נקודות ועמד על 1,944, אולם רק 108 מיליון מניות החליפו ידיים.

לפני חג המולד עלה מדד דאו ג'ונס במעט כ־420 נקודות ועמד מעל ל־2000 נקודות.

הסוחרים ברחו מדולרים אפילו לאחר ששר האוצר היפני הודיע, שהבנקים המרכזיים העיקריים משתפים פעולה כדי לתמוך במטבע האמריקני. (עי"ר, עי"צ)

מונטאן קיבל הון תועפות בעד קריאה להידוק החגורה

מאת אריגן יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — כוכב הקולנוע, איב מונטאן, שהפך למטיף פוליטי, מעורר שוב סערת רוחות בפאריס. מונטאן תבע וקיבל 800 אלף פראנק עבור הופעה בתוכנית טלוויזיה פוליטית בערוץ הפרטי "טי אף 1" ובה קרא לאזרחי צרפת להדק את החגורה ולוותר על עשרה אחוז מהכנסתם למען שיקום המשק.

הניגוד בין השכר הגבוה להטפתו לצנע חוללו סנסציה. מונטאן גם לא גילה כי הוא מופיע בשכר. הנהלת ערוץ הטלוויזיה הדליפה מידע זה כנקמה על תביעותיו, המופרזות, לטענתם. העיתונים תקפו אותו, וכינו אותו "צבוע", "ציני", "רודף כסף". כבת אחת איבד הכוכב את יוקרתו.

מונטאן הודף את ההתקפות בחמת זעם עסיסית. הוא טוען, כי אין סיבה שמלך הבטון בוייג, בעל הערוץ, ירוויח כסף על גבו חינם. "אני מביא לו פרסומת", הוא אמר. "מדוע שהוא ירוויח ואני לא". מה גם שהערוץ השתמש במונטאן למשוך צופים שבאותה שעה צופים בדרך כלל בתוכנית בידור פופולארית ב"אנטן־דה" הממלכתי.

מונטאן הדגיש, כי הציע גם מס מיוחד על עשירים, כלומר על עצמו. הוא תרם עשרה אחוז משכרו ל"מסעדות הלב", המחלקות מזון לעניים בחורף. פוליטיקאים צרפתים, המופיעים חינם בתוכנית זו מתוסכלים.

יפן מתכוונת להפחית כמות הנפט שהיא רוכשת מאיראן

טוקיו. — יפן מתכוונת לקצץ בכמויות הנפט שהיא רוכשת מאיראן, לאחר שארה"ב הפעילה לחצה עליה להצטרף לחרם המסחרי נגד טהרן.

הסוחרים והאחראים לבתי הזיקוק ביפן יצמצמו את הרכישות היומיות של נפט איראני בכ־30 אחוז, וזאת על־פי הוראות שקיבלו ממשרד המסחר והתעשייה. לחצה של ארה"ב על יפן להפסקת יבוא הנפט מאיראן, במסגרת צעדים להשגת הפסקת אש במלחמה בין איראן לעיראק.

באורח רשמי דחתה טוקיו את פניית ארה"ב האמריקנית, אך במקביל שלטונות יפן נקטו צעדים להבטיח שהתעשייה ביפן לא תגדיל את כמות הנפט האיראני שהיא רוכשת ואף תפחית את הכמות.

לממשלת יפן עמדה נייטראלית בסכסוך בין איראן לעיראק, היא אף ניסתה לתווך בין שני הצדדים כדי לשים קץ למלחמה. (עי"ר)

פרנץ יוזף שטראוס יבקש בקרמלין לשחרר את רוסט

בון. — ראש ממשלת בוואריה פרנץ יוזף שטראוס בא למוסקווה ונפוצו שמועות שהוא עשוי לבקש ממנהיגי הקרמלין לשחרר את הטייס הגרמני מתיאס רוסט, שחדר לתחום האווירי של בריה"מ והנחית את מטוסו בכיכר האדומה.

שטראוס אמר שלשום, כי הוא עומד להיוועד עם מנהיג בריה"מ, מיכאיל גורבצ'וב, וידון עימו בהידוק הקשרים הכלכליים, הטכניים והתרבותיים בין שתי המדינות.

מלשכתו של שטראוס נמסר, כי הוא יוועד גם עם שר החוץ הסובייטי, אדוארד שווארנדזה האמור לבקר בבון ב־18 בינואר.

רדיו מערב גרמניה דיווח, שהוריו של מטיאס רוסט, ביקשו משטראוס לעשות מאמצים שיבטיחו את שיחרורו של בנם בהקדם.

נעצר חוקר סודני שכתב ספר על חידוש העבדות

חרטום.— שלטונות סודן עצרו חוקר שכתב כי העבדות בסודן הופיעה מחדש. כך מסרו אתמול מקורות משטרה בחרטום.

אושארי אחמד מחמוד, מרצה באוניברסיטת חרטום נעצר לפני ארבעה ימים לחקירה בחשד של פעילות נגד המדינה. הוא כבר נעצר לתקופה קצרה באוקטובר. בעתונות נאמר בזמנו כי הוא כינה את ראש הממשלה צאדק אלמהדי, שקרן, כאשר האחרון הכחיש קיומה של עבדות בסודן.

הספר שבו מדובר נכתב בידי אושארי מחמוד יחד עם מרצה אחר באוניברסיטת חרטום, סולימאן עלי באלדו. השניים טענו, כי מאות נשים וילדים בני השבט דינקה בדרום סודן מנוצלים כעבדים על ידי שבט אחר מחוז דרפור בדרום־מערב המדינה.

הממשלה מכחישה קיומה של עבדות בסודן.

שני המחברים מחמוד ובאלדו אמרו בחודש אוגוסט כי אינם סבורים שהממשלה תומכת בעבדות, אבל האשימו אותה בהתעלמות מן התופעה.

ספר בספרד: מתרחקים מיהודים ועוד יותר — מערבים

[illegible]

האם רצח הקולונל הרוסי את הפקידה שגילתה שחיתותו?

מוסקבה.— קולונל בבריה"מ נעצר על־ידי השלטונות בחשד כי שכר רוצחים, לחסל פקידה שניהלה מאבק נגד השחיתות — כך דיווח אתמול ביטאון המפלגה הקומוניסטית של בריה"מ "פראבדה".

האלימה רוזיבאייבה, פקידה בכירה מטעם המפלגה בטורקמאניה שבאסיה המרכזית, ניהלה מסע נגד מעשי שוחד וגרמה לפיטורי קציני משטרה מושחתים.

האשה נהרגה בידי כנופיה שפרצה לביתה, מגלה "פראבדה" אך לא מסר פרטים כיצד בוצע הרצח.

חושבים, כי אנשי הכנופיה נשכרו על־ידי קולונל סולטאנוב, שזעם על רוזיבאייבה, שטענה כי אין הוא ראוי לקידום בתפקידו. היא גם חשפה שאשתו, אשר כיהנה כתובעת מחוזית, לקחה שוחד.

עוד מגלה העיתון, כי מזכירה, שהעידה נגד אשתו של סולטאנוב ושינתה את עדותה לאחר שהקולונל איים עליה בכלי ירי, נמצאה תלויה. לא ברור מהידיעה אם האשה התאבדה או נרצחה. (עי"ר)

מדינות המפרץ למוסקווה: עזרו לנו לסיים המלחמה

ריאד. — מנהיגי מדינות ערב במפרץ קוראות למוסקווה לסייע לחץ להביא לסיום המלחמה בין איראן לעיראק.

בתום היום השני לדיונים שקיימו מדינות המועצה לשיתוף פעולה במפרץ, הביעו חברי המועצה תקווה שבריה"מ תתמוך בצעדי מועצת הביטחון לממש את החלטה 598, הקוראה להפסקת־אש.

עד כה מנעה בריה"מ את הדיון בהצעה להטיל איסור גלובאלי על משלוחי נשק לאיראן. מוסקווה טוענה, שדרוש זמן נוסף, לנסות לשכנע את איראן, שתסכים להפסקת האש.

שר החוץ של סעודיה הנסיך סעוד אל פייסל אמר, כי על בריה"מ, שהיא חברה קבועה במועצת הביטחון, מוטלת אחריות לשלום וליציבות בעולם.

בשבוע שעבר הסכימה בריה"מ לדון בצעדים, שיביאו למימוש החלטה 598 של מועצת הביטחון, אם אכן תימשך המלחמה. (עי"ר)

פרשת יפת נוסח סין

פקין. — פרמיה גדולה שבה זכה מנהל בית חרושת במסגרת הרפורמות הכלכליות שהנהיגה בסין עוררה ויכוח ער באמצעי התקשורת בסין.

לין צ'אנגפו זכאי למענק של 12 אלף דולר לאחר שהצליח להגדיל את רווחי מפעל למוצרי מתכת בצפון מזרח סין ב־1986, נאמר בהודעה שפורסמה אתמול על־ידי סוכנות הידיעות הסינית הרשמית.

פקידים מקומיים וכמה מעובדי המפעל התנגדו למענק הגדול, פי חמישים מהשכר השנתי הממוצע של פועל עירוני, הם הציעו להפחיתו ל־2,700 דולר, אך לכך מתנגד לין, הטוען שיש לכבד חוזים.

המענק המגיע ללין הוא תוצאה של רפורמה, המאפשרת למנהלי מפעלים לחתום חוזים, שבהם הם זוכים למענק רווחים. אם יתברר שהמפעל צבר הפסדים, אחראי המנהל לחובות.

לין טוען שעל־פי החוזה שחתם, היתה נשקפת לו סכנה של התמוטטות כלכלית, לו הפסיד המפעל.

● סימפוזיון פרטי לציון יובל המאה להבנת תרכיבי היסוד ע"י לואי פסטר, ויליאם מבון טסטר בחקירה התקיים מחר בבניין מדעי החיים אולם ליברמן, באוניברסיטת בר־אילן.

מורדי אפגניסטן מכחישים הודעת קאבול: העיר חוסט עדיין נצורה

איסלאמאבאד.— המורדים באפגאניסטן הכחישו אתמול הודעה של ממשלת קאבול, לפיה פרצו כוחות הממשלה יחד עם כוח סובייטי את המצור על העיר חוסט במזרח אפגאניסטן.

דובר ברית המורדים, מוחמד יונוס חאליס, טען כי המורדים עדיין נלחמים נגד כוח המנסה לפרוץ את הדרך המובילה לחוסט מכיוון המחוז גארדז.

רדיו קאבול טען שלשום כי כביש זה באורך 125 ק"מ נפתח מחדש לתנועה.

בינתיים לא ניתן אישור ממקורות בלתי תלויים לאחת משתי הגרסאות על תוצאות קרב זה. לא ידוע עד איזה מרחק הגיע כוח התגבור הפורץ את דרכו אל העיר הנצורה באזור הררי קשה. המצור על חוסט הוטל לפני שלושה חודשים וידוע כי בעיר חסר מזון. (עי"צ, עי"ר)

32 הרוגים באלימות של שחורים נגד שחורים בדרא"פ

יוהנסבורג. — 18 בני אדם נוספים מצאו את מותם במעשי אלימות של שחורים בחבל נטאל שבדרום אפריקה. מספר ההרוגים בסוף השבוע של חג המולד במהומות בחבל מגיע עתה ל־32 — כך מסרה המשטרה ביוהנסבורג.

במעשי האלימות בין סיעות יריבות של שחורים נעצרו 46 אנשים. בשנה האחרונה מצאו את מותם במעשי אלימות בחבל נטאל 260 בני אדם. בתקרית החמורה ביותר שאירעה עד כה, נהרגו בשבת עשרה בני אדם בהתנגשות בין המולות הנגוטשה והתולינג של שבט זולו. נראה, כי לא היה כל מניע פוליטי לאלימות.

מן המשטרה נמסר, שראשו של גבר שחור, שנדקר למוות, נערף ולשונו נעקרה. ראשיהם של לפחות ארבעה כנ"ארים, בהם נער בן 10 נערפו בהתנגשויות האחרונות בחבל.

הסיבה העיקרית למעשי האלימות היא מחלוקת בין קבוצת אינקאתה השמרנית, המייצגת את שישה מיליון בני שבט זולו בדרום אפריקה, לבין החזית הדמוקרטית המאוחדת השמאלנית, התנועה הגדולה ביותר במדינה הפועלת נגד האפרטהייד, בה חברים שני מיליון.

שתי הקבוצות, המתנגדות לחוקי האפרטהייד, אינן מסכימות לדרך שבה יש לפעול נגד הממשלה בפרטוריה. (עי"ר)

על היום

29.12.87

טרנספורמציה 27

כל משתתפי ההצגה נכנסים לאיזור הריסות כשהם נושאים גרילים בידיהם, פחמים, סיכים, בצלים ושאר אביזרי מנגל. הם מציבים את הציוד בכל איזור המישחק, ומתחילים בהכנת סטייקים על האש. במרכז הבמה — האלמוני, שהפעילות סביבו נמרצת במיוחד. לשם יימשך גם הסמל. הפעילות מתבצעת תוך כדי שירה ותנועה של שיר־מנגל אופייני:

שיר מנגל
תרד סכינים
פתח ת'גריל
תדליק ת'אש
תדפוק ת'סטיק
תשמח על מה שיש
תתתוך עבה
תכל יפה
תגיד ברכה טובה
תשים חריף
תמרח ריחן
והנה זה מוכן
הו הו הו הו הה
הנה שיר המנגל בא
איפה עראק
הנה עראק
תנשוף קצת על האש
עשה קצת רוח
שים קצת ועתר
והנה זה רוחש
איפה פיתות
הנה פיתות
שים בצל יבש
שים קצת שום
תמרח ריחן
והנה זה מוכן
הו הו הו הו הה
הנה שיר המנגל בא
(בו זמנית לשיר מתרוצץ המבשר ומשדר:)

מבשר: מצלימות על הכוהן! הוא מתכופף הוא מורקף, בידיו נתחי בשר מהכילים, נוטפי דם, פרפילה עד כמה שאני רואה נפה או לפחות אנטרקוט, הוא זורק את הנתחים לעם, העם עט על הבשר, הכהן מבקש עזרה. אבא סיקרא מנהיג המחתרת ושניים מראשי התנועה מצטרפים אליו. הם מכסים את העם בבשר. האוויר מלא נתחי בשר מתעופפים.

הסמל: רגע אחד... (הוא מתחיל לחשוד בנושהו)...

מבשר: ... סירלוין סטיק, טראיונים, כרון בקר, כתפיים, חזה, בריסקט, שין, לוין, פלאנק, פאלש פילה, גואה, צלעות, טופסייד, סילברסייד, קוטלטים, אסקאלופ. ברגע זה עובר מעלינו מטס של גפילטע קישקע, לעבער, כליות, ריאות, טחול, לבבות, אוסה בוקו.

הסמל: רגע אחרי... (הוא מתחיל להבין משהו).

מבשר: העם חוטף, משפחות רצות עם געפעקלטע צונג, נשים חוטפות אוקסנשוואנץ איש מידי רעותה, שניים אוחזים בעטין — מהוות קרעי מעיים! (הוא ניגש אל הסמל, מראיין אותו). קולונל מטיליוס, מניין הבשר הזה לדעתך?

הסמל: זאת הפרה של הגדוד...
מבשר: (למנהיג) אבא סיקרא — האומנם?
מנהיג: בוא נאמר שזו מתנתו של הקיסר.
הסמל: זאת הפרה של הגדוד! הבשר הזה הוא רכוש הצבא!
מבשר: ובכן שתי דעות: רכוש הצבא או מתנת הקיסר?
מנהיג: הקיסר שולח פר מתנה למיקדש? שולח. הסנהדרין גורה שאין לקבל מתנות נוכרים? גורה. הלכו כוהנים פאטריוטים, שחטו את הפר, ומחלקים את מתנת הקיסר לעם.

הסמל: מה קיסר... מה עם... אם תיגעו בבשר הזה —
מנהיג: אל תאיים עלינו.
הסמל: להביא מיד את כל הבשר הנה! (דורך את תת המיקלע ומכוונו לחייל שיושב ומנגן ליד הסטנגר את שיר המנגל) אתה! עזוב מיד את המסגר ותתייצב מיד למניה במקורה! (החייל ממשיך לנגן) אני הולך למטה האוגדה! עוד יש אגרות
החייל: לך לאוגדה. לך לאוגדה מירה.

ראש דסק לענייני היום: לה מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עפית אנשר.

סינדרום המחזה המקורי

הכללת „סינדרום ירושלים" בחג המחזה המקורי במסגרת חגיגות ה־40 למדינה עוררה זעם בקרב דוברים מן הימין והוחזרה לדיון נוסף בוועדת שרים ■ להלן קטע מתוך המחזה שכתב יהושע סובול

הסמל: אני הולך. יהיה לכם עניין עם הצבא. לכולכם!
החייל: לך. כבר! (הסמל נעלם. המנהיג, הטרוריסט והרוצח יוצאים בעקבותיו בהתגנבות. החייל צועק בעקבותיו:) לך תעשה תרגילי ארנבת לשבויים, סמל מיטבחו... (והוא חוזר לנגן את שיר המנגל.)

מבשר: (פונה לאלמוני שאוכל בכל פה) סליחה אדוני, אתה יודע מאיפה הבשר הזה שאתה אוכל?
אלמוני: הבשר הזה? לא יודע, מה אני אגיד לך, עברתי, במיקרה, עפו נתיכות בשר באוויר, אז תפסתי...
מבשר: ואיך הגיע הבשר לאוויר?
אלמוני: איך הגיע הבשר לאוויר? לא יודע, מה אני אגיד לך, כנראה מישהו העיף, לא יודע...

מבשר: ומה דעתך על כל העניין?
אלמוני: דעתי על העניין? לא יודע, מה אני אגיד לך, דעתי שזה טוב, לאז בשר זה דבר טוב, לאז בייחוד אם הבנאדם רעב, אז בשר זה בהחלט דבר טוב, לאז לא יודע, תראה... העם מקושש עצים, מדליק מדורות, מביא פחמים, מוריד את הגריל מהבוידעם, עושה בארבקיו, מנגל, האוויר מלא ריח טוב של בשר ועשן בפארקים, בגנים, לאורך הכבישים, השדרות, על שפת הים, ברחבת המוזיאון, משפחות שלמות מסביב לגריל, צולים סיכים, סטקים על האש, המוראל גבוה, כמו בימים הטובים של השפע, ככה שזה טוב, אני חושב. מה אני אגיד לך, לא יודע...

מבשר: אתה יודע שמהבשר הזה עלולה לפרוץ מלחמה?
אלמוני: מלחמה? למה מלחמה? למה שתיפרוץ מלחמה? לא יודע. מה אני אגיד לך...
מבשר: זאת פגיעה בקיסר.
אלמוני: קיסר? פגיעה בקיסר? למה פגיעה? לא יודע, לא שואל שאלות מאיפה, למה, מי, מה, מו, לא יודע, גם לא רוצה לדעת, לא מעניין אותי קיסר, לא קיסר, מה אני? פוליטיקאי? זה בשר, זה מה שאני יודע, וזהו.

מבשר: אתה יודע שזאת פעולה של המחתרת?
אלמוני: שיהיו בריאים.
מבשר: אתה תומך במחתרת?
אלמוני: אני תומך במחתרת? איזו מחתרת? יש מחתרת? אני אגיד לך, אני תומך, לא תומך, מה תומך, מי תומך, לא יודע, תומך שכולם יהיו בריאים ויהיה טוב, ויהיה מה לאכול, ואלוהים ישמור על כולנו, מה אני אגיד לך, לא יודע, שיהיה פרנסה, שנהיה בריאים, זה העיקר!

(חוזרים במישנה מרץ לשיר המאנגל, לפעולה ולריקודי האפלה).
פרופסור: המלך... איפה המלך? מישהו ראה את המלך? (פונה לחייל) ראית את המלך?
החייל: איזה מלך?
פרופסור: המלך. הוא צריך לשאת עכשיו את הנאום שלו.
החייל: תגיד, את הפרה באמת גנבתם מהצבא?
פרופסור: לא זאת מתנת הקיסר.
החייל: את.
פרופסור: הוא באמת הלך להביא את הצבא?
החייל: הוא מסוגל. הפרה נעלמה בשמירה שלנו. הוא סוחר על הראש שלו. אתם יותר טוב תגמרו את האוכל מהר.
פרופסור: המלך! איפה המלך?!
(המלך מופיע מתוך אחד הבורות. הוא ערום ועסוק בהתעלסות עם הנימפומאנית.)

המלך: מה יש? מה קרה?
מבשר: ההמון משתולל ברחוב. וללו את מתנת הקיסר. שרפו את ארכיון שטרות החוב. עכשיו עולים להלחם בגדוד הרומאי.

פרופסור: צא לרחוב, דבר אל העם!
המלך: איזה עם?
פרופסור: תישא את הנאום שלך!
המלך: איזה נאום?
פרופסור: „אתם רוצים מלחמה? איפה הצבא, איפה הנשק?"... הנאום שלך, אדיוט...

טרנספורמציה 28

המלך מתעטף בסדין, עולה למקום מוגבה ונושא משם את נאומו.
המלך: אתם רוצים מלחמה? איפה הצבא, איפה הנשק, שבו תצאו למלחמה הזאת? היכן הצי האדיר שבעזרתו תכבשו את הים מידי הרומאים? ומאין יבוא הכסף למימון המלחמה? אתם עשירים מהגאלים? חכמים מהיוונים? גיבורים מהגרמנים? רבים ועצומים מכל עמי תבל? על מה אתם סומכים? על מיכשולי הטבע האדירים שימנעו מצבא רומא לפלוש לארצנו? איזה מיכשולי טבע מגוננים על מבואות הארץ הזאת? הרי האלפים? נהר הריינוס הרחב? מצוקי הפירנאים? גם אותם חצו הרומאים. ראו את הגאלים: עם גדול, שלוש מאות וחמישה שבטים. ארצם עשירה, יכולה לכלכל בתבואתה את כל העולם. שמונים שנה לחמו ברומאים, ולבסוף נכנעו. או הגרמנים, בעיניכם ראיתם את האנשים הגדולים והחסונים האלה. שבטים למוות, ובבואם למלחמה הם נוראים ואכזרים מחיות טרף. גם עליהם ועל ארצם העקבית השתלטו הרומאים. לרומאים לגיון אחר בארצנו. בשעת הצורך יוכלו לקבץ לכאן שניים, שלושה, ואף ארבעה או חמישה לגיונות. מה תעמידו מולם: את חומת ירושלים? וכמה זמן תעמדו במצור? שנה שנתיים? שלושה? לרומאים אין קושי לצור על העיר גם עשר או עשרים שנה, עד שכולכם תמותו ברעב ובצמא, כשם שעשו לא אחת לעיר מורדת. לפני שאתם עולים על דרך המלחמה שאין ממנה חזרה, זיכרו מה עלה בגורל קרתגו. נגרשה במקושה. כל העמים מקבלים את הסדר הרומאי, ורק אתם לבדכם תעיזו כוח להלחם ברומאי? כשם מה תביאו לעולם? סדר טוב יותר מן השלום הרומאי, או תוהו ובוהו של שבטים שיאכלו איש את בשר רעהו? אתם רוצים לזכות במו ידיכם את נשיכם ואת ילדיכם ולהעלות את עירכם ואת ארצכם על המוקד — עשו זאת. איש לא יעצור בעדכם. או מה אתם מוסרים לעצמכם: שהאויב יילחם בכם על פי תנאיכם וכאשר ידו תהיה על העליונה — ישה לכם חסד, ולא יעלה את כולכם מאשה ומורע ועד כבם אויביכם במידה ונחסר הרחמים ולא הבריתם על נשות הנוכרי שהיא טמאה ממגל בריית, וקולה שיקוץ ופיגול, עד שגם מגע אסור לקבל מידי נוכרי? לא רק עליכם תביא אסון במלחמה הזאת, כי גם על כל בני עמכם והאחרים בירחבי העולם. אני מעיד על עמי וארץ כי לא מצאתי דבר להצילכם מן ואתם תחליטו אם לבקש שלום, או ללכת לאבדון באש הקנאות.

דורון תבורי ומיכה מוריס בסצינה מתוך „סינדרום ירושלים" (צילום: מורל צרפלן)

„העבודה": משק כנפי יונים וניצים

מושכים את שמיכת המצע

ההבדלים בין „יונים" ל„נצים" במפלגת העבודה הוא בעיקר בהדגשים. כולם מסכימים עם המצע. הרוב יתמוך בוועידה בינלאומית. המהומות בגדה חיזקו את התיזה הבסיסית של הצד היוני

מאת דורית גפן

החלוקה של „יונים" ו„נצים" במפלגת העבודה אינה צריכה להטעות — אלה וגם אלה מקבלים את מצע המפלגה בנושאי מדיניות ביטחון ושלום, ואף מסתמכים עליו כאשר הם מבקרים או תוקפים את מדיניות הממשלה, שמפלגת העבודה שותפה בה. ההבדל הוא בעיקר בהדגשים של כל אחת מהקבוצות הללו.

ה„יונים" מטעימים כי אין לספח את השטחים, ושאי־אפשר ולא רצוי לשלוט על מיליון ושלוש מאות אלף פלשתינים. הם קוראים לנהל משא ומתן עם משלחת ירדנית־פלשתינית. הנצים מרגישים, כי לא נחזור לגבולות 67', לא נוותר על גבולות ביטחון בני הגנה, וכי ירושלים תשאר מאוחדת לנצח.

כאשר אתה מברר עם „יונה" או עם "נץ", האם יש סטייה של ממש בדברי חברו, התשובה היא בדרך כלל, שההדגשה והטון של חלק מהמצע הם שיוצרים אווירה, ובעיקר תדמית למפלגה. ה„נצים" טוענים, כי ה„יונים" במפלגתם מכוונות את מקורן לכיוון שמאל, ואילו ה„יונים" טוענים, כי ה„נצים" מטשטשים את ההבדל בין מפלגת העבודה לליכוד. אלה גם אלה רואים זאת כחומרה, פחות אולי מהבחינה העניינית, שהרי ברור לשני המחנות, כי ידיה של מפלגתם כבולות בממשלת האחדות, ובוטו של שמיר וחבריו. אך לוויכוח הזה ולתיחור העמדות, יש לדעת שני המחנות גם היבט אלקטורלי. אלה וגם אלה בטוחים, כי העמדה שלהם עשויה להבטיח למפלגת העבודה הישגים בבחירות, בעוד שהעמדה הנגדית תזיק למפלגה.

אם בוחנים מבחינה מעשית את עמדות היונים והנצים, הרי כשאלה היותר אקטואלית, כמו למשל נושא הוועידה הבינלאומית כמסגרת לניהול משא ומתן לשלום, שני המחנות יתמכו בכך. כלומר, אין כאן מצב דיכוטומי שלא ניתן לגישור, אלא בעיקר נסיון של כל מחנה למשוך את השמיכה של המצע, כך שיחשפו דווקא הקווים, המבטאים יותר את השקפתם. אף כי המצע הוא הקונסנזוס, המלכד את כל המחנות במפלגת העבודה, יהיה זה נאיבי לחשוב, שבתוך כל מחנה, אם זה ה„נצים" ואם זה של ה„יונים", אין שוליים קיצוניים, המשיקים למעשה מצד אחד עם עמדות הליכוד, ומצד אחר — עם עמדות מפ"ם למשל.

דוגמה נוספת להבדל הסמנטי בין שתי קבוצות אלה אפשר לראות בגישתם לבעיה הפלשתינית. בעוד ה„נצים" מרגישים קטגורית, כי לעולם אין לדבר עם אש"ף, אומרים היונים, כי יש לדבר עם כל גורם פלשתיני אשר מכיר בישראל ומתנער מן הטרור. נכון לעכשיו, ולעמדות אש"ף, אין סתירה בין שתי ההתבטאויות הללו, אך ההבדל הוא בין אמירה נגטיבית להתבטאות פוזיטיבית, ובמדיניות יש לכך משמעות. הטון עושה את המוזיקה, והדיסהרמוניה של הסכסוך במזרח־התיכון ככל שיתמעטו הדיסוננסים, כך סבורים ה„יונים", אפשר יהיה ליצור לפחות אווירה לפתיחתו של תהליך מדיני.

הוויכוח היום בין ה„נצים ל„יונים", ולהיפך, מתבטא בעיקר בכך ש„היונים" מבקשים להאיץ את התהליך המדיני, ולהעמיד אותו על סדר היום הציבורי כנושא בוער שאין לדחותו יותר. האירועים האחרונים שקרו בשטחים מחזקים את התיזה הבסיסית של ה„יונים", כי הקפאון הוא בלתי נסבל, וכי תושבי השטחים לא ישלימו אתו. כלומר, שאם ממשלת ישראל לא תפשיר את הקפאון המדיני, הוא יומס על־ידי התבערה, שתתפרץ שוב ושוב בשטחים.

שמעון פרס, אשר התייחס למהומות בשטחים אמר, כי הם פוגעים בסיכויים להידברות, וכי כמו מים ואש הסותרים זה את זה, כך גם המהומות וההידברות אינם הולכים בקנה אחד. מים ואש אולי אינם הולכים יחד, אך אש וקפאון עמוק עלולים להביא בסופו של דבר לשטפון, שבו ייסחפו כל הצדדים.

לרוב חברי מפלגת העבודה, כך נראה לפחות, ברור היום יותר מאשר לפני חודש למשל, כי ללא פתרון מדיני תהפוך המציאות הישראלית והאזורית קשה ובלתי נסבלת, יותר ויותר.

על הפרץ

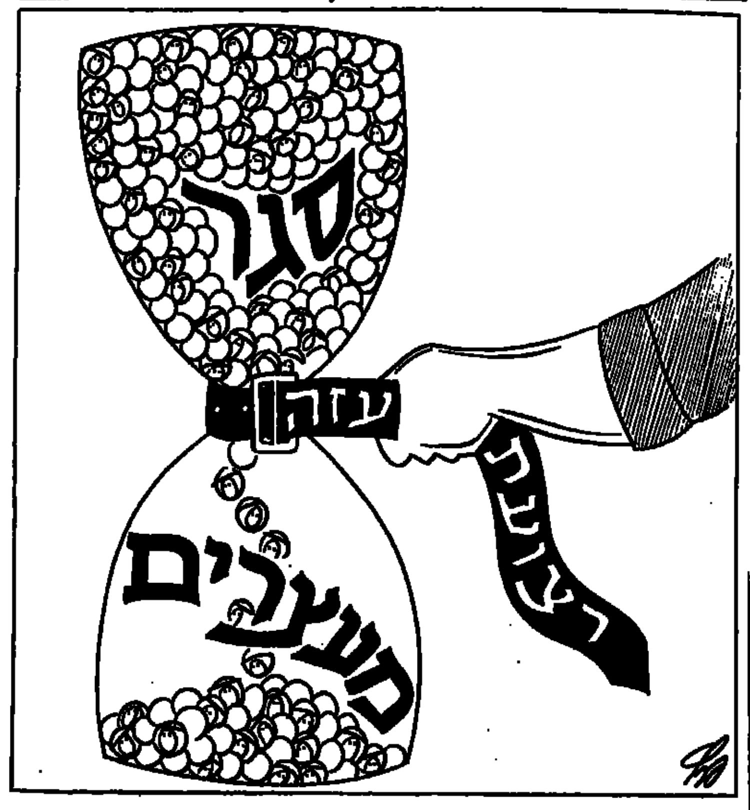

„להיאבק יחד נגד הליכוד"

חיים רמון ואורה נמיר הממוקמים בצד היוני של מפת מפלגת העבודה — על הבדלי התפישות, האשמות המחנה שמנגד ועמדת ההנהגה

מאת אלישבע איילון

ההתפלגות הרעיונית בסיעת המערך לניצים ויונים מזכירה בדיחה יקית קלאסית: כשהלכו האנס והאנץ לטייל בעיירה ופגשו בכלב נובח, אמר האנס: אתה יודע, גאנץ, כלב נובח לא נושך. כן, אמר גאנץ, אני יודע את זה, אתה יודע את זה, השאלה אם הוא יודע את זה.

על רקע המאורעות האחרונים בשטחים — ניתן, רק לצורך העניין, להחליף את הכלב במתפרעים ובמנהיגיהם. אלה הראו שביכולתם לא רק לנבוח. השאלה היא, האם הניצים והיונים אכן מודעים לכך שהכלב עלול גם לנשוך. ההתנצחות המילולית של יונים וניצים מותירה את הבעיה ברמת הנביחה הריטורית, בספקולציות של ניסוחים, כמו בבדיחה. אפילו על הנייר מאבדים הפתרונות ויוזמיהם את אמינותם.

ח"כ חיים רמון, כיצד אתה מאבחן את ההבדלים בין הניצים והיונים במפלגת העבודה?

אני חושב שבעוד שאצל הניצים התפישה המרכזית מתרכזת בנושא השטחים ומה יהיה היקף השליטה בשטחים, תוך התעלמות מההשלכות והשליטה במיליון וחצי ערבים וכמובן פגיעה בדמוקרטיה, יונים ודואגים לאופיה היהודי של המדינה ולהמשך קיום דמוקרטי, גם במחיר ויתורים טריטוריאליים מרחיקי־לכת. התכיפות ביוזמות מדיניות, הצורך ליזום מהלכים מדיניים שבחלקם גם יכללו צעדים חד־צדדיים, כמו אוטונומיה חד־צדדית וכמו פתרון של עזה תחילה.

ח"כ אורה נמיר: אם אני הייתי צריכה להגדיר את ההבדלים, הרי שהם מתבטאים במידת הנכונות לוויתורים על שטחים ביהודה ושומרון כי על עזה אין כלל ויכוח.

— ח"כ רמון, מה מפריע לך אצל הניצים?

לא מפריע לי כלום. אני לא נשוי איתם. מפלגת העבודה היא פלורליסטית. אנחנו מתווכחים, מנסים לשכנע איש את רעהו.

אורה נמיר: לא מפריע לי, ואני לא שייכת לקבוצת ההיסטריה.

— הנהגת המפלגה מבטאת את עמדתך?

רמון: לא יודע. אני מעריך שההתפרסות היא שליש יונים, שליש ניצים ושליש אנשי ביניים.

נמיר: כן. חלק מההנהגה מבטאת את עמדתי. שמעון פרס עושה זאת מצוין.

— המחנה האחר מאשים אתכם, שאתם מבטאים שמאל קיצוני. מסכימים?

רמון: אני חושב שרק מעטים בקרב הניצים חושבים כך. הם נוקטים אותן שיטות כמו הליכוד, כלומר, מאשימים את כל המערך שהוא שמאל קיצוני. אני מציע לניצים השוליים האלה לראות את הסכנה המשותפת ולהאבק יחד נגד הליכוד.

נמיר: אני לא יודעת מי מאשים. אני רק רואה את ההודעות בעיתונות, הודעות אנונימיות, לא יודעת מי עומד מאחוריהן. לא שמעתי למשל, אף פעם את שלמה הלל מביע דעה שכזו. אני את דעותי אומרת בגלוי. נכון שהייתי שמחה אילו אפשר היה לשנות את המצע של מפלגת העבודה. הייתי חיה טוב עם המצע הנוכחי אילו היו מיישמים אותו הלכה למעשה. במצע שלנו מצוין שננהל מו"מ עם כל פלשתיני שיכיר במדינה ויתנגד לטרור בדרך מאבק. נו, אז מה, מפלגת העבודה עושה זאת?

לא לטשטש. להחריף!

מאת נפתלי בן־משה

שמעתי את שמעון פרס אומר בישיבת סיעת המערך בכנסת, שיש להניח עכשיו הצידה את חילוקי הדעות ואת החשבונות המפלגתיים, ולגלות אחריות עליונה עד שיירגע המצב בשטחים. הסתכלתי עליו (בטלוויזיה כמובן) בתמיהה רבה ולא ירדתי לסוף דעתו.

מה שקורה בשטחים זה כוח עליון או אסון טבע, התפרצות של הר געש או רעידת אדמה או אפילו טביעת מעבורת — שאין לו שייכות לחילוקי־דעות, או שהוא מעל לחילוקי־דעות פוליטיים? מה פירוש להתעלות? להתעלות על מה? להתעלות על האמת? על המציאות? הרי זה בדיוק מה שטענו מנחם בגין ואריאל שרון בתקופת מלחמת לבנון, שבעת צרה ליעקב ובעת מלחמה — אסור לעורר ויכוחים וחילוקי־דעות ואסור לבקר את הממשלה, אלא צריך להתעלות, להניח הכל הצידה ולהתלכד סביב המטרה העליונה. מי שנוהג אחרת תוקע סכין בגב האומה. המטרה העליונה נקראה אז נצחון במלחמה. היום היא נקראת הרגעת הרוחות.

אך שמעון פרס, בצדק (לצערנו בשלב מאוחר יותר) לא שמע בקולם של הדמגוגים ולא היסס לבקר את הממשלה, לערוך חשבונות פוליטיים, להתייצב נגד הממשלה ואף לנאום בהפגנת ה־400 אלף בכיכר מלכי ישראל; המצב כיום, שמעון פרס, הוא בדיוק להיפך. מה שקורה בשטחים הוא צרה גדולה, אך גם הזדמנות שאסור להחמיצה, כדי להוכיח מה שעלול לקרות בעתיד בצורה חריפה הרבה יותר — אם יימשך מצב הקפאון הפוליטי הנוכחי ואם לא ייפתח בהקדם פתח רציני להידברות, ולמשא ומתן על פתרון הסכסוך העקוב מדם. והרי זהו הציר המרכזי, שסביבו מתנהל הוויכוח הפוליטי המרכזי בין שני המחנות. אם יפסקו דווקא עכשיו את הוויכוח הזה — מה טעם לכל הוויכוח ולכל ההגיון הפוליטי?

אינדיקציה חזותית

אני במקומו של שמעון פרס (ובמיוחד לאחר שהכריז שאין מקום להמשיך בממשלת אחדות לאומית לאחר הבחירות) לא הייתי מטשטש את הוויכוח אלא להיפך, מחריפו, ואומר לעם: מה שקורה בשטחים אינו אלא אינדיקציה חזותית מאוד לאותה תפנית קריטית העלולה לחול במצבה המדיני והבטחוני של ישראל בכלל — אם תמשיך לשלוט בנו התפיסה השאננה, המופקרת, נוסח יצחק שמיר. התפיסה המדינית הגורסת, שהזמן פועל לטובתנו, שיש לנו זמן למכביר, ששום דבר אינו בוער ושאנו יכולים להרשות לעצמנו לדחות על הסף יוזמה מדינית, שגובשה יחד עם המלך חוסיין ושכל העולם במזרח ובמערב (כולל סוריה) סומך ידו עליה.

אין שום סיבה פוליטית להתגבר על חילוקי הדעות בממשלה ולהניח חשבונות מפלגתיים, עד שיירגע המצב בשטחים. להיפך. מר פרס, יש לעודד את הוויכוח

סכנות פוליטית קיצונית זו, הנפגשת באמצע הדרך עם הקיצוניות הערבית, עלולה להמיט על ישראל אסון איום ונורא, כפי שהמיטו עליה הקנאים לאורך כל תולדות ישראל בארצו.

אם תסגור ישראל את הערוצים לשלום, עלולה ההכרה ההולכת וחודרת בקרב הערבים המתונים — שאין תוחלת במלחמה ושאפשר למצוא פתרון לסכסוך בדרך של מו"מ — להתנדף, והיא תפנה את מקומה לאסטרטגיה מדינית־מלחמתית בנוסח סאדאת משנת 1973, שכדי לחלץ את המצב מקפאונו יש הכרח בסיבוב מלחמתי נוסף, שגם אם לא יסתיים בנצחון בשדה הקרב הוא יסתיים בנצחון בשדה המדיני. אפילו מיבצע הגילשונים הנועז והמוצלח מבחינתם של הערבים (גם אנו היינו מתגאים במיבצע כזה) המשלהב את הדמיון, עלול להשתלב באותה קונצפציה, שישראל היא חבורה שאפשר להנחית עליה מכות מבחוץ, בנוסף למהומות הנוצרות בשטחים, המאיסות עליה את החיים מבפנים.

את סוריה אין צורך לגרות הרבה. שיתוף הפעולה הירדני־סורי, שהיה לו עד עכשיו השפעה ממתנת על סוריה, — כפי שהוכח בפיסגת עמאן (באחרונה אנו שומעים יותר נרמזים על התקרבות בין מצרים לסוריה) — עלול לעבור מטמורפוזה ולשנות צביון וכיוון. מלחמת עיראק־איראן, המשבשת את מערכת היחסים באזורנו, עשויה ביום לא רחוק אחד להסתיים במצב של 'תיקו'. ישראל, שלא השכילה לנצל את תקופת המלחמה כדי לפתוח ערוצים גם לעיראק, עלולה למצוא את עצמה בפני איומים מעיראק ואיראן גם יחד.

תמריץ ומחירו

נוהגים לקבול אצלנו על השלום הקר עם מצרים, אך הבעייה עם מצרים איננה השלום הקר, אלא השלום הלא־כשות. והשלום עם מצרים לא יהיה כשות כל עוד שרוייה ישראל במצב מלחמה עם יתר ארצות־ערב וכל עוד המרי הפלשתיני התוסס והצובר־תנופה לא יתפרק ולא יגיע לכלל סיפוק מדיני כלשהו. בהצטברות תנאים ומצבים שליליים עלולה מצרים למצוא את עצמה במצב קריטי, שלא תוכל לעמוד מנגד והיא תהיה נאלצת, בניגוד לרצונה, להשתלב בתוך קואליציה ערבית הנלחמת בישראל. לישראל לא תהיה ברירה אלא לנצח במלחמה זו, כפי שניצחה במלחמות הקודמות, אך ריבונו־של־עולם, באיזה מחיר!

מה שאמרתי הוא תמריץ, שגם אם איננו גזור ומוחלט, הרי הוא בעל סבירות גבוהה, שרק אנשים בלתי אחראים יכולים להתעלם ממנו. הדרך היחידה היכולה להבטיח, שהסבירות הזאת לא תהפוך למציאות היא להעניק תאוצה למתינות ולשפיות הדעת שהחלה להסתמן בארצות־ערב, ולשבר את התפיסה הגוברת בשטחים. יש להיכנס במהירות לאקלים ולתהליך של משא ומתן, תוך הסכמה רחבה ככל האפשר של הגורמים המדיניים בעולם ובאזור, כולל בריה"מ, שבלעדיה לא ייתכן כלל שלום כולל ויציב בין ישראל לערבים. המלך חוסיין מתארח במוסקבה. זו כנראה תוצאה הגישה שהתקיימה — סליחה שלא התקיימה — בין שמיר לחוסיין!

משא ומתן כזה יכול להימשך זמן רב, תוך משברים ומיקושים קשים, והוא עשוי להוליד בדרכו הסדרי ביניים — אך הוא הערובה היחידה למניעת מלחמה והסיכוי היחיד לעשיית שלום וגם להרגעת הרוחות בשטחים.

גלגל הצלה

עצות שימושיות להורים על הדרך בה עליהם לנהוג במקרים בהם מותקפים ילדיהם על רקע מיני. כיצד להביא את הילד להיות חופשי לדבר על כך, וכיצד — כהורה — להיות מסוגל להקשיב. תדריך שהוכן על־ידי המרכז האמריקני לסיוע לקורבנות אונס בוושינגטון

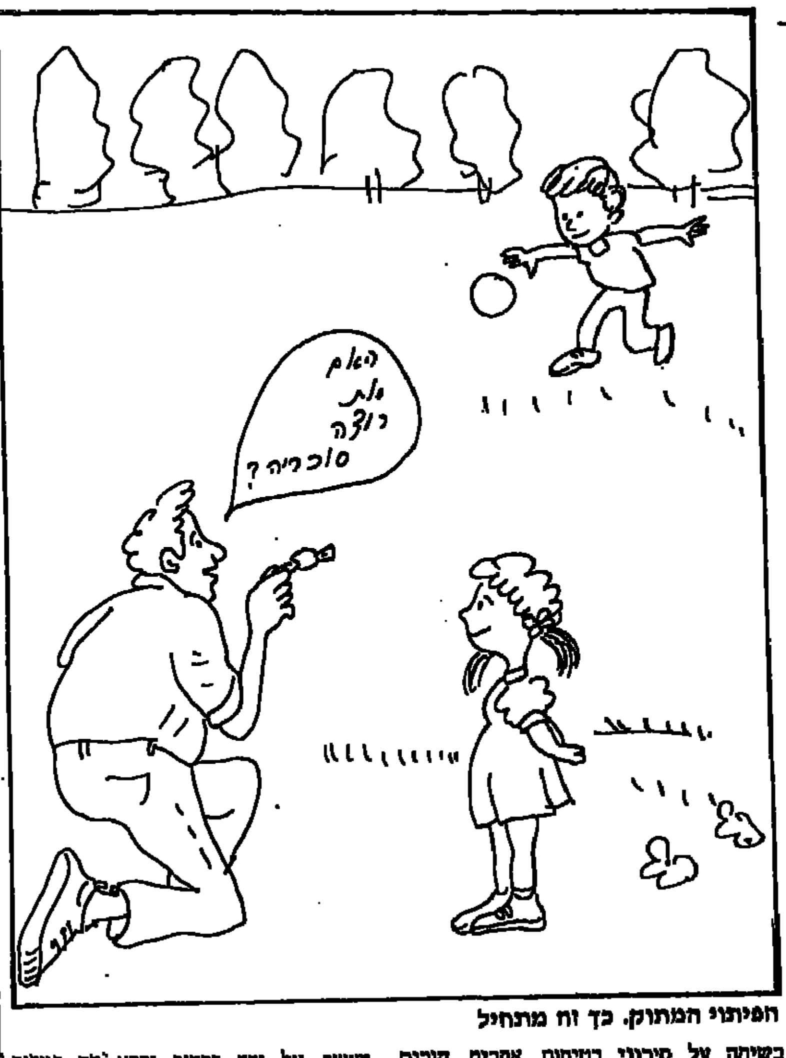

הפיתוי המתוק. כך זה מתחיל

באמצע דצמבר תוציא השירות הפסיכולוגי־ייעוצי של משרד החינוך לאור חוברת פנימית העוסקת בתקיפה מינית של ילדים. בחוברת זאת כלול חומר להורים, המבוסס על תדריך שהכין המרכז האמריקני לסיוע לקורבנות אונס במדינת וושינגטון. נביא את עיקרי הדברים.

דילוג בין הטיפות

אנחנו מוכנים להזהיר את ילדינו לבל ייקחו סוכריה מזרים. זה המקסימום. אבל איננו רוצים להפוך אותם לחשדניים כלפי כל אדם, שמא יאבדו את אמונם בעולם המבוגרים ושמא תיפגע הספונטניות שלהם. אנחנו גם חוששים שמא השיחה עם ילדים קטנים על תקיפה מינית תקנה להם מושגים מעוותים או בלתי מדויקים על חיי המין. הם עלולים להתרשם, כי המין הוא ברוטלי מכוער ומפחיד. יש הורים החוששים שמא ילדיהם יבינו את הדברים שלא כהלכה.

בארצות־הברית מותקפת אחת מארבע נשים לפני הגיעה לגיל 18. גם בנים נופלים קורבן. 46 אחוזים מן הבנים שהותקפו לא הגיעו עדיין לגיל 18. ילד אשר יהיה מודע לאפשרות של תקיפה יוכל להתגונן על־ידי תגובות ברורות לגישושים של עבריין המין, אם אותו ילד יותקף קיים סיכוי כי יספר על כך.

מה יש, את לא אוהבת אותי?

תקיפה מינית פירושה מגע מיני בכוח, נגיעה באברי המין של הילד או דרישה ממנו כי ייגע באבר המין של המבוגר ממנו. תקיפה נעשית גם בדרך של פיתוי ואיום: „אם תעשה מה שאבקש אראה לך סרט יפה בטלוויזיה. אין לך מה לפחד, כולם עושים את זה. אני רק בודק עד כמה גדלת. מה יש, את לא אוהבת אותי? אהרוג אותך אם תספרי. אם תספרי אלך לכלא. את לא רוצה שאמא שלך תסבול מן המעשים שלך ולכן לא תספרי לאיש."

ילד מותר, ילד אסור

אין להמתין עד שהילד יתחיל לשאול. סביר להניח, שלא ישאל כלל. אפשר להתחיל את השיחה בבית בגיל שבו הילד מסוגל להבין את דבריך. אפשר להתחיל בשיחות מגיל שנתיים.

ברוב המקרים משוחחים המבוגרים עם הילד על תקיפה מינית לאחר שהיא מתרחשת. יש להעביר לילד מידע ואזהרות לפני שהדברים קורים, כחלק מן המידע הבטיחותי שאנו מעניקים לו. אנו מזהירים אותו שלא לצאת לרחוב, שמא מכונית תפגע בו. אנו מלמדים אותו לחצות את הכביש או להיזהר מללטף כלבים בלתי מוכרים.

חשוב להעשיר את אוצר המלים של הילד גם בתחום הקשור למין. כשם שאנו מלמדים אותו מהי ברך יש ללמדו את המלים הקשורות במין, בישבן ובאיבר הזה. כאשר ילד רואה שהורים אינם מזכירים את פי הטבעת או את השדיים, הוא מבין שהם לא יקבלו יפה את העובדה שהוא משתמש במלים אלה, אם ידבר על תקיפה מינית. צעד ראשון הוא, אפוא, פיתוח מילון משותף להורה ולילד.

אפשר לבדוק תחילה בזהירות מה הילד יודע. כדאי לערב [illegible] בתקיפה מינית בשיחה על סיכוני בטיחות אחרים. הורים צריכים להקשיב לסיפורי הילד, כדי לדעת מהי רמת הבנתו ואיזה מידע יש למסור לו.

ילדים מתנסים במצב הבלתי הוגן, שבו מנסה מישהו לנצל את גילו או כוחו כדי לכפות עליהם את רצונו, כמו למשל, במצב שבו חזק גוזל צעצוע מחלש. ולכן יש לומר לילדה: „זה יהיה לא בסדר, אם מישהו יבקש ממך להתמשש מבלי שתדעי לשם מה". אין צורך להשתמש בביטויי תקיפה מינית, אך אפשר לאמץ את ההגדרה שתקיפה מינית פירושה שמבוגר, או ילד גדול יותר נוגע באבר המין של הילד, בישבן או בחזה, או שהוא דורש מן הילד לגעת באבריו. בשיחות אלה אפשר להזכיר גם דגדוג, הסתודדות, מזמוז וחשיפת אברי מין בין הילדה לבין בני משפחה ממין זכר כמו אחים ודודים.

עניין של הרגשה

ברוב המקרים ילד איננו יכול לקבוע מי ייגע בו. כאשר הוא מנסה להתנגד אין מתחשבים ברצונו. לעתים מישהו מדגדג אף כי הילדה אומרת „לא". איש אינו מתחשב ברצונה. חבר של האב אוהב להושיב על ברכיו את הילדה בת השמונה ולחבק אותה. „לפעמים לא היה לי נוח", סיפרה הילדה, „ורציתי לרדת מברכיו. התבוננתי כיצד אחרים מגיבים על תחושת אי־הנוחות שלי. התפלאתי מדוע איש אינו אומר דבר. לא ידעתי מה לעשות. לא העליתי בדעתי שהורי אינם יודעים במה מדובר. עדיין לא ידעתי מהי תקיפה, אך חשתי במשהו חם. זה היה מוזר נעים ומפחיד. ידעתי שמשהו לא בסדר, אבל פחדתי". ההורים יכלו לומר לילדה שמשהו לא בסדר, אילו האזינו לתגובותיה ולהרגשותיה.

משחקים בכאילו

הורים יכולים להעניק ביטחון לילדיהם אם יעבירו לו מסר ברור. „גופך שייך לך. את יכולה להחליט מי ייגע בך. אם מישהו רוצה לטפוח על הישבן שלך, את יכולה לומר לו שיפסיק. אם מישהו נוגע בפיפי שלך, מותר לך להגיד לו שלא יעשה את זה. אם מבוגר רוצה שתיגעי בפיפי שלו את יכולה לברוח. הורייך אינם מרשים שיעשו דברים כאלה".

הילד צריך לדעת, כי הוא יכול לפנות למבוגר (הורה, מורה, קרוב, חבר) ולשאול שאלות בנושא התקיפה המינית. הורה נבון מסביר את ההבדל בין הפתעה לסוד. הפתעה מתאימה ליום הולדת. סודות יש בין חברים טובים, אבל אם ילד גדול או מבוגר דורש ממך לשמור בסוד מה שאסור לעשות, עליך לגלות את הסוד הזה.

על ההורים מוטלת החובה להסביר לילד, כי אין זו אשמתו אם משהו נוגע בו בניגוד לרצונו. [illegible]

שעצר על ידה ברחוב וקרא לה לעלות למכוניתו. הילדה השיבה „לא רוצה" ופתחה במנוסה לעבר בית־הספר. היא היתה גאה במעשיה, ורצה לספרם למנהלת ולמורה ויחד אתם פנתה להורים ולמשטרה.

„במשפחתנו," מספרת אם, „אוהבים לשחק במשחקי „כאילו". מדי פעם אני ובעלי מעלים בשיחה שאלות של תקיפה מינית. „נגיד שהלכת לאיבוד בסופרמרקט ומישהו נוגע בך בצורה בלתי נעימה". זה מאפשר לילדים להביע את דעתם ולקבל תשובות מהורים. הילדים מקבלים מסר שמותר להם לומר „לא" למישהו, להתנגד לדעתו, ולהסיר בתקיפות את ידו של זר מגופך, בתקיפות."

הצילו

„אני לא אוהבת יותר את האיש ההוא" — אומרת הילדה. אם תשובת הוריה תהיה סתמית הילדה לא תדבר יותר על נושא זה, והם לא יידעו מדוע איננה אוהבת אותו יותר. ילדים יכולים לאותת: הם מסרבים לשהות במקום מסוים, או לשהות בחברת מישהו. הם מגלים התעניינות מיוחדת באברי מין של אנשים או בעלי חיים, או לבטא את חיבתם בדרך בלתי מקובלת, כמו נגיעה באברי המין של הוריהם.

סימנים אחרים המאותתים שמשהו לא בסדר: מחלת מין. סיוטי לילה. הרטבה. פחד לישון לבד. אובדן תיאבון. נסיגה בהתנהגות. התנגדות פתאומית לאחד ההורים. אלה הם סימנים שהילד מוטרד. אך לא תמיד זה איתות לתקיפה מינית.

וכשהילד הותקף?

במקרה כזה עליכם להבטיח לילד, כי אתם מאמינים לדבריו, וכי איננה אשמתו. אתם שמחים שהוא גילה לכם ומצטערים על מה שקרה לו.

גם הורים זקוקים לתמיכה. כדאי להשתחרר מתחושת אשמה וזעם וצער, עד כמה שאפשר, וזאת כדי לעזור ביעילות לילד המותקף. לכן יש לפנות לבני משפחה, ידידים, מומחים. חשוב לעודד את הילד המותקף לספר את פרטי האירוע, אך אין ללחוץ עליו. אפשר לתת לו הזדמנות אחרת: „אין דבר. אם תמשיך לחשוב על זה, תוכל לספר לי, כי אני רוצה לעזור לך".

לעתים עלול התוקף להיות מישהו שהילד מכירו, אוהבו וסומך עליו. אל תשמיעו איומים כלפי התוקף, שיחשיבו אותו כמאסר כיוון שהדבר עלול לעורר בילד רגש אשמה על שגילה את האמת, אבל אפשר לומר: „מה שהוא עשה לא יפה. [illegible]

גומז גלבז – תרופות במקום נשק!

דמוקרטיה בלי טינה

ראיון עם גומז גלבז, יו"ר הקונגרס מגואטמלה ואחד האישים החשובים במפלגתו של הנשיא סרסו, שנבחר בבחירות דמוקרטיות

מאת שלמה סלוצקי

כמה מהשאלות שנשאל יו"ר הקונגרס מגואטמלה, חוסה ריקרדו גומז גלבז, שקיים לא מזמן את ביקורו בארץ כאורח משרד החוץ, לא היו מקבלות תשובה לפני כמה שנים. אפילו היה נשמע כלא במקום וכ„מתחצף" לשאלן בפני מי שמייצג מקום שעד 1985 היה, אחד מהדיקטטורות הרצחניות ביותר שהכירה אמריקה הלטינית והעולם כולו, עם מניין של לפחות 100,000 הרוגים ב־4 שנים שחורות בלבד.

אלא שגומז גלבז, אחד מהאישים החשובים במפלגתו של הנשיא ויניציו סרסו, שנבחר בבחירות דמוקרטיות ב־1985, אינו חושש מלהשיב לשאלות, ורק איש משרד החוץ הישראלי, הנשאר עמנו למשך כל הראיון, נראה מתפתל בכורסתו לשמע כמה מהנושאים המקשרים בין ישראל לגואטמלה.

מעבר לפגישות הפרוטוקולריות ולכמה נושאים כלכליים, בא האורח הגואטמלי לשמוע ולהשמיע בנושאי מדיניות חוץ. שכן, כפי שהתברר בשנתיים האחרונות לישראל, יש מדיניות חוץ אקטיבית גם באיזורו של חוסה ריקרדו גומז גלבז.

— בעבר, חלק ניכר מהתחמושת, שהגיעה אליכם מישראל, היה משלוחי נשק ומטוסי קרב, שסופקו גם בתקופה שחל האמברגו שהטיל קארטר על משלוחי נשק לארצות שלא כיבדו את זכויות האדם. האם ישראל ממשיכה לספק את צרכי הנשק של גואטמלה?

— „ישראל אכן מכרה נשק לגואטמלה ב־1979 (על־פי פרסומים גלויים בארץ, 10,000 רובי גליל, מטוסי ערבה וכפיר — ש.ס.), ולפי מיטב הבנתי, צבא גואטמלה עדיין רוכש מיספר פריטים חלקים בתעשיה הצבאית שלכם. אבל בעידן הדמוקרטי העכשווי בארצנו, אין זה התחום שחשוב לנו לפתח בקשרי המסחר עם ישראל ובכלל. קיימת החלטה ברורה בממשלת גואטמלה, להפנות את מירב המשאבים להשקעות בפיתוח כלכלי וחברתי, גם על חשבון השקעות העבר בצבא. מאחר וגם הצרכים הצבאיים קטנים יותר".

— מה מהות השינויים המתחוללים בארצכם מאז בחירתו של הנשיא סרסו ועלייתכם לשלטון?

— „השינויים הם שורשיים ובכל התחומים. לדוגמא, בתחום המדיני, אנו חיים היום בדמוקרטיה וחופש מלאים, תוך כיבוד מושלם של זכויות האדם והאזרח. האופוזיציה פועלת בחופש מוחלט ולאמצעי התקשורת יש את כל החירות להעביר אינפורמציה. או דיס־אינפורמציה, כפי שקורה לעיתים קרובות במדינות כמו שלנו, שלא הכירו במשך עשרות בשנים את המושג „חופש הביטוי".

בתחום הכלכלי ניתן לומר, שמצאנו כלכלה הרוסה, עם 40% אינפלציה שנתית ואבטלה המונית. ב־18 החודשים הראשונים של כהונתנו, הצלחנו להוריד במידה רבה את האבטלה, תוך יצירת 100 אלף מקומות עבודה חדשים והורדת האינפלציה ל־8 אחוז שנתי ואת הדולר הורדנו מ־4.2 קטסלים (מטבע מקומי) ל־2.5 בלבד, וכך הפכנו למקרה יוצא־דופן באמריקה הלטינית.

הפעולות הללו החזירו, במידה רבה, את האשראי הציבורי לכלכלתנו.

אבל התחום, שבו השינוי בולט, הוא דווקא במישור הבינלאומי. ממדינה, המנודה בבעיותיה ומבודדת מהעולם כולו, כתוצאה מהפגיעה החמורה והמתמשכת בזכויות האדם, בתוך מלחמה פנימית הנמשכת כבר 25 שנה, הפכנו להיות מרכז ויוזם של תוכנית שלום איזורית, שנתגבשה במשך השנתיים האחרונות בנוסחת תוכניתו של נשיא קוסטה ריקה, אוסקר אריאס, שזכתה אותו באחרונה בפרס נובל".

— 25 שנה חיה ארצך תחת ממשלות צבאיות. כיצד התרחש המעבר לשלום ולדמוקרטיה ומדוע החליט הצבא למסור את השלטון לממשלה נבחרת?

— „זהו תהליך קל לתיאור, אך קשה ביותר היה לעבור אותו על בשרנו. מדובר בנקודת שבירה של המודל האוטוריטרי הצבאי, שאיבד לחלוטין את הלגיטימציה שלו בגבור המלחמה הפנימית החל ב־1978. באותם ימים הגרילה הפרו־קומוניסטית שלטה על שליש משטח המדינה והיה איום ממשי לכך שהיא תקים ממשלה ומדינה בשטחים „המשוחררים" כדבריה. בזמן ההוא היינו תקופה שחורה בהיסטוריה של ארצנו, ורק ב־4 שנים, מ־1978 ועד 1982, נהרגו יותר מ־100 אלף איש, מתוך אוכלוסיה כללית של 7 מיליון. באווירה שנוצרה או לא היה צורך להיות במחתרת האנטי־ממשלתית, אלא שמספיק היה להיות חשוד כדי להירצח.

ברור, בהחלט שמדיניות סכלה מהפרה חמורה של זכויות האדם, אלא שהדבר התרחש תוך כדי מלחמה בין הגרילה לבין הצבא".

— באיזה צד של המתרס עמדה מפלגתך במשך שנות הדיקטטורה?

— „באופוזיציה גלויה כנגד המשטר, ותחת דיכוי כבד, שעלה בחייהם של 400 מנהיגים איזוריים של מפלגתנו הנוצרית־דמוקרטית. גם אם לא היינו, כמפלגה, במחתרת המזוינת, הרי שהיינו מטרה לפגיעות רבות ואפילו נשיא המפלגה והיום נשיא הרפובליקה, ויניציו סרסו, ניצל כנס מהתנקשות".

— בראיון שפורסם בספטמבר השנה, הנשיא סרסו הבטיח חקיקת חוק חנינה שיאפשר לאנשי הגרילה הנמצאים גם היום במחתרת „לעלות" לחברה האזרחית.

— „אכן, חוק חנינה זה התקבל לפני כחודש וחצי. אלא שמעבר לחנינה, אנו מאמינים, שהדבר החשוב הוא להציע מסגרת חדשה לחיים אזרחיים, שבה יתקיים הכלל של שימוש חוקי בעוצמת השלטון. מעבר לכך אנו עסוקים במלחמה נגד השורשים העמוקים יותר של מצוקות האוכלוסיה, המהווים את קרקע הגידול של המחתרות והגרילה".

— ישראל היתה בעבר אחת מספקיות הנשק הגדולות של צבא גואטמלה. האם נותרה טינה נגד ישראל לאחר חזרת הדמוקרטיה?

— „לא אכחיש, שבמהלך נותרה טינה אצל קבוצות מסויימות, במיוחד אלו אשר נפגעו אישית מרדיפות הדיקטטורה. לא מן הנמנע גם שחלק מ־400 מאנשינו שנרצחו בין 1978 ל־1982, הומתו עם נשק ישראלי. אלא שכמבט קר, עמדת הממשלה הנוכחית ועמדתי אני היא, שישראל רק נענתה לבקשה, כאשר נסגרו המקורות האמריקאיים. העם בגואטמלה ברובו אינו שומר טינה לישראל (ושארי הגילויות שבין המדינות וגם מכל האירועים הללו, שהיו בעבר".

עם קצת צרות לידידי

שלל תארים למנהיג האפגאני מוסלים: הוא גנראל ועריק, סכסכן וכאריזמטי אלכוהוליסט וראש־שבט ■ גם ידידיו עדיין לא יודעים אם הוא אויב או בעל־ברית

מאת אולוור וייטס

„רוייטר"

השחקנים הראשיים בדראמה האפגאנית בוודאי תוהים לפעמים, אם אכמאט מוסלים, המפקד שגרם בראשית דצמבר לקרב יריות עקוב מדם במרכזה של קאבול, הינו צרה גדולה יותר בתור בעל־ברית או בתור אוייב.

מאז כיבוש השלטון הקומוניסטי ב־1978, ראש השבט הזה משבט פאשטון נלחם פעם מצד זה ופעם הוא בצד שכנגד במלחמת הגרילה הדרסנית המשתוללת באפגאניסטאן. לדברי גולים אפגאנים ודיפלומטים זרים הוא הוליך את אנשי תת־השבט שלו, האחאקסאי, באותה מידה של יעילות נגד הממשלה שבחסות הסובייטים ונגד המורדים.

מעולם לא היה קל להסתדר עם מוסלים. סיכסוך עם בעלי בריתו בין לוחמי הגרילה ועם שלטונות פאקיסטאן הניעוהו ב־1985 לעבור לצד הממשלה. וסיכסוך אחר, עם תומכי ידידו הפוליטי, שר־הפנים סאייד מוחמד גולאבזוי, הגיע לשיאו בשפיכות הדמים שהוזכרו לעיל.

מזג חם והסכסכנות

מוסלים, שלפי הסברה הוא איש בגיל שבין 45 ל־50, הוא אחת הדמויות הססגוניות והבלתי־צפויות ביותר במלחמת הגרילה האפגאנית. „הוא גבר גדול וחסון בעל כאריזמה ניכרת", אמר אחד הדיפלומטים. „הוא מצטיין בחוסר־התחשבות, במזג חם והסכסכנות, ולעולם לא תדע מה הוא עומד לעשות", אמר מכר שלו מקרב המורדים: „ברגע אחד הוא נותן לאנשיו אלפי אפגאנים (המטבע של אפגאניסטאן), וברגע הבא הוא מתחיל לירות בהם".

בפאקיסטאן מכירים אותו בדרך־כלל כאסמאטולה מוסלים אחאקזאי. „מוסלים" הוא שם שאימץ לעצמו. מוסלים הוא גם ראש־השבט התורשתי של האחאקזאים, תת־קבוצה של שבט פשטון שאדמותיה שוכנות על הגבול בין אפגאניסטאן ופאקיסטאן, בין קאנדאהאר וקווטה. את אימונו כקצין צבא קיבל בבריה"מ, ואולם ב־1979 הצטרף ללוחמי הגרילה של המוג'אהידין, ובמשך שנים הוליך את אנשיו נגד כוחות הממשלה בגבול.

בראשית 1984, לאחר שקבוצות הגרילה בקאנדאהאר ניתקו את אספקת הנשק שלו, הקים בסיס בעיר ההסתננות הראשי לקאנדאהאר, והחל להציב מארבים לקבוצות גרילה אחרות, כדי לתפוס את נשקן. קבוצות הגרילה האחרות היו זקוקות לשבוע ימים של קרבות כדי להניסו.

בסופו של דבר עבר לצד שכנגד ושם התמנה לגנראל. אנשיו, שמספרם נאמד באלפים עד שלושת אלפים, נעשו מיליציה ממשלתית, והפכו את הכביש הראשי בין קאנדאהאר ובין ספין־בולדאק בגבול, לאיזור בלתי־עביר ללוחמי הגרילה. „היתה לו השפעה גרועה מאוד על המוג'אהידין", אמר אחד ממנהיגי הגרילה.

נאום מוקלט

מוסלים חגג את עריקתו בנאום, באסיפה הגדולה בקאבול ב־1985, נאום אשר הוקיע בו את מנהיגי המורדים כ„בני השטן", „מכשירים של הציון האמריקני והבריטי" ו„בוזזים". הוא היה מקורב למנהיג הקודם של הממשלה, באבראק קארמאל, אשר הודח לפני 18 חודשים. מאז מדובר בדיווחים דיפלומטיים לעיתים מזומנות על „תקריות" בהן מעורבים אנשיו.

בחודש יולי האחרון הביא סיכסוכו של מוסלים עם גולאבזוי לקרב בדישעה. עם במרכזה של קאבול, כוח הביטחון של משרד־הפנים, הרוגים ועל תריסר פצועים.

באיזור הגבול רווחות שמועות לרוב על מעשים פראיים עוד יותר בצדו, ולדברי אחד הדיפלומטים, הוא נהנה עדיין ממעמד מסויים בקרב המוג'אהידין, בגלל הכאריזמה שלו. כמו מנהיג פאשטון, העושה כמיטב יכולתו למען עמו. באיזור הגבול מסורת היא לעבור אל צד...

מוכרי העגבניות וספקי החיילים

מה מפסיד חקלאי מושבניק חילוני שלא „מכר" לנוכרי את אדמתו בשנת השמיטה? — את פלח השוק של צה"ל.

במושבי חבל הבשור שבדרום הארץ כועסים מאוד על כך. ל„מטען חלול" נודע ממגדלי העגבניות כי הצבא, שכפי הנראה הוא צרכן עגבניות שלא ניתן לזלזל בו, רוכש את הירקות על־פי רשימה רק מחקלאים ש„מכרו" את הקרקע בשנת השמיטה.

מכאן, שחקלאים דתיים וחוזרים בתשובה, שכמותם יש לא מעטים במושבי הנגב, נהנים מאספקת תוצרתם לצה"ל.

מושבניק אחר מהדרום איתו שוחחתי בעניין, אומר: „מצב כזה לא ייתכן. לא נוכל להשלים עם כך שהרבנות הראשית והרבנות הצבאית יחליטו שהם קונים עגבניות רק מהדתיים, לי עצמי יש בן ביחידה קרבית ובת קצינה בצה"ל. נוצר מצב מגוחך, שאנו מספקים לצה"ל את ילדינו, והדתיים מספקים לצה"ל את העגבניות. זה מרגיז. הסלקציה הזאת פוגעת קשה בהכנסות שלנו ומאות קילוגרמים מושלכים לאשפה. בין אלה שהצבא רוכש מהם עגבניות נמצאים גם כאלה שהם ובניהם משתמטים משירות בצה"ל. „איך צמרת הצבא ומשרד הבטחון יכולים לקבל דבר שכזה" — שואל־מתריס המושבניק הדרומי.

לפני יותר מחודש פנינו בעניין זה לדובר צה"ל ותהינו לפשר „הרשימה" של ספקי העגבניות. תשובה: „לרבנות הצבאית הראשית אין שום קשר עם גורמים אזרחיים ואינה קובעת ממי לקנות או ממי לא לקנות. המוסד המטפל ברישום ובהכנת הרשימה של הישובים החקלאיים לגבי ערלה וכדומה הוא הרבנות הראשית לישראל ולא הרבנות הצבאית".

בגליון האחרון של „במחנה" מספרת כתבת העיתון על אספקת המזון והירקות מהשוק הסיטונאי בתל־אביב למחנות צה"ל. הכתבת מספרת על נציג הרבנות הצבאית הראשית ועל נציג משרד הבטחון המסתובבים עם רשימה בידם ובוחרים את הסחורה על־פי אותה רשימה. בינתיים, החלוקה בין דתיים לחילוניים היא, שאלה מספקים את העגבניות לצה"ל במחיר טוב ואלה מספקים את ילדיהם לצבא. אסור לעבור על כך לסדר היום.

תיק פתוח

„דו"ח וילנאי" על נורמות ההתנהגות במחנה הנח"ל בצפון „בליל הגילשונים" הותיר מספר שאלות פתוחות שצה"ל חייב להידרש אליהן בטרם „יסגור" את הפרשה.

האלוף וילנאי קיבל ייפוי־כוח מן הרמטכ"ל לבדוק נושא מסוים אחד והוא התנהגות הקצינים והחיילים במחנה. כל יתר השאלות שצצו בעקבות האירוע נותרו ללא תשובה.

וילנאי. ליל הגילשונים לא הביא זעזוע

כך למשל, בולטת שאלת רמת אבטחת המחנות בצה"ל. האלוף וילנאי אמר כי לא בדק את הנושא משום שלא קיבל מינוי לכך. אבל שורת אירועים בשנה האחרונה, כמו גם העובדה שאביו של הש"ג הצליח לחדור לבסיס צבאי מעלה את הצורך להידרש באופן מיידי לנושא אבטחת המחנות.

ראש אכ"א סבור (לפחות כך אמר במסיבת העיתונאים) שמחנה הנח"ל ב„גיבור" היה חריג והש"ג זה לא צה"ל. כולנו רוצים לקוות שאכן כך פני הדברים, אבל בנושא רגיש שכזה התקווה אינה מספקת ואנו רוצים להיות בטוחים. יש עוד לקחים מבצעיים מאירוע הזה שחייבים ליישמם ולתרגלם בצה"ל, ורק אחר־כך ניתן יהיה להעביר את תיק ליל הגילשונים למחלקת ההיסטוריה.

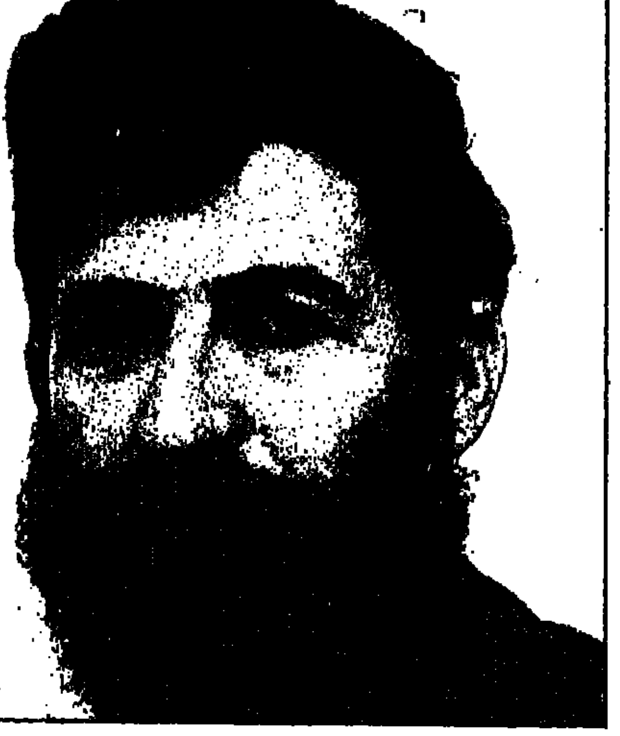
מצנע. אומץ־לב ציבורי

המבחן

תפקידם ומעמדם של כלי התקשורת הצבאיים כלפי צמרת צה"ל עמד שוב במבחן בשבוע שעבר. מעצרו של כתב גלי צה"ל בשטחים וההתנצלות מפיו של אלוף הפיקוד עמרם מצנע יומיים אחר־כך הוכיחו, כי האלוף הבין את משמעות הצעד שביצע והכיר בעובדה שאין בסמכותו לקבוע לגלי־צה"ל מי יהיה כתב והיכן.

אולם מעמדה של התחנה הצבאית וחופש הדיווח שלה על נושאים צבאיים עדיין שנוי במחלוקת. בעודה מבקשת להיות כלי תקשורתי אמין המדווח על כל אירוע גם יהיה ביקורתי כלפי צה"ל, כפופה התחנה ל„נוהלי הדברור". על־פי נוהל זה, חייבים אנשי התחנה להגיש לדובר צה"ל בטרם שידור כל כתבה או ידיעה בנושאי צבא וביטחון ובסמכות הדובר לפסול או לעכב מידע שאין הצבא חפץ בפירסומו באותה עת. עם הנוהל הזה למדו אנשי התחנה לחיות בדרך־כלל, אולם תחושתם היא שבעת האחרונה מתרחב „נוהל הדברור".

כך למשל, מספרים בתחנה הצבאית כי דובר צה"ל דורש כעת שגם הציטוט מעיתוני הבוקר והצהריים המובא בתוכנית הבוקר של אלכס אנסקי „שבע אפס שבע", יהיה טעון דברור. וכך, מדי בוקר, מתקשרת מפיקת התוכנית אל איש דובר צה"ל, והוא זה שמחליט איזו ידיעה בעיתון תצוטט ברדיו ואיזו לא.

מידת השליטה בגלי־צה"ל היא נושא הכפוף להחלטת הרמטכ"ל. עדיין זכור מאבקו של הרמטכ"ל הקודם, משה לוי, למען סגירת מחלקת החדשות של גלי־צה"ל, בטענה שאין בה צורך ויש להסתפק בשידורי החדשות של „קול ישראל". גלי־צה"ל ביטלו את מחלקת החדשות והקימו את „מחלקת האקטואליה" המשדרת ארבעה יומני חדשות ביממה ועוד מספר תוכניות בענייני היום.

אלופים וקצינים בכירים רבים בצבא מתקשים לעמוד בפני המצב בו חייל צעיר במדים, דוחף לפיהם מיקרופון ומקשה עליהם בשאלות שבתחום אחריותם. עד עתה הצליחו מפקדי התחנה ועובדיה הבכירים לעמוד נוכח הביקורת ולהגיע להבנה עם צמרת צה"ל. השבוע עברה תחנת השידור הצבאי מבחן נוסף, והצלחה רבה. רבים מעובדי התחנה שיבחו את האלוף מצנע על אומץ־הלב הציבורי שגילה בהתנצלותו ובהסכמתו לשתף פעולה גם להבא עם הכתב בשטחים.

צעדו זה של מצנע חייב להקרין גם על חבריו במטה הכללי ועל הקצונה הבכירה בצה"ל בכלל. לא הכל שם מבינים את העניין העקרוני. בחלקם אפילו שיבחו את ההחלטה לעצור כתב צבאי בטענה ש„הגיע הזמן לעשות סדר בגלי־צה"ל".

מכתב גלוי לאבא של הש.ג.

אביו של ניב חזון, אחד מחללי ליל הגילשונים קורא לאביו של הזקיף במחנה „גיבור" להצטרף לשמירה בהתנדבות

שמואל חזון, אביו של ניב חזון שנפל באירוע „ליל הגילשונים" במחנה הנח"ל, החליט במלואת 30 יום לנפול בנו, לשגר מכתב לאביו של הש.ג. במחנה. להלן תוכן המכתב במלואו:

„המניע לכתוב לך הוא, שנמסר לנו שנוסף לחיותך אב הינך מורה (ואם ניתן לציין גם מחנך?...). הנני מציע לך, לאור זאת, להרהר בדברים שייכתבו להלן כי לדעתי הינכם נמצאים על סף מקום שאין ממנו חזרה.

„ייתכן שניתן עוד להציל, ולו במעט, את הנזק הגדול שנגרם עלייך, לבנך שלך, כתוצאה מהתנהגותו כאמור: „חוסך שבטו שונא בנו". ואם אכן אוהב אתה את בנך חשוב נא, ולו לרגע, כיצד אני הייתי נוהג לו היה זה בנך. הייתי מייסרו מבוקר עד לילה, ייסורי גוף לאו! אבל ייסורי נפש כן וכן!

האם בנך לא מבין בעצמו, שחייו לא ניתנו לו במתנה, אלא נגזלו מבנינו שלנו? או על בנך להבין שהוא נהג לפי מוסר מעוות שהצלת עצמו קודמת לכל חובה אחרת והוא ברח כפחדן ללא תקנה.

בני ניב ז"ל כתב לחבריו על פי גיוסם, כשניב היה כבן 17 שנה ולפני שהוא עצמו לבש מדים: „למרות שהצבא בנוי על שיטה של מילוי פקודה, רצוי לא להיסחף, רצוי קצת לחשוב, ולהגיע להחלטה הנבונה בכוחות עצמך".

יש להניח שניב לא התכוון לסוג ההחלטה שבנך זקף לעצמו.

בנך קיעקע את היסוד שעליו מושתתים חיי העם הזה והוא הערבות ההדדית מכוחה החזיקה ותחזיק מדינת ישראל. עליך להביאו לכך, שמעשיו לא יניחו לו. גם אם הוא מבקש לברוח, גם אם ינוס למעי הדג, כיונה הנביא, היותי מעכב בעדו עד קץ הימים. אל תניח לו, על־מנת שתמונות חבריו תהיינה לנגד עיניו.

אומרים: „אל תדון את חברך עד שתגיע למקומו". ובכן, אני דן אותך, אני נצא, בשל הנסיבות שבנך גרם, במדרגה שונה ממך ותובע ממך מכוח הכאב של אב שכול: „אנא, הבא את בנך להרהור על ממוריה", אתה כאב הבא אותו לכך שיהיה בו הכוח להישאר בארץ, להיות פה ולצעוק מקצה הארץ עד קצה כדי שכל בני הנוער המועמדים להתגייס והחיילים המשרתים בפועל, ישמעו ושעקו היא הופכנו: „אל תפקיר את חבריך גם אם זה עלול לסכן אותך" שיזרח „אל תעזוב את המערכה גם אם נראה היא כאבודה".

שיקרא בקול חזק: „אל תרשו לאבא ולאמא לחמול על בן שיש לו חולשות אנוש, דירשו מאבותיכם שיהיו חזקים יותר ומעט יותר נבונים. ובמיוחד אמרו להורים הדואגים: „אהבו כל חייל ולא רק אלה הקרובים לכם". שמעתה יתן בנך את אזעקה שתעבור מכאן ועד לסוף הדורות: שאוי לבן שאביו, במקום לתבוע ממנו את החובה לדאוג לחיים, הוא מסייע לו לרחוץ בנקיון כפיו... אם חיילינו לא ידאגו גם לחיי זולתם, בסופו של דבר, עד לאן נגיע? וכמה מאיתנו לא ינצלו.

בננו ניב ז"ל מוסיף במכתבו אל חבריו המתגייסים: „אני מאחל לך שכשתחזור מהצבא תהיה שלם בגופך (דבר ראשון) ולא פחות שלם בנפשך". יש לקוות שאיחוליו בני ז"ל ילוו לאורך ימים גם את בנך.

„אבא של ש.ג." יתכן שבדברי הינך שומע את קריאות הכאב של אב שכול. לך ניתנת הזדמנות, שממני מעתה ואילך נשללה, והיא לחנך את בנך. עשה זאת מהר, כאב לבנו החייל, גם למען גאוותו של צה"ל, ובכך אולי תוכל להחזיר במעט את הכבוד שנרמס על ידך ושחינך זקוק לו, ושכולנו ראויים לו.

ביקשת להשתחרר משירות מילואים פעיל, אנא חזור בך והצטרף אלי למשאלתי: כאביו של ניב חזון ז"ל, שנמסרה ליחידה „צרפו אותי מדי פעם לשמירה כש.ג בשער מחנה „גיבור" כדי לסייע לערנות הזקיף ושתתפות המעמסה על החיילים". עליך להבין שצה"ל אינו אלא כולנו.

בגמרא נאמר: „אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות". (ראה הסברו של בעל התניא בסוגיה זאת), אבל גם לרוח השטות יש גבולות. במקום לנשוך שפתיים הקשת התקשורת בדברים לא נבונים ולא נותר לי אלא להגיב לפחות במכתב זה.

נדמה לי שחינך בעל חוב, וכשניפגש במרומים בכל שגינו, לעמוד בפני הכיסא ואבקש למצות עמי את הדין, אם הרחקתי לכת, אבל לא לסלוח לך על הדברים שנאמרו על ידך.

בכבוד רב
שמואל חזון

נ.ב. ועם כל זאת ועל אף הכל, עליך לשמור על בנך דאג לו ועשה הכל למען בריאותו

רשות הקורא

על שמה, דגלה ומצעה

ב„על המשמר" פורסמו כתבות על כנסים של חברי הקיבוץ הארצי, חברי מפ"ם, בהם דנו ואף גובשו הצעות הנוגעות לעתידה ודרכה של מפ"ם. השאלה הנשאלת היא, האם אין מקום לדון בנושאים שהועלו במוסדות הנבחרים של המפלגה, לדון — וגם להחליט באופן דמוקרטי ראשית, זה היה תואם את הנוהג המקובל בכל חברה דמוקרטית. שנית, זה היה מאפשר לנציגי הסניפים בעיר להשתתף בדיונים ולומר את דעתם לחיוב או לשלילה. גם אנשי הקיבוץ הארצי צריכים לדעת שבלי שיתופם של אנשי העיר בדיונים ובהכרעות לא יחולו שינויים במפלגה.

מתכנסי העמק רצו לחזור לשותפות מחודשת עם מפלגת העבודה. הכנס ברמת־מנשה רואה את „איחוד השמאל כצורך לאומי חיוני", ושניהם מתעלמים מהעובדה שישנם חברים בעיר ובקיבוץ שאינם רוצים להשתייך למפלגת העבודה וגם לא לר"צ, אלא לקיים את מפ"ם על שמה, דגלה ומצעה. האם דבר כזה בכלל וכלל לא עלה על דעתם של המתכנסים למיניהם?

הרי למן קיומה העצמאי של מפ"ם פורק לא במעט המערך. עם מפלגת העבודה. האם יש מישהו הסובר שויתרנו על המערך הגדול על מנת להקים מערך קטן עם ר"צ? ומהו הנוהג הפסול הזה לקבל החלטות לא במוסדות הנבחרים שמיועדים לכך?

אם נאמץ את שיטת ההתכנסויות ופירסום החלטות של קיבוץ זה או אחר כדרך מקובלת במפלגה — ויש להניח בוודאות מוחלטת שזה לא יישאר מונופול של צד זה או אחר — יתחילו גם הסניפים בעיר לקבל החלטות ולפרסמם ברבים. מהי ההגדרה המתאימה למצב זה שייווצר במפלגה, אלא לא אנרכיה וחוסר אחריות?

על מזכירי המפלגה לכנס את מוסדות המפלגה כדי להגיב על ההתכנסויות ולאפשר למפלגה דיון מסודר ודמוקרטי בכל הנושאים העומדים על הפרק.

אשר לביטוי של הח' שטרנהל בכנס רמות־מנשה, כי „המרחק בינו לבין יעקב חזן גדול מהמרחק בינו לבין שולמית אלוני ויוסי שריד", תמוה הדבר שהוא מגלה את המרחק מאוחר במקצת, כי יש להניח שידע את המרחק בטרם בואו למפ"ם, כשם שידע את המרחק שבינו לבין שמעון פרס ובא למפלגת העבודה. כמובן שיש מרחק רב בינו לבין חזן, והוא המרחק שבין אדם שרק תמול שלשום בא לתנועה, לבין חבר שבנה את התנועה, מראשוני הקמת תנועת העבודה בארץ וההתיישבות החלוצית, מבוניה ומקימיה של המדינה, נערץ ע"י התנועה וידידיה וגם מכובד ע"י יריביו. מרחק כזה אי־אפשר לגמוע.

משה סמולר, רמת־גן

כמה גשם?

כקורא ותיק של „על המשמר", הגר מעל ל־50 שנה בגליל המערבי וקרוב לחקלאות, חסרה לי פינת מזג אוויר כולל דיווח יום־יומי על כמויות הגשם. למה האם בדעתכם למלא את החסר?

אצלנו יורדים גשמים בלי סוף בימים האחרונים, אבל כדי לדעת כמה צריך לחפש בכל מקום, רק לא ב„על המשמר".

בנימין דוד, נהריה

קוו ואדיס, שמעון?

קוו ואדיס רומינה, שמעון?

סליחה על פנייתי אליך בשם הפרטי — אינני מכירה אותך אישית, אבל פועליך מימים עברו ומעשיך כיום, הידועים מכלי התקשורת, מרשים לי להביע כמה הסתייגויות.

הנני משתייכת למחנה העבודה מימים ימימה. בצעירותי, בתנועת נוער ציונית מגשימה, שפרוץ המלחמה הפריע ליישומה. הסבל בגטאות וביער עם הפרטיזנים הכשירוני לבדוק ולנתח מצבים.

אתה נוטה, עקב מעמד ומצבך, לרכוש את אמונם של אחד מהפלגים הדתיים, ואתה בטוח שהם יצביעו עבור מהגך. זה בטחון תמים מדיי ואינך רואה ש„עגלתם העמוסה" טעונה חמישים אלף אברכים המשתמטים מהצבא, נהנים מקופת המדינה ומהגנת צה"ל — „עגלתם העמוסה" אבנים המידרדרות לעבר הציבור השותק והאדיש, קרי: „חילוני", קללותיהם מהדהדות בחוצות הערים ובבירת דק"ק ירושלים. כרוזיהם מתנופפים ומשמיצים ארכיאולוגים מתים ואינטלקטואלים חיים. בנות ישראל הדתיות הכשרות נענשות על גילוי טפח רגל מהשמלה הארוכה.

המדינה על סף מלחמת אחים בגלל ההסתה הפרועה מצד הפלגים שאתה שוחר לפתחם. תמיהני — מדינאי משופשף כמוך נופל בפח שטומנים לך ועוד תצטרך לשלם להם טבין וטקילין. לפלג הדתי אין מעצור לשאיפותיו ותאוותיו השלטוניות. הם מעוניינים להפוך את ישראל למדינת הלכה קלריקלית, כשחשכת ימי הביניים מערפלת את הראייה הצלולה.

אנא, התפכח ופקח את עיני המחנה שלך, המצועפות אבקה דתית והמאמינה שלושת האותיות שלהם יצילו את המצב.

תמר אמרנט, חיפה

רוצים מפ"ם יוזמת ומובילה

אנו, חברי זיקים שנוכחנו בכנס רמות מנשה, רוצים להביע את תמיהתנו ומחאתנו על הדרך המעוותת בה דיווח „על המשמר" על הלכי הרוח וההחלטות בכנס רמות מנשה — ציטוטים לא מדוייקים, הוצאת מלים מהקשרן, הכללות והתעלמות מהחלטות הכנס הן הדרך שבה בחר הכתב כדי ליצור את הרושם שאווירה אנטי־מפ"מית שררה ברמות מנשה. אך האמת אחרת היא. רוב רובם של משתתפי הכנס, על אף הביקורת, מזדהים עם מפ"ם ורוצים אותה יוזמת ומובילה את מהלך איחוד השמאל.

בשעה שהכיבוש מגלה פעם נוספת את פניו הנוראות, גיבוש גוש השמאל בעל כוח ורלוואנטיות הוא צורך ציוני וסוציאליסטי.

נשאלת השאלה, האם הדרך המעוותת שבחרתם כדי לדווח על כנס רמות מנשה אינה נובעת מרצונכם להראות את באי הכנס כ„מיעוט של נודדים שמאלניים, המתגלגלים בין מפלגות השמאל למיניהן", ולא כחברים המייצגים את כל אלה הסבורים מחד, שלמפ"ם אין דרך חזרה למפלגת העבודה השותפה למתרחש כעת בשטחים, ומאידך בטוחים שהליכה נפרדת לבחירות פירושה החלשה של מפ"ם ושל השמאל הישראלי.

ועדה פוליטית, קיבוץ זיקים

כתב „על המשמר" שלמה גלזר מגיב:

אין בכוונתי להיגרר לוויכוח על סיקור הכנס ב„רמות מנשה", וגם לא להוסיף מבחר אמרות שפר וציטטות מפי הדוברים השונים. אומר רק, כי

א. הציטוטים הם מדוייקים בהחלט, לא הוצאו מהקשרם ומרוח דבריו של הדובר.

ב. החלטות הכנס בעיקרן הובאו בפתיחת הכתבה.

ג. איני יודע את מי החברים שהשתתפו בכנס מייצגים או אינם מייצגים. מה שברור היה, כי רוח אנטי מפ"מית חריפה שרתה מעל הכנס ואיש לא טרח או ניסה לשנותה.

ד. כמעט כל הדוברים, ודבריהם שמורים עימי, ציינו במהלך דבריהם כי אין הם מאמינים שלאיחוד בין מפ"ם ור"צ יש סיכוי רב.

לא היתה תקרית

בתגובה לכתבה מ־17.12.87, „סולקו מתנחלים מרפיח" — לא היה ולא נברא

הישוב הקהילתי רפיחים, הנמצא בדרום גוש קטיף, ערך ביום ד' ה־16.12.87 מסיבת חנוכה. כחלק מתכנית מסיבת החנוכה נערכה תהלוכה „לפיד המכבים", ממחנה ההכשרה במצפה עצמונה למחנה ההכשרה ברפיחים, מהלך חצי ק"מ. מתיישבי הישוב וילדיו צעדו לאורך המסלול בשירה ובריקודים. ברצוני לציין, כי המתיישבים לא נכנסו כלל לרפיח, ולא היתה שום תקרית עם הערבים תושבי רפיח.

מנחם בית הלחמי,
מועצה אזורית (חוף עזה)

שעור ב„אזרחות טובה"

ב־19.12.87 בשעה 17.15, רבע שעה לאחר שמצעד המחאה נגד ההרג בשטחים הכבושים יצא כמתוכנן מכיכר שד' בן־גוריון־דיזנגוף, דחף אותי והפיל אותי על הרצפה איש משטרה ללא כל התגרות מצידי כאחראי על המצעד. מיד לאחר מכן התנפלו עליי חמישה שוטרים מהמשטרה וממשמר הגבול, תפסו אותי בידים וברגליים והשליכו אותי לתוך ג'יפ כשאחד מהם מונח עלי. לאחר שהג'יפ של משמר הגבול נסע כמה מאות מטרים, נעצר ואחד השוטרים הגיע וביקש ממני פרטים אישיים, לאחר שמסרתי לו, הודיעני שאני יכול לרדת.

חזרתי לפקד על המצעד ופניתי לשוטר שהפיל אותי, בבקשה למתן פרטים אישיים לשם הגשת תלונה. להדהמתי הסתבר שהוא, לא פחות ולא יותר, רב־פקד אריה ביבי, מפקד מרחב הירקון.

אני בטוח שלא רק אורחים רבים, אלא גם קצינים ושוטרים שהיו עדים למקרה יאשרו את דברי. עצם העובדה ששוחררתי לאחר עשר דקות ללא כל אשמה תעיד על כך. למחרת בבוקר הגשתי תלונה בהתאם, אבל נשאלת השאלה — האם כך צריך קצין בכיר לתת שעור ב„אזרחות טובה" לפקודיו ולעם בישראל? אני מבקש — משר המשטרה לנקוט בצעדים נאותים כפי שיראו לכם ומצפה לתשובתכם.

לטיף דורי,
מזכיר הועד לדיאלוג ישראלי־פלשתיני

הערות המערכת:
ביקשנו את תגובת דובר משטרת ישראל לנטען במכתב. עד כה לא הגיעה התשובה.

מאלבורו
יין צרפתי

היפאנים מעשנים סיגריות „מאלבורו", שותים יין „שאטו" ורוהרים על אופנועים מתוצרת הארלי־דיווידסון. עלייתו של היין ופתיחת שוקי יפאן לתוצרת חוץ הזרימו מוצרי יבוא לצרכן היפאני, שלמד להתענג על המותרות הללו. חברות יפאניות זריזות, המבקשות להפיק תועלת מהמגמה החדשה, החלו לייצר מוצרים דמויי תוצרת חוץ.

כך מיוצר ביפאן נקניק „מילאנו", המעוטר בצבעי הדגל האיטלקי, ובאותיות פטיט מצויין עליו מייד אין ג'אפאן. וכך התברר, בסקר שנערך באחרונה, כי כמחצית מצרכני היין שאטו מונטוסין גראנד ואן, המיוצר על־ידי חברה יפאנית בשם המאורה, בטוחים שהם שותים יין צרפתי.

אומר הנציג הנזעם של הקהילייה האירופית ביפאן: „אנחנו קונים מכשירי וידיאו יפאניים. למה שהיפאנים לא ישתו יין צרפתי?"

אגדת וולט דיסני

מפעלי וולט דיסני מתכננים הרחבה גדולה של המכירות שלהם בארה"ב. עד סוף השנה הבאה ייפתחו עשר חנויות למכירה בלבדית של מוצרי וולט דיסני, והחברה מתכוונת לפתוח. תוך חמש השנים הבאות עוד מאה חנויות.

כיום מפעילה וולט דיסני שלוש חנויות כאלה בקליפורניה, בהן היא מוכרת את מוצריה בסכום של 300 מיליון דולר לשנה. בעלי זכיונות ברחבי העולם מוכרים בעוד כמיליון דולר לשנה.

מטוס ב־35 מיליארד דולר

מקדונל־דאגלס וג'נרל דיינמיקס נבחרו על־ידי הצי האמריקני לתכנן ולבנות מטוס תקיפה סילוני חרש. אומדן עלות הפרוייקט — 35 מיליארד דולר. דובר הצי מסר, כי החברות שנבחרו הביסו צוות מתחרה, שכלל את החברות גרומן, נורתרופ ויאל. טי. וי., שהציע מה שכינה בשם „מטוס טקטי מתקדם". לא נמסרו פרטים טכניים של המטוס המתוכנן והם סודיים, בין היתר משום שבמטוס יותקנו אמצעים להתחמקות ממכ"ם.

הנפט הלובי

יבוא הנפט של אוסטריה נמצא בעלייה ובתשעת החודשים הראשונים של 1987 הוא הגיע לכ־5 מיליון טונות. מרבית היבוא — ממדינות אופ"ק. ספקית הנפט הגדולה של אוסטריה מבין חברות הארגון היא לוב, ממנה רוכשת אוסטריה קרוב ל־1.5 מיליון טונות.

אוסטרליה של זהב

מחפשי הזהב האמריקניים הגיעו לאוסטרליה, והזהב שלה בוהק כפי שלא היה מעולם. ענף הזהב, הנמצא בגידול מהיר והיה לענף היצוא הגדול ביותר של אוסטרליה. חברות אמריקניות לחיפוש ולכרייה פועלות בכוחות עצמן, או בשיתוף פעולה עם חברות אוסטרליות.

לדוגמה, „אנקונדה", חברה־בת של חברת אטלנטיק ריצ'פילד שמושבה בלוס־אנג'לס, פועלת במשותף עם „רומיניון מיינינג" האוסטרלית בחיפושי זהב במיכרה הנמצא ב„טריטוריה הצפונית". ממיכרה זה מפיקים כיום 40 אלף אונקיות זהב לשנה, והתכניות הן להגיע להפקה שנתית של 100 אלף אונקיות.

צי הסוחר של סינגפור

נמל סינגפור, הנמל ההומה ביותר בעולם, הוא החמישי בעולם במספר המכולות המטופלות בו. בעלי האוניות הרשומים בסינגפור, המספנות לבנייה ולשיפוץ של אוניות, מרוויחים גבוהים ויציבים. צי הסוחר של סינגפור גדל והולך וגילו של האוניות ירד מ־[illegible] שנה בממוצע בשנת 1981 ל־11 שנים ב־1986. הצי כולל 1265 אוניות, בנפח של 6.26 מיליון טונות. זהו הצי ה־16 בגודלו בעולם.

הענף הימי הוא אחת מנקודות האור בכלכלתה המתאוששת של סינגפור, לאחר מיתון שפקד אותה בשנים האחרונות.

קהילייה כלכלית חדשה

ניו־זילנד ואוסטרליה מתכוננות לערוך בשנה הבאה פיסגה, שמטרתה לדון בהצעה לאיחוד שתי המדינות בקהילייה כלכלית אחת.

כיום יש הסכם לקשרי מסחר קרובים בין ניו־זילנד לאוסטרליה, שנחתם ב־1983 והמיועד להסיר בשלבים את מגבלות המסחר ביניהן ולהסדיר שיתוף פעולה בתחומים שונים — השקעות, נהלים מסחריים וסטנדרטים. ההסכם קובע לוחות זמנים להתקדמות בהפעלתו, והמפגש של השנה הבאה אמור להיות אחד השלבים האלה.

היצף של אשלג

חברות לכריית אשלג ביוטה ובניו־מקסיקו בארה"ב מאשימות חברות לכריית אשלג בקנדה כי הן מוכרות את תוצרתן בארה"ב במחיר נמוך מהעלות. בעוד הסכם הסחר בין ארה"ב לקנדה פותח פתח לשיתוף פעולה פורה בין שתי המדינות בעתיד, אין הוא משפיע בינתיים על המשבר המסחרי בענף האשלג.

במסגרת מאבק זה, החליטה מחלקת המסחר האמריקנית לתבוע מיבואני האשלג מקנדה להפקיד ערובות לכיסוי קנסות מכס, שינועו בין 9% ל־85% מהערך לצרכי מס, אשר יוטלו עליהם בעתיד.

סובסידיות
מחלוקת בין האוצר לחקלאים

הסובסידיות היא מכשיר לתכנון, קובע חיים מולכו ראש האגף לכלכלה ומשק במרכז החקלאי, וכבוזאת לדבריו היא צריכה להיות, בשיעור של סביב 25 אחוז.

סובסידיה בשיעור כזה משמשת כערובה למחיר מובטח והופכת את הייצור החקלאי לכדאי ליצרן. סובסידיה כזאת מחזקת את השיווק המאורגן, שכן רק מי שמשווק דרך הארגונים היציגים זכאי לסובסידיה. משחקים בסובסידיות הורדתן והעלתן חשירותית, כפי שקרה בשנת 1979, כאשר הורביץ ביטל אותן, והעלתן ע"י ארידור בשנת 1980/81 — שיגעו את המערכת החקלאית. כך, כנראה, עומד לקרות כיום בסובסידיה לחלב לשתייה, עופות קפואים ובשר הודים.

לפי הנתונים שפרסמה באחרונה המחלקה הכלכלית במרכז החקלאי, בתכנית האוצר להוריד את הסובסידיה לחלב מ־26 אחוז בחודש נובמבר ל־5 אחוזים במחצית השנייה של שנת 1988. הורדת הסובסידיה תביא לייקור החלב ב־28 אחוז. הורדת הסובסידיה, לדברי מאיר בראון, מרכז משק גרשמואל תחסל את היציבות בענף. בסובסידיה כזאת, של 5 אחוזים, לא כדאי לשמור על השיווק המאורגן, ובמקומו יתחיל משחק חופשי ובלתי מאורגן.

המרכז החקלאי, לפי המלצת הארגונים היציגים של יצרני חלב, דורש כאמור שהסובסידיה ליצרן תהיה בשיעור 20 אחוז, הסובסידיה לצרכן 13 אחוז וההתייקרות תהיה בשיעור 9 אחוז, שזה פחות או יותר לשיעור האינפלציה החזוי.

חילוקי הדעות החמורים בין האוצר והמרכז החקלאי הם בנושא הסובסידיה לעופות קפואים ובשר הודיים. לעופות הקפואים היתה הסובסידיה בחודש נובמבר האחרון 25 אחוז. האוצר מציע לבטלה כליל בשנה הבאה, ולייקר את מחיר העופות הקפואים ב־36 אחוז. המרכז החקלאי דורש סיבסוד בשיעור 20 אחוז לצרכן, 20 אחוז ליצרן והתייקרות בשיעור 14 אחוז. כן נדרש האוצר להעמיד לרשות מגדלי הפטימים תקציב שנתי של 66 מיליון ש"ח להון חוזר. אריה סימון, מזכיר ארגון מגדלי עופות, טוען כי אם האוצר לא יקבל את הצעות המרכז החקלאי, צפויה התפתחות מרהיבה של משחטות פיראטיות שהן לא שומרים על כללי הגיינה, הברחות, פירוק בתכנון ובמיכסות. בגידול פטימים לאחר שנים של חוסר תכנון, נוצרה התייצבות, אך היא תישבר. הצעת האוצר תביא עימה גם הקטנת הכנסות, ממסים לאוצר המדינה. המזכיר מעיד, שאפילו הכשרות, שבודאי חשובה לשר האוצר משה נסים, בנו של רב ראשי לשעבר, גם היא אינה נשמרת בשיווק פיראטי.

חילוקי דעות חמורים לא פחות קיימים בין האוצר לבין המרכז החקלאי בנושא בשר הודיים. בענף זה אין סובסידיה, אין תכנון, אין מיכסות. בעידוד משרד החקלאות נעשו בשנה האחרונה נסיונות לתכנן את הענף. המרכז החקלאי דורש סובסידיה בשיעור 25 אחוז לצרכן, שיביאו להורדת מחירי בשר ההודו בשיעור דומה ומכאן יגרו הביקושים, שיביאו להתייצבות הענף. אריה סימון מציין, שגידול הודיים עובר מצבים קיצוניים. מחד, עודפים המביאים לנסיונות יצוא במחירי הפסד, ומאידך תקופות מחסור, המנוצלות על־ידי סוחרים להפקעת מחירים.

בתחום ביצי מאכל ועופות חיים, האוצר והמרכז החקלאי נמצאים „בראש אחד". לפי הנתונים, היתה הסובסידיה לביצים בנובמבר האחרון 43 אחוז. האוצר מבקש להורידה ל[illegible] אחוז והמרכז החקלאי דבק בעמדתו — 25 אחוז. הייקור הנדרש בשנת התקציב הבאה הוא 25־20 אחוז. אין מחלוקת בנושא העופות החיים. הייקור הנדרש הוא 11%. יתכן ש„קירוב הלבבות" נובע מהעובדה שרוב ייצור הביצים וגידול עופות מתרכז בגליל, ובמיוחד במושבים שמרביתם מושבי־מצוקה, והאוצר הבינו שאסור לפתוח שם חזית נוספת.

חיים מרגלית

פילפל
סדר עדיפויות
מאת שלמה פרנקל

נראה בעליל כי ממשלתנו אינה מצליחה לצאת מתחום סביב עניין התקציב. שר הבריאות, החינוך והעבודה ממשיכים להתווכח. גם שר התעשייה והמסחר אינגו מרוצה. שר האוצר לשעבר יצחק מודעי לא ישתתף בהצבעה, וכן הלאה.

לדעתי, מקור התקלה הוא בכך שאת הצעת התקציב מכינים פקידי אגף התקציבים באוצר, ולא השרים עצמם. לפקידי האוצר יש כל מיני רעיונות מוזרים בקשר למצב הכלכלה, שום מתים לראות אותם עורכים במציאות. פקידי האוצר אינם מבינים בזה עם כל הכבוד, כי העיקרון צריך להנחות את מכיני התקציב הוא סולם עדיפויות. כן פשוט ככה, סולם עדיפויות. ומשום כך מתאימים דווקא שרי הממשלה להכין את התקציב: להם יש סולם עדיפויות ברור למדי.

יתכן שעד היום לא הקדישו השרים מחשבה רבה לקשר האפשרי שבין סולם העדיפויות שלהם לבין סולם העדיפויות שצריך להנחות את תקציב המדינה. אבל זה בשביל זה בדיוק בחרו בהם — משום שסומכים עליהם, ויודעים שסולם העדיפויות שלהם הוא המתאים לכולם.

כל אדם מישראל, אם תשאל אותו מה העיקר, יאמר לך מיד — „העיקר הבריאות". ואכן, השרים, יחד עם חבריהם הח"כים, הנגידים והרבנים, דאגו לעצמם לזכויות לא מעטות — אבל הזכויות הבולטות ביותר הן בענייני הבריאות. למעשה, ראוי השרים למצב שבו להם ולבני משפחותיהם לא יהיו שום בעיות בתחום הבריאות. אם יהיה צורך לנסוע לשם כך לרופא אליל בטימבוקטו.

וכל מה שצריכים השרים להבין הוא, כי מה שחשוב כל כך בעיניהם חשוב בעיני כולנו. אז שרם כל שלא יגעו בתקציב הבריאות — אלא יוסיפו לו כהנה וכהנה, עד שלשום אדם בישראל לא יהיו בעיות מיוחדות בתחום הבריאות. [illegible]

[illegible]

הפריון בתעשייה גדל יותר מהשכר

הבעייתיות והתסבוכת בהשוואה בין פריון העבודה בישראל לבין פריון העבודה בעולם כולו מקבלים שוב ביטוי, בחוברת השנתית של המכון לפריון העבודה והייצור.

אחת הבעיות של מדידת הפריון הוא בעיית המודד. ההשוואה נעשית בדולרים. בשנת 1986, אליה מתייחסת החוברת, „חלו שינויים חדים בשערי החליפין של כל המטבעות לעומת הדולר האמריקני, דבר שהביא לעליית התוצר למועסק במדינות שונות, במונחים דולריים, לעיתים בשיעורים חדים עד כדי 50% לעומת השנה הקודמת", מציינים עורכי החוברת.

בישראל עלה התוצר המקומי הגולמי במונחים דולריים ל־27.6 מיליארד דולר, בהשוואה ל־4,235 מיליארד דולר בארה"ב, 1,974 מיליארד דולר ביפן ו־548 מיליארד דולר בבריטניה. בישראל התוצר במונחים דולריים לא גדל בשיעור כה גבוה. ב־1986 התוצר למועסק הגיע ל־18,900 דולר, לעומת 29,200 דולר באיטליה, 30,800 בשוודיה, 38,600 דולר בארה"ב ו־42,100 דולר בשוויץ. כלומר, בכל המדינות המתועשות הפריון הנמדד בדולרים גבוה מישראל בין 20־100 אחוזים. חלק מהסיפור, הוא שער המטבע, המבטא גרעונות במטבע־חוץ ובמאזן תשלומים ואינו מודד פריון ברמה מפעלית או ענפית.

מדד שני בעייתי הוא התוצר המקומי הגולמי לנפש. בישראל זה הגיע ל־6,400 דולר לנפש, לעומת 20,500 בשוויץ, 17,500 דולר בארה"ב, 10,800 דולר באיטליה. נתון זה מושפע משיעור המועסקים מכלל האוכלוסייה. בישראל משתתפים רק 34 אחוז מהאוכלוסייה בכוח העבודה, האחוז הנמוך ביותר מבין מדינות העולם הוא 43־52 אחוז. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי קשור בגודל הצבא, שלוש שנים שירות צבאי מורידות את שיעור ההשתתפות בכוח העבודה האזרחי בכ־10 אחוזים, וגורמים נוספים הם שיעור השתתפות נמוך של נשים בכוח העבודה וההרכב הגילי של האוכלוסייה. בישראל, כשליש האוכלוסייה מתחת לגיל 14, לעומת שיעורים נמוכים יותר במדינות האחרות.

פריון העבודה בישראל נמוך גם כתוצאה מהרכב המועסקים. התוצר למועסק הגבוה יותר בתעשייה ובחקלאות מאשר בשירותים, ובמיוחד בשירותים הציבוריים, בהם הפריון מבטא את שכר העבודה של המועסק בלבד. שכר העבודה בשירותים הציבוריים הוא לרוב כלפי מטה, ונמדד בירידת פריון.

גם המשבר בענף הבנייה, התעשיות הבטחוניות וענף הבנקאות תרם לאי־גידול הפריון בישראל בסקטור העסקי. לכן המודד העיקרי והראוי למדידה מבחינת פריון עבודה בישראל הוא בתעשייה. בתעשייה עלה פריון העבודה בחמש השנים האחרונות ב־17.2 אחוזים, כאשר ענפים שונים רשמו עלייה חלקית בפריון, כגון כרייה וחציבה 65.4%, עור ומוצריו 21.7%, מכונות 30%, מוצרי גומי ופלסטיק 25%. רק מדידת הפריון בתעשייה חשובה מבחינת כושר התחרות של היצוא, כי כאן מייצרים את המוצרים הסחירים.

מסתבר כי בתעשייה שכר העבודה מפגר אחר פריון העבודה. כאמור, הפריון גדל ב־17.2 אחוז בעוד שבאותה תקופה גדל השכר החודשי הממוצע בתעשייה ב־9 אחוזים בלבד.

השוואה בינלאומית שערך המכון לפריון העבודה מוכיחה כי לא חל שום שינוי מהותי בשכר העבודה של פועלי הייצור בישראל, בהשוואה לשכר העבודה במדינות אחרות. ביפאן, איטליה, שוויץ, השכר עלה במידה משמעותית בהשוואה לישראל; בבריטניה ובשוודיה השכר ירד. גם טייוואן וקוריאה שיפרו במידת־מה את השכר בהשוואה לעובד הישראלי.

הנתונים הם כלהלן:

שכר לשעת עבודה לפועלי ייצור בתעשייה (דולרים)

	1981	1986
ישראל	100	100
ארה"ב	259	254
קנדה	223	212
יפאן	148	182
צרפת	192	198
גרמניה	252	256
איטליה	177	193
הולנד	237	235
שוודיה	282	239
שוויץ	243	260
בריטניה	172	144
טייוואן	28	32
הונג־קונג	37	36
קוריאה	24	27

השוואה זו מוכיחה כי השכר בתעשייה לא עלה יותר מאשר במדינות אחרות. לכן אין לייחס לשכר כל תפקיד בשינוי כושר התחרות של היצוא הישראלי בהשוואה ליצוא ממדינות אחרות.

צבי טימור

חדשות המשק
נתגלו אי־סדרים בביצוע השקעות

● ירידה של 10% ב־1987

ב־87 תהיה ירידה בשיעור של כ־10 אחוזים בביצוע השקעות שאושרו על־ידי מינהלת מרכז ההשקעות במשרד התעשייה והמסחר. ירידה זו נובעת מירידה חדה של עד 40 אחוז בביצוע השקעות בענף האלקטרוניקה — אומר עודד שמיר, מנהל מרכז ההשקעות.

בשנה האחרונה חלה גם ירידה חדה בהיקף ההשקעות הזרות בישראל, וחברות מחשבים ואלקטרוניקה גדולות, כמו „אינטל", שהשקיעו בשנים קודמות, נמנעו מהשקעה בארץ. לדברי שמיר, בימים אלה ישנה התעניינות מחודשת מצד חברות זרות בהשקעות חדשות בישראל, שיבואו לידי ביטוי בשנה הבאה. מדובר, בין השאר, ב„אינטל", „יישי" ו„אינטרנשיונל סמיקונדקטור". אולם בתחומים אלה נותרה הבעיה של ירידה בהשקעות של חברות ישראליות, והיא בולטת בעיקר בתעשייה האווירית וב„סאיטקס".

מבדיקה שנעשתה במרכז ההשקעות עולה, כי בשנה השנייה והשלישית מתבצע עיקר ההשקעה. בשנה הראשונה לאחר אישור התוכנית מבצעים בממוצע 15 אחוז ממנה, בשנייה כ־20 אחוז, בשלישית 25־23 אחוז ואחר־כך 10 אחוזים לשנה, עד להשלמת התוכנית.

בתקופה האחרונה גילו אנשי משרד התעשייה והמסחר אי־סדרים במספר תוכניות השקעה, לאחר אישורן. בעקבות זאת הוגשה הצעת־חוק שתבטיח החזרים ריאליים של הסיוע, במקרה שהתמ"ס עוצר השקעה שנתגלו בה אי־סדרים.

א. נ.

תדיראן
הפסדים בייצור למערכת הביטחון

קבוצת „תדיראן" נמצאת כידוע בקשיים, ואת המחצית הראשונה של 87 סיימה בהפסד נקי של כ־7 מיליון ש"ח. מתשקיף שפרסמה החברה בסוף השבוע שעבר, לגיוס 24.2 מיליון ש"ח בהנפקת אגרות חוב בבורסה, ניתן ללמוד על ההתפלגות המרווייקת של החברות המפסידות והמרוויחות בקבוצה במחצית 87.

את הרווחים תרמו לקבוצת „תדיראן" בעיקר „אלישרא" (6.1 מיליון ש"ח) וחברות העוסקות במוצרי צריכה — „שיווק ושירותים" הרוויחה 3.7 מיליון ש"ח, „מוטורולה תדיראן" (משווקת ה„פלפאון") כמיליון ש"ח וסכום דומה הרוויחה „יורוקום", המייצרת ומשווקת טלפונים. רווח נוסף של 3 מיליון ש"ח רשמה חברת „כבלים וחוטי חשמל".

בראש סולם המפסידות ניצבת חברת „מעגלים מודפסים", שרשמה הפסד נקי של 6.9 מיליון ש"ח. ההפסד מוסבר בגידול איטי מהמתוכנן במכירות, ובעלויות פחת ומימון גבוהות של המפעל החדש בקריית־מלאכי. „אל־אום", היצרן הגדול ביותר בארץ לאלקטרו־אופטיקה צבאית, רשמה הפסד של כ־2 מיליון ש"ח, „טכנולוגיה מתקדמת", העוסקת בפיתוח תוכנת מחשבים, הפסידה 0.7 מיליון ש"ח „סימטק" המייצרת מערכות סימולציה, הפסידה 1.4 מיליון ש"ח חברת „מזל"ט" הפסידה 2.3 מיליון ש"ח „ס.פ.ל", לייצור גבישים, הפסידה 2 מיליון ש"ח ו„לישרא תדיראן מיתוג ציבורי" הפסידה 2.4 מיליון ש"ח. חברה זו נוסדה במאי 86 למטרות התקנת מרכזיות ציבוריות, והיא מקווה להגביר את פעילותה בעקבות המעבר של הלקוח העיקרי, „בזק", למרכזיות דיגיטליות.

אודי נחשון

גלגלי הבורסה
ציפיות לפיחות גרמו ביקושים למניות ההסדר

שיפור ניכר חל אתמול בשוק המניות. המסחר החל בשתי מגמות נוגדות, בהשפעת הידיעות על ירידת הדולר בעולם לשפל חדש וההשקפות השונות על אפשרות פיחות השקל. נראה שנידחו הציפיות לפיחות השקל, שהביאו לביקושים גדולים למניות ההסדר, שהסתכמו ב־6.0 מיליון ש"ח והיו כפולים מאשר הביקושים לכל המניות החופשיות.

במניות ההסדר עלו 16, לעומת 9 שנשארו בלי שינוי ורק 1 ירדה. במניות החופשיות עלו 127, לעומת 92 שירדו ו־182 שנשארו בלי שינוי. השיפור במניות התעשייה השתקף בעליות של 44 משעריהן, לעומת 30 שירדו ו־90 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב סבלו הצמודות למדד מהתחרות של הסדרות החדשות שבנק ישראל הנפיק אתמול ועומד להנפיק מחר.

בחתימות־יתר נסתיימו שלוש ההנפקות של איגרות חוב צמודות למדד שבנק ישראל הציע אתמול לציבור, בערך נקוב כולל של 75 מיליון ש"ח. ההזמנות הגיעו ל־172 מיליון ש"ח. החתימות היתר איפשרו לבנק ישראל למכור את איגרות החוב במחירים שמעל מחירי המינימום החדשים.

מחר ינפיק בנק ישראל שלוש סדרות נוספות של איגרות חוב צמודות למדד בערך נקוב כולל של 110 מיליון ש"ח. בדרך כלל מנפיק בנק ישראל אג"ח ביום ב' וביום ה'. השבוע החליט להנפיק ביום ד', בגלל סוף שנת 1987.

סל המטבעות נשאר אתמול בלי שינוי — 1.7083 ש"ח — בעוד הדולר ירד ב־0.8% ל־1.5383 ש"ח. דולר נוסטרו — 1.8231 ש"ח. הדולר השחור נע בין 1.65 ל־1.60 ש"ח.

הדולר ירד אתמול בבוקר לשפל חדש בטוקיו, ל־123 ין, על אף התערבות הבנק המרכזי היפאני, אשר קנה מאות מיליוני דולרים. בשלושת השבועות האחרונים בלבד ירד הדולר ב־9 ינים. הירידה הנוספת של הדולר הביאה למכירות מבוהלות של מניות, שירדו בכ־2 אחוזים בשלב הראשון במסחר בבורסת טוקיו. הידיעות מטוקיו השפיעו על שוקי המטבעות במערב אירופה ולירידת הדולר לנקודות שפל חדשות גם ביחס למארק הגרמני והפראנק השווייצי. מעניינת הדעה המנסה להסביר, מדוע המטבעות של יפאן וגרמניה עולים, בעוד שדולר ארה"ב יורד. ההסבר הוא, שיפאן וגרמניה הפסידו במלחמת העולם השנייה ונאסר עליהן לייצר נשק גרעיני, הרובץ כנטל כבד ללא תקדים על כלכלת ארה"ב שניצחה במלחמת העולם השנייה.

במסחר הדו־צדדי במניות לפני הצהריים נעו עליות הצהריים בין 0.5% (אי די בי פת' ואלכל ע"ש). לעומתן נעו הירידות בין 0.2% (נכסים בנין וקופסאות פח 1).

במסחר ובמשתנים אחה"צ לא נרשמה אף ירידת שער אחת. 18 שערים עלו ו־7 נשארו בלי שינוי. העלייה הגדולה ביותר — ב־1.5% — היתה בפטרוכימיים. המחזור הגדול ביותר — כ־481 אלף ש"ח — היה בפטרוכימיים. מדד המניות עלה מ־137.76 ל־138.56, אחרי שבשלב השלישי הגיע ל־138.59. העלייה היומית הממוצעת היתה 0.62%.

במניות ההסדר שפדיונן ב־1988 נרשמה רק ירידת שער אחת (של המזרחי למוכ"ז בחצי אחוז), לעומתה נעו עליות השערים בין 0.3% (כליל ודיסקונט א') ל־1.0% (כללי), הפועלים ע"ש עלו ב־0.4%.

במניות ההסדר שפדיונן ב־1989 נרשמו רק עליות שערים, שנעו בין 0.2% (הפועלים ע"ש) ל־1.3% (דיסקונט א').

במניות החופשיות בלטו העליות של קרגל אופ' ב־15.9% של מתכת סרוס ב־10.2% ושל קונסורטיום 0.5 ב־10.1%. ב־10% ירדו: ת.ג.ל. חירון 1 ועזו 1. לעומתן ירדה ב־10% רק כנס. אחרי צעדה מקט 1, שירדה ב־9.9%.

בשוק איגרות החוב נרשמו ירידות עד 1% בצמודות למדד ב־100%. בצמודות למדד ב־80% היו עליות קלות ויציבות. בסוג „ברירה כפולה" היו תנודות עד 3%. בנסחרות במט"ח נרשמו עליות קלות ויציבות.

במילווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15.3% ל־18%, תוך מחזור של 16.7 מיליון ש"ח.

אלחנן הורוביץ

מבזקים כלכליים
פינלנד משגשגת

פריחה כלכלית פוקדת את פינלנד, מבקרים במדינה ואת ערים לבנייה מזורזת של מגרשי גולף, חתימת עסקות ליצוא אניות, התרחבות של חנויות כל־בו ובנייה של בתי־מלון ובניינים חדשים אחרים, המשנים את קו הרקיע של הלסינקי.

חברה פינית בונה אניית מותרות, שלדברי מקימיה „טרם היתה כמוה", תמורת 133 מיליון דולר, עבור חברת ספנות נורווגית. בשנה הבאה תושלם בנייתה של אניית משא שנפחה 36 אלף טון, מספנה אחרת חתמה על חוזה עם ברית"מ לאספקת 8 אניות משא, בסכום כולל של 53 מיליון דולר. מה שפחות בולט לעין היא אבטלה, בשיעור של כ־7%, וגרעון במאזן התשלומים.

גלאקסי ב„קו־אופ"

■ רשת קו־אופ החליטה לרכז את פעילות היבוא בשליטתה המלאה והקימה לשם כך חברה חדשה, „גלאקסי סחר בינלאומי", הנמצאת בבעלות מלאה של הקו־אופ. החברה החדשה תרכז את יבוא המוצרים עבור החברות הנמנות עם קבוצת הקו־אופ, תעסוק בקשרים עם ספקים חדשים בחו"ל ותפעל, במסגרת קשרי גומלין עם הקו־אופ הבינלאומי, לעידוד היצוא. מנכ"ל החברה הוא רב כרמלי, המשמש מ־1982 כמנהל הכספים של קו־אופ.

סכסוכי העבודה עברו למזרחי

שיבושי עבודה היו אתמול בחמישה מסניפי בנק המזרחי, בעקבות אסיפות הסברה שכינס ועד העובדים, לאחר שהמו"מ על הסכם השכר התפוצץ. העובדים מתכוונים לנקוט עיצומים גם בימים הבאים.

המו"מ בין נציגי ההנהלה לעובדים הגיע למבוי סתום, על רקע חילוקי דעות על פירושים להסכם השכר שנחתם בבנק לאומי. במהלך המו"מ הוסכם בין הצדדים כי ההסכם בבל"ל יהווה בסיס להסכם החדש בבנק המזרחי, אולם בהנהלת הבנק טוענים שרכיבי השכר בבל"ל שונים מאלה של המזרחי, ולכן פירשו את ההסכם כלשונו — תוספת בשיעור של 5 אחוזים ל־87 ותוספת זהה ל־88.

ועד העובדים דרש לקבל עידכונים לתוספות כמו השכלה ורכב, כפי שניתנו בבל"ל, כך שהתוספות ל־87 היתה מגיעה לכ־13 אחוז. בהנהלת הבנק אומרים, כי תוספות אלה היו מוקפאות בבל"ל בשנה האחרונה ואילו בבנק המזרחי הוצמדו התוספות למדד, ולכן אין כל הצדקה לתת לעובדים תוספת מעבר ל־5 אחוזים לכל שנה.

בבנק המזרחי העריכו אתמול, כי לא יהיה מנוס מפנייה לבית־הדין לעבודה. אפשרות אחרת היא, מסירת ההכרעה לבוררות מוסכמת שתפרש את ההסכם של בנק לאומי. בינתיים דוחים העובדים את ההצעה לפנות לבורר.

אודי נחשון

סונסטה מחלקת רווחים שנצברו לבעלי מניות חדשים

חברת „מלונות ים סוף", שבשליטתה ובניהולה רשת מלונות „סונסטה" בישראל, הודיעה כי היא מתחילה לשלם בתחילת 88 דיווידנד למחזיקי מניותיה בסכום של 3.5 מיליון ש"ח, מדובר בדיווידנד בגין רווחי החברה ב־87 וזהו צעד בלתי שגרתי בשוק ההון, כיוון שהנפקת המניות הראשונה של החברה בבורסה תתבצע ב־5 בינואר 88.

החברה גם הודיעה, כי בכוונתה לחלק 30 אחוז מרווחיה בשלוש השנים הקרובות כדיווידנדים — אם רווחיה יעלו על 2 מיליון ש"ח לשנה. החברה מתכוונת לגייס בבורסה כ־5.2 מיליון דולר ממכירה לציבור של 15.4 אחוז משוויה. בתמורה שתגייס מתכננת החברה לרכוש ולתפעיל מלון חדש, להשלים רכישת 25 אחוז ממלון „סונסטה ים המלח", להקים מערכת שיווק בינלאומית ולהעמיד הון חוזר לתפעול שוטף של החברה.

לחברה כ־84 אחוז מהבעלות על מלון „אביה סונסטה" בטאבה ו־50 אחוז מהבעלות על מלון „סונסטה" בירושלים. בחודשים ינואר־אוקטובר 87 הגיע הרווח התפעולי של המלון בטאבה לכ־5 מיליון דולר. החברה התחייבה להציע למכירה לציבור, בתוך שנתיים מניות נוספות, לפחות עד 25 אחוז ממניותיה.

א. נ.

אושר קרטל בענף הכימיקלים

המועצה להגבלים עסקיים במשרד התעשייה והמסחר, בראשות השופטת זיו במור, קבעה בסוף השבוע כי הסכם המיזוג בין „גדות" שבבעלות האחים יוחננוף, וחברת „כימיכלל" של קונצרן „כלל", הינו הסכם כובל (קרטל).

ההסכם בין שתי החברות נחתם באוגוסט 86, ועיקרו היה למנוע תחרות בעסקי כימיקלים ולנהל את הפעילות העסקית בתחום זה במסגרת חברת „גדות מסופים" בלבד. לפי ההסכם, שהוגדר כמיזוג, העבירה „כימיכלל" ציוד שבבעלותה לחברת „גדות" וקיבלה תמורת זאת כמחצית ממניות „גדות".

בעקבות ההסכם פתח הממונה על ההגבלים העסקיים בתמ"ס בחקירה. נציגי החברות טענו, כי אין מדובר ב„הסדר כובל", אולם הסכימו בכל זאת להביא לפני המועצה להגבלים עסקיים ככל הסדר אחר.

המועצה להגבלים עסקיים דחתה בהחלטתה את טענות החברה, וקבעה כי ההסדר הינו הסדר כובל. עם זאת אישרה המועצה את המלצתו של הממונה על ההגבלים העסקיים לאשר את ההסדר, כיוון שהוא עולה בקנה אחד עם טובת הציבור. אולם במקביל לאישור ההסכם הוחלט כי מחירי האיחסון והפריקה של „גדות" יהיו בפיקוח. בתמ"ס מייחסים להחלטה חשיבות עקרונית, והיא אמורה למנוע יצירת הסדרים כובלים על־ידי העברת מניות, דבר שהיה עלול לפתוח פתח ליצירת קרטלים בענפים רבים.

א. נ.

העורך הכלכלי: צבי טימור

בעריכת עלינא תורי

מכוף ומשם

מספרים מדברים 87

השנה של „יו.2"

להקת יו.2 — „עץ יהושע" מועמד ודאי לתואר האלבום הנמכר ביותר בעולם

מאת עופר ניר

המדד לפופולריות של תקליט או להיט הוא עניין מורכב. אפשר לסכם כמה שבועות שהה שיר או תקליט במצעד המכירות. אפשר לאסוף נתוני מכירה לאורך זמן שהייתו במצעד, בלי קשר למיקומו, שבוע אחר שבוע. סיכום שנתי זה של הלהיטים והאלבומים הפופולאריים ביותר באנגליה וארצות־הברית, מורכב משתי האופציות. מכיוון שבאנגליה כבר נערך, בחודש שעבר, ניסיון לדרג את רבי־המכר על סמך הישגיהם עד להבאת החומר לדפוס — אפשר יהיה להשוות את הדירוג בהתאם לנתוני המכירה המצטברת, עם סיכום שבועי של המקום הראשון, מארצות־הברית, בינתיים, טרם נתקבלו סיכומי מכירה ועליכן, מדובר בדירוג לפי מיספר שבועות בראש מצעד המכירות.

אנגליה, להיטים

לפי נתוני המכירות (כאמור, נכון לראשית החודש שעבר), עברו חמישה תקליטונים את קו חצי־מיליון העותקים ותקליט נוסף („מסע בין כוכבים" של „החברה"), היה קרוב מאוד לעבור את הסף.

שני תקליטונים החזיקו מעמד חמישה שבועות, כל אחד, במקום הראשון במצעד. „לעולם לא אוותר עליך" של ריק אסטלי, עתיד להיות להיט־השנה הזאת, בסיכום כללי, לאחר שמכר כ־800 אלף עותקים, נכון לנובמבר. הלהיט השני כלל אינו מדורג ברשימת המכירות, מסיבה פשוטה: הוא הגיע למקום הראשון לאחר שזו נתפרסמה. מדובר ב„נרסינה בידיך" (או „סין בידיך") של להקת „טיסאריי", עם הסולנית קרול דקר. שלושה תקליטונים שהו ארבעה שבועות, כל אחד, במקום הראשון במצעד. „שיהיה" של ה„מרי אייד", הלהיט למען נפגעי אסון המעבורת בזיברוגה, אינו מדורג ברשימת המכירות, כנראה משום שלהיטי צדקה מן הסוג הזה נמכרים במכת־אהדה אחת ונעלמים, לאורך זמן. „דבר לא יעצור בעדנו" של הלהקה הוותיקה „סטארשיפ" מדורג שני אחרי להיטו של ריק אסטלי עם מכירה של כשלושת רבעי מיליון עותקים. „ניצחת שוב", גם כן של הרכב ותיק ומנוסה „הבי.ג'יז", מכר פחות מחצי־מיליון עותקים, לא בהרבה פחות...

עוד שני להיטים שהו שלושה שבועות בראש — „עמדי לצדי" של בן אי. קינג (ותיק, אלא מה...) שעבר את גבול חצי־המיליון ו„זהו חטא" של ה„פט שופ בויז" (כמעט חצי מיליון). שני להיטים ששהו פחות משלושה שבועות בראש המצעד, אבל נמכרו היטב לאורך זמן היו „רוצה לרקוד עם מישהו" של וויטני יוסטון (למעלה מ־600 אלף עותקים) ו„המכוברת" של הצמד מל וקים, שמכר למעלה מ־570 אלף עותקים.

אנגליה, אלבומים

ארבעה אלבומים נמכרו בלמעלה ממיליון עותקים והם זכאים, בשל כך, לתקליט פלטינה־כפול־שלושה. שלושה נוספים נמכרו בלמעלה מ־600 אלף עותקים כל אחד, פלטינה־כפול־שניים. שלושה נוספים עברו את קו חצי־המיליון, כל אחד.

האלבום הנמכר ביותר באנגליה, בסיכום שנת 1987, יהיה „עץ יהושע" של להקת „יו. 2", אולם אם הסיכום היה מתבטא אך ורק במשך שהייה במקום הראשון במצעד, הרי שהוא היה נדחק עד למקום החמישי בדירוג, שכן החזיק מעמד רק שבועיים רצופים בראש. האלבום בעל אורך הנשימה הרב ביותר, שישה שבועות במקום הראשון היה „וויטני" של וויטני יוסטון. בסיכום המכירות, חצה את קו מיליון העותקים, אך הוא מדורג הרביעי בלבד.

שני אלבומים שהו חמישה שבועות, כל אחד, במקום הראשון, „רע" של מייקל ג'קסון (מקום שני בסיכום המכירות) ו„לזה אני קורא מוסיקה, מס' 9", אוסף להיטים (מדורג חמישי במצעד המכירות המסכם). „להיטים מס' 6", עוד אוסף להיטים (והם פופולאריים מאוד בקרב הקהל הבריטי), היה ארבעה שבועות בראש, אך הצליח יותר, בסיכום המכירות והוא מדורג שלישי, אחרון ותיק, „גרייסלנד" של פול סיימון, שב אל המקום הראשון במצעד המכירות למשך שלושה שבועות במרוצת השנה והוא מדורג שביעי בסיכום המכירות כשלזכותו 600 אלף עותקים.

ארצות־הברית, להיטים

המלאכה כאן קשה יותר, שכן אין עדיין, כאמור, נתוני־מכירות ועל כן, מדובר בסיכום שרירותי של מיספר השבועות במקום הראשון במצעד. הדברים אמורים כמובן, גם לגבי האלבומים הפופולאריים לשנת 87'.

עשרה להיטים שהו שבועיים, כל אחד, במקום הראשון במצעד. ארבעה להיטים לא ויתרו על הבכורה משך שלושה שבועות רצופים. רק להיט אחד שהה חודש שלם במקום הראשון וזהו „לחיות על תפילה" של להקת „בון ג'ובי".

להקת „יו. 2" הגיעה פעמיים לראש המצעד, עם „איתך ובלעדיך" (שלושה שבועות) ו„עדיין לא מצאתי" שבועיים). וויטני יוסטון הגיעה פעמיים גם כן, אבל לפרק זמן קצר יותר („רוצה לרקוד עם מישהו" היה שבועיים, לא רצופים, במקום הראשון וגם „כמעט היה לנו הכל" החזיק מעמד שבועיים). ההפתעות של השנה, לבד מ„יו. 2" היו הלהקות „קאטינג קרו" ו„לוס לובוס", פנים אלמוניות למדי עד עכשיו, שהצליחו להחזיק במקום הראשון משך שלושה שבועות כל אחת. הראשונה עם „הלילה מתי בזרועותיך" והאחרת עם שיר הנושא לסרט „לה במבה". אכזבה גדולה היווה מייקל ג'קסון, שאמנם נכנס פעמיים למקום הראשון, פעם כסולן ופעם עם שותפה (סאידה גארט), אבל כסף הכל היה רחוק משיאיו.

ארצות הברית, אלבומים

בניגוד לבריטניה, שם נראתה צמרת מצעד המכירות כמערבולת מסוחררת, כאשר הצמרת מחליפה פנים ושמות בתדירות גבוהה - באמריקה היה רגוע יותר. מי שהגיע למקום הראשון, דאג להחזיק בו זמן רב ככל האפשר.

הכי הרבה, עשתה זאת וויטני יוסטון בתקליטה השני, „וויטני" (11 שבועות בראש) אחריה, תשעה שבועות במקום הראשון, „עץ יהושע" של להקת „יו. 2", מועמד ודאי לתואר האלבום הנמכר בעולם, לשנת 1987. שני תקליטים שהו שבעה שבועות, כל אחד, במקום הראשון במצעד המכירות: „חלקלק כאשר רטוב" של בון ג'ובי ו„רשות להרע" של להקת הראפ „ביסטי בויז".

שני תקליטים שהו שישה שבועות במקום הראשון. „רע" של מייקל ג'קסון, כפי הנראה לא יצליח לשוב אל הצמרת. לעומתו, פסקול הסרט „ריקוד מושחת", עדיין לא אמר את המילה האחרונה בנושא זה.

תקליטים 87

בסימן הנסיך

פרינס – היוצר החשוב ביותר שקם לרוק בשנים האחרונות

מאת יוסי ונונו

„סימני הזמן" פרינס. התקליט הטוב של השנה. היוצר החשוב ביותר שקם לרוק בשנים האחרונות. מעין סיכום של המוסיקה בשנות ה־70־80' עם ניסיון מוצלח להגביר את הצליל הפרינסי על יוצרים אחרים (טראנס דראבי, מייקל ג'ורג' ורבים אחרים).

מעבר להגדרות ולהשפעות, פרינס יצר תקליט מרגש: מוסיקה שפוגעת בבטן ובאיזורים שמתחת. שירים מצויינים כמו „הכלרה על דורותי פראקר", או „מסימני הזמן" בהפקה יומרנית שתעמוד גם במבחן חשמעה בשנות ה־90'. תקליט חובה.

„דרכים מוורות, הנה אנו באים" הסמית'ס. אלבומה הטוב ביותר של הלהקה הבריטית המצויינת, שהספיקה מאז להתפרק. אני יודע, שזה „אין" לאהוב את הסמית'ס ויש כאלה שנרתעים מ„אין", ובכל זאת „דרכים מוורות"... שווה רכישה והסמית'ס זכאים לכל תשומת הלב שמורעפת עליהם. תקליט שמביא באופן מושלם כמעט את הטכסטים המיוסרים והמוסיקה העצובה של הצמד מוריסי־מר.

„עץ יהושע". יו־2. באופן אישי אני לא משתגע מיו־2. אבל אין ספק שיש להם מה להגיד. „עץ יהושע" הוא התקליט הטוב ביותר של ההרכב, תקליט שהפך את יו־2, לאחר ההרכבים המובילים בעולם הרוק. אין ספק שיו־2 מצאו את הנוסחה איך לעשות מוסיקה מורכבת, מעניינת ובאותו זמן למלא איצטריונים. צריך לקוות שההצלחה לא תעלה להם לראש.

„השנים הפראיות" של פרנק" טום וויטס. יוצר מוזר, ייחודי, שמתחיל לטפס למעלה אחרי שנים ארוכות של עבודה כמעט מחתרתית. וויטס, נאמן לעצמו, ממשיך ליצור את החיים הקטנים שלו, על אנשים שפגש או שרצה לפגוש, במוסיקה שהיא פסיפס של מה שקורה בארה"ב, מסינטרה דרך בלוז ועד קאנטרי. „השנים הפראיות" הוא בעצם פסקול מחזה, ובכל זאת עומד בפני עצמו כתקליט שלם ומגובש.

„מורות הבוורת" — דייויד סילביאן. התקליט היחידי מבין רשימת הטובים הפרטית שלי, שלא יצא בהדפסה מקומית וחבל. סילביאן, סולן „יפאן" לשעבר, ממשיך עם המוסיקה המלאנכולית־הרחפנית, מוסיקה לאנשים עצובים־שמחים. מוסיקה של יוצר שעובר כשוליים, ואני לא בטוח שזה חשוב לו לפרוץ לשוק הרחב. תקליט לאנשים שמחפשים אתגר מוסיקאלי.

תקליטים נוספים שיצאו ב־87' ושווים איזכור: „אין כמו השמש"— סטינג, „פרימיטיב קול" — מיק ג'אגר, „רובי רוברטסון" — רובי רוברטסון, „ורקלנרס" — השרשרת של ישו ומריה.

תקליטים

פסקול מוצלח

מאת עופר ניר

זהו, אומרים, אחד הסרטים המצליחים ביותר, בחודשים האחרונים, בזכות שני הכוכבים, פטריק סוויזי (המככב גם בסדרת הטלוויזיה „צפון ודרום") וג'ניפר גריי (בתו של ג'ואל, כוכב הסרט „קברט"), אבל, גם בזכות הריקודים הלוהטים והאירוטיים וגם בזכות המוסיקה המלווה את הסרט.

פסקול „ריקוד מושחת" מורכב מלהיטים חדשים לגמרי, מלהיטים ישנים בביצועים חדשים („אינני שייכת לך" בביצוע של להקת „הקופים הנושפים") והצימוק שבעוגה, כל חובבי הנוסטלגיה, של שנות ה־50 וה־60, להיטים ישנים, בביצועיהם המקוריים. הפירוט, כדלקמן: „היי בייבי" של ברוס שאנל; „אהבה מוזרה" של הצמד מיקי וסילביה; „השארי" של מוריס וויליאמס ו„הזוויאטס" (הזכור לרובנו דווקא מן הביצוע היותר חדש של ג'קסון בראון); „ברומיית הלילה" של „חמשת הסאטינים".

שווה, בעיקר לריקודים, אחרי הצפייה בסרט.

רוג'רס ופרטון, יחד ולחוד

מאת עופר ניר

התקליט־הכפול הזה של חברת „אינסטרוניקס" הוא מסוג התקליטים העונתיים, שמציפים את החנויות לקראת חג־המולד, בארצות־הברית, אירופה ושאר העולם הנוצרי, תקליטים כאלה, אוספים מן הסוג הזה, הם מוצרים נדרשים מאוד, כמתנות. לא שיש לנו התנגדות, לא ל„המיטב שבמיטב של קני רוג'רס ודולי פרטון" ולא לאחרים מאותה קטגוריה. נהפוך הוא.

רק מה, קצת משונה, הרעיון מאחורי התקליט, לקחת שני זמרים, כל אחד כוכב בפני עצמו, שפעם הקליטו יחד דואט או שניים, ולהשתמש בעובדה זו כעילה להוצאת תקליט משותף, שאינו בדיוק משותף, כלומר: יש כאן שני ראשים שלהם: „איים בזרם" ו„אהבה אמיתית", אחד פותח והאחר מסיים את התקליט־הכפול. בין זה לזה, עוד 26 שירים שום שירים בנפרד וכל אחד מהם יכול היה — ואכן כבר היה — לככב בתקליט מיטב הלהיטים שלהם. אם כן, הרעיון הוא לתת שניים במחיר תקליט־כפול אחד, לפיכך, מוטב היה שגם המחיר יהיה זול בהתאם.

אבל אלה הם הרהורים מסביב לתקליט. מי שאינו מעוניין להטריד את ראשו מחשבות מן הסוג הנודניקי ורוצה רק מוסיקה, ישמח לדעת שהמיטב שבמיטב כולל, בין היתר להיטים שלו כמו „היא מאמינה בי", „ליידי", „הסוחר המתעוי", „לוסיל", „המהמר" ועוד. בין הלהיטים שלה נמצא כאן את „תשע עד חמש", „ג'ולין", „שמרי את הריקוד האחרון עבורי", „בית השמש העולה" ואת שני לה. הכרנו בביצועים רבים נוספים והיא אינה מתווספת בזכויות לביצוע האורגינלי, אבל מה זה משנה, „תמיד אוהב אותך" ואחרים.

אבי אמרנו, תקליט־מתנה, אם לא לחג המולד, אז לחנוכה ואם לא רוצים לחכות עד אז, אפשר כבר עכשיו, בתנאי, כמובן, שמקבל המתנה אוהב קאנטרי ופופ של אמצע הדרך.

טופ 87

מי מנוחות

מאת יוסי ונונו

[illegible] של שנת 87' [illegible] הרוק [illegible] כמות התקליטים המצוינים שיצאו ב־87' לא שונה משנים קודמות, אבל גם כמות התקליטים הרעים שומרת על יציבות. [illegible] והשוק הם מושגים שממשיכים להיות דומיננטים בהתפתחותו של עולם הרוק. הלא רואים את החזור באופק. מבחינה מוסיקלית, שנת 87' הבהירה את מה שהיה ברור לגבי ה„מטל־רוק", ה„ראפ", ה„בריטיקנים" וה„סקרדינקי" [illegible] לצלילים של שנות ה־80 וקשה היום לשמוע הפקה מוסיקאלית שלא משתמשת בעקרונות ה„טופ־טום" בצורה זו או אחרת. חשוב גם לציין, את פרינס [illegible] בראשו [illegible] את מעמדו [illegible] של עולם הרוק [illegible] גם הווידאו ממשיך בשלו [illegible] להתחיל להבין, שהווידאו הוא [illegible] שגדל על הווידאו, כבר לא מסוגל להקשיב למוסיקה בלי התמונות שמלוות אותה. כמו זה, אם ניצח או לא ניצח. סרטון הווידאו של השנה הוא הסרטון המלווה את השיר „מסימני הזמן" של פרינס. מילות השיר רצות על המסך כשיש תיאום כמעט מושלם בין [illegible] המשורר לתיאור הגראפי שלהן. סרטון וידאו עירוני, צנוע, לא גונב את ההצגה ממילות השיר והמוסיקה. אם אנחנו נידונים לחיות עם הווידאו עוד שנים ארוכות, שיהיו לפחות סרטונים כמו זה של „מסימני הזמן".

בבחירת התקליט הגרוע של השנה לא היתה לי בעיה. היו המון כאלה. הבחירה שלי נפלה על תקליט שמבחינה מוסיקאלית יש גרועים ממנו, אבל הוא מסמן לדעתי את כל הרע שיש בעולם הרוק [illegible] היום [illegible] ל„BAD" של מייקל ג'קסון, שכשמו כן הוא. [illegible] את התקליט [illegible] היוצר שעשה אותו והתוצאה לא עומדת ביחס ישיר לכמות המכירות [illegible]. חבל שתקליט רע כל כך נמכר טוב כל כך [illegible].

העניין החשוב ביותר שקרה אצלנו ב־87' הוא הפיכת תל־אביב למקום [illegible] והאמנים מוכנים להופיע בו. לאט לאט ובעבודה מאומצת של שנים הפכנו למקום שלא מקבל רק את השיירים אלא זוכה גם לשורה המובילה בעולם הרוק (מבלי קשר לרמת המופעים). השנה [illegible] בוב דילן ובשנה הבאה „פינק פלויד".

המופע של השנה הוא ללא ספק המופע של ה„פרטנדרס", כרישי חיינד היא אישיות בימתית מושלמת שנותנת פה הופעה [illegible], גימיקים ושאר החלפות בגדים, רק [illegible] כמו שצריך, היא הבטיחה שתחזור ב־88, אנחנו מחכים.

בעריכת צביה בן־שלום

תכשיט זה לא רק עניין של טעם

יש הרוכשים תכשיטים לשם השקעה, במקום לשחק בבורסה. אומרים שזה יותר בטוח. ויש הרוכשים תכשיט, כי הם אוהבים לקשט את עצמם ולא חשוב להם — הוא עשוי זהב, כסף או פלסטיק. ראיתי תערוכה מעניינת מאוד של תכשיטי פלסטיק וחומרים סינטטיים אחרים והמחירים בכלל לא היו נמוכים.

יש אנשים האוהבים אבני חן, יהלומים גדולים שונים, וזה תמיד עניין של תקציב. יש האוהבים ספירים או איזמרגדים אמראלדים או לאפיס־לאזולי, הכל כאמור, עניין של אפשרות וטעם.

תכשיטים היו תמיד, משחר נעורי ההיסטוריה האנושית. ילידי אפריקה תולים על מותניהם שיני חיות טרף, רגלי ציפורים ונוצות צבעוניות — וגם אלה תכשיטים. הבהלה לזהב גם היא באה בעיקבות הדרישה הגדולה לתכשיטי זהב, ובמכרות במקסיקו כורים את הכסף הרך, הזול יותר מאשר הזהב אך בהחלט מקובל מאוד לתעשיית תכשיטים וכלי נוי יקרים.

כמו בכל שטחי האופנה גם אופנת התכשיטים חוזרת על עצמה, וכמו לכל העתיקות גם לתכשיטים העתיקים מחיר מיוחד, בדרך כלל גבוה מאוד. האספנים מוכנים לשלם לערך העדי. וכי מה ערכו האמיתי? מעט מהקונים יודעים כמה באמת שווה התכשיט המוצא חן בעיניהם — האם החומר קובע, או האמנות? בארצות רבות מקובל לרכוש את חנויות והתכשיטים במקום אחד, תחת פיקוח חברתי־על האחראית לרמה מקצועית וליושר של הצורפים המאוגדים בה.

לפני כשישה חודשים הקימו ז'ק מירב וז'ק לננטל מרכז תצוגות ובו מציגים 23 יצרנים ומעצבי תכשיטים את יצירותיהם. כמה וכמה יתרונות למרכז הנמצא בתל־אביב ברחוב הירקון: המקום נקי ונוח לקונים ולמציגים גם יחד. אמצעי ביטחון מעולים, מחירים מבוקרים, נמוכים מאשר מחירי השוק, כי התכשיטים נמכרים במחיר המפעל ללא פער תיווך.

צמיד כסף של אוהדה האי

מוטיבים עתיקים

נפגשתי עם שלושה אומנים של צורפות־תכשיטים. שלושה עולמות, שלוש גישות מן היקר ביותר יוקרתי וייצוגי ביותר עד למודרני, נקי ובהישג יד. אוהדה האי מציגה כעת תערוכה של משכית ברחוב פרישמן, ליד תל־אביב, שלמדה עיצוב תכשיטים בבית־הספר אומנית של נעמת ביפו והשתלמה בקופנהגן אצל האומנית Zytte klove. אוהדה עושה שימוש בטכניקות אותנטיות של גרנולציה, קליעה וריקוע תוך שימוש במטבעות ביזנטיים ומצריים עתיקים. אך אשר גם ליהנות מתכשיטים חלקי צורה, מודרניים. הצורפת אוהדה מייצגת את שורשי המסורת והאומנות היהודית. בולט הניגוד בין קו מודרני לקו מסורתי. אוהדה מקשטת את תכשיטיה באבני חן כגון טופזים, קוראלים, אמטיסט או רובינים. המחירים ראשית כל לפי משקל הכסף (סטרלינג סילבר או הזהב 18 קראט) אחר־כך איבור הפריט ותוספת אבני חן. חמסה בגודל של כ־3 ס"מ עולה בין 260־700 ש' תכשיטים: 200־2000 ש'.

כל תכשיט ייחודי

אברהם (ספירו) שפירא נולד בשנת 1943 בבלגיה. גדל עד גיל 5 בבית־יתומים ובשנת 1948 הגיע עם עליית הילדים ארצה. ממוסד הילדים „אחווה" בחיפה, נדד לניצנים, אלוני יצחק, נתיבות, קריית יעקב, ובגיל 12 סוף סוף מצא בית חם וטוב בקיבוץ דגניה ב'. הוא אהב לרקוד, לצייר, השתתף בחוגי דרמה וריקוד וקישט לחגים את חדר האוכל. מדגניה ב' עבר עם הגרעין שלו לתל־קציר ואז נולד הרעיון: ללמוד אמנות בבית־ספר לאמנויות „בצלאל". 4 שנים למד שם, התחתן ונולדו ארבעת ילדיו. היום שפירא חי ועובד בתל־אביב. בעיצוב תכשיטיו הוא אינו מחפש שורשים, לא רוצה בהידור, וסינוור עיניים, לא משתמש בחומרים יוקרתיים, אך גם לא בחומרים זולים או מלאכותיים. כל תכשיט של שפירו הוא אחד ויחידי, מעשה יד.

אפשר להשיג בחנויות תכשיטים יפים אך

ענק־צוואורון מכסף מלא (ספירו)

הם יצור המוני, מעוצבים על־ידי מורל, את המורל נותנים ליציקה, זה משמש כבסיס לשעווה אשר נטבלת בכסף או זהב, ואז התכשיט חלול, קל משקל והמוני. מסביר שפירא את ייחודם של תכשיטיו, שהקו שלהם נקי מאוד. הוא כמעט אינו משתמש באבני חן, ולא בתוספת צורות מורכבות במיוחד. התכשיט שלו משמש יותר כתוספת לבגד. דברים יפיפיים כמו סיכות, ענק קלוי מגומי שחור עם סוגר מכסף מלא, ענקי כסף דומים לצוואורון, חלקים, עם קישוט עדין מתומר וזהב. המחירים בהישג יד: סיכות בין 55־90 ש', ענקי גומי פלוס סוגר אמנותי מכסף כ־100 ש', ענקי צוואורון 250־600 ש'.

כמו פסל על גופך

נווין הולמס, מבית־אצולה טורקי היא אחת התכשיטניות היוקרתיות בעולם. פגשתי את נווין בביקורה בישראל אצל ידידיה והיא הציגה חלק קטן מיצירותיה לפני קהל מוזמנים. כל תכשיט של נווין הוא יצירה אומנותית ולא פעם מכהן כ„פסל שאישה או גבר נושאים אותו על גופם". נווין אומרת על עצמה: אני עשירה מאוד, ויכולה להרשות לעצמי לרכוש כל אבן יחד עם זהב משובח אני הופכת את החומרים האלה לתכשיט לפי רוחי ולפי יכולתי. אין אצלי אבנים זולות. הן לא רק משובחות, אלא גם מן הנדירות שבעולם. אינני מעצבת פעמיים אותו הדגם. אני גם לא מוכרת לכל אחד את התכשיטים. כדי לרצות תכשיט שלי צריך לחיות גם בן־ארים מיוחד ועשיר מאוד מאוד.

פריטים זעירים יכולים להגיע לכמה אלפי דולרים, אך הגדולים והכבדים יותר, לעשרות אלפי דולרים. נווין הולמס (אלמנתו של מיליונר אנגלי) הינה האשה היחידה אשר אושרה להציג את תכשיטיה במוזיאון „טופ קאפי" באיסטנבול, טורקיה. היא גם התכבדה להציג את תכשיטיה ב־Goldsmith's Hall, London כתערוכה ראשונה ליחיד. כבוד בלתי רגיל. קשה מאוד להמחיש במילים את הקסם, הפאר והאקסטרווגנטיות של מוצריה: לפיסל זולי, אמרלדים, פניני זהב, רובין רוז,

נווין הולמס נחה על פח אשפה

וכמוכן, זהב 18 קארט מעוצב בכוכב רב לפעמים בצורת רעפי גג, אף פעם לא חלק, לא בקו ישר בצורה סימטרית.

נווין שוזרת יהלומים ופנינים וצרפים נדירים בתכשיטיה. אצל נווין אפשר לומר: שתכשיטיה הם קודם כל, השקעה, נכס ואחר־כך רברבנות של בעלי אמצעים וטעם מיוחד או אפילו העזה. מעניין, שנווין, עונדת תכשיטים יקרים מאוד, אבל בעיצוב פשוט.

צמיד אמרלד 6 5 קרט (הולמס)

לקראת שבוע התכשיט

ב־11־13 בינואר יתקיים „שבוע התכשיט" הבינלאומי במלון לרום בירושלים. ישתתפו כ־70 מציגים. מכון היצוא וצוות שטיר ביוזר יארגנו את האירוע הבינלאומי, לפי הדיווח של מכון היצוא מונים כ־80 אחוז של התכשיטים ליצוא, וצופים שזה יגיע ל־200 מיליון דולר. ובכן, תכשיטים הם לא רק יפים הם גם מקור חשוב להכנסות המשק הישראלי והעולמי בכלל.

חיה יוסף

יועצת לא רדיקלית

חודש דצמבר הוכרז בסניף ויצ"ו חולון, כחודש מעמד האשה. היה ערב פתיחה חגיגי על כוס קפה, עם עו"ד אטיה שמחה יועצת ראש הממשלה למעמד האשה, באולמי „אמבר" בחולון, בהשתתפות ראש עיריית חולון עו"ד שרון ושני סגניו, אפרים קורן ויוסף צרקה.

לדעתה של עו"ד אטיה שמחה, בעיר חולון עצמה לא קיים שוויון זכויות בין נשים לגברים. המצב בפקידות הבכירה מוכיח זאת, ושתי נשים בלבד מכהנות במועצה. היא ביקשה מראש העיר — שהצהרות בדברי ברכה על רצונו לקדם את מעמד האשה — לבחור בקבוצת נשים שתשב ליד שולחן הדיונים בעירייה.

חולון אינה נודדת בנוף הישראלי בקיפוח האשה. בודדות הן החברות שבראשן מנכ"לית. אין כיום שגרירה, בממשלה רק שרה אחת, שבעה אחוזים נשים בכנסת, ארבעה אחוזים בין הפרופסורים ברמה הגבוהה...

עו"ד שמחה, מאמינה בכוחן של הנשים להתקדם ובטוחה כי נשים שיקבלו הזדמנויות שוות, יוכיחו את עצמן בכל תפקיד. אבל איפה ההזדמנות השווה? מדוע מעולם לא שואלים גבר, המחפש עבודה, כמה ילדים יש לו ואם יהיה לו סידור לבית ולילדים כשיתחיל לעבוד? שאלות כאלה מופנות לנשים בלבד, כי אין שוויון בחלוקת נטל הבית.

אפליה נוספת היא במס־ההכנסה. לאשה עובדת אין תיק במס־הכנסה. מדוע צריכה הכנסתה להיכלל בהכנסת בעלה? הרי היא עובדת בזכות עצמה! אשה היוצאת לשלושה חודשי חופשת לידה, וזכויותיה הרצופות מנוכות בפנסיה, כעור שלגבר, היוצא מדי שנה לחודש מילואים נשמרות כל הזכויות.

על האפליה שבדיני אישות, התעכבה עו"ד שמחה רק כדרך אגב, הניחה מן הסתם שהדברים ידועים. והיתה לה הצהרה לסיום: „אני מאמינה גדולה בזכויותיה של האשה במוטו של הקו הליברלי של מדינת ישראל. אני לא פמיניסטית ולא רדיקלית. אני פשוט לוחמת על זכויותיה ועל מעמדה של האשה בחברה. זכויות לא נותנים, זכויות לוקחים; ואנחנו נאבק ונצליח".

אחר־כך הציגו חברות ויצ"ו שאלות ליועצת.

רותי ניסנוב

עור רך

צמר, משי ועור. הרבה עור — רך, עדין וגמיש.

את ההומור היוקרתי הזה, מנצלות מיקה בשן ואנט הומנאי מנהלות „מיקאן", בהרבה הבנה וטעם טוב. השתיים יצאו עם קולקציה לחורף 88, כשהקו השולט בה הוא הקו הקלאסי, עם תוספת של אלמנטים עדכניים.

קארן דונסקי, אנאבל תמיר וברברה טננבאום, דיגמנו אוסף מגוון של פריטים בסיסיים — חצאיות, מכנסיים וג'קטים, שתוכננו על בסיס העקרון של „ערבב והתאם". חצאיות רחבות וארוכות, חצאיות צרות בכל האורכים, עם שסע מכופתר וגם בלעדיו. ג'קטים תואמים בגיזרה רחבה וקצרה. גיזרת אוהל או בלוזון.

החום והשחור שלטו בתצוגה ללא עוררין, לפעמים מועשרים בכתמי צבע עזים, ששברו מעט את המכובדות והליטוש שאיפיינו את האוסף כולו. מתחת לחליפות הרחבות לבשו הדוגמניות בגדי גוף ותחרה — שילוב שהיה יפה מאד לטעמי.

בלטו בתצוגה חצאיות בשכבות, שנתנו תחושה שתחת ידיהן של אנט ומיקה, „מתנהג" העור כמו בד ומאפשר עיצובים לא שיגרתיים. הצווארונים סיניים — גבוהים כרוכים. הרבה עיטורי מטבעות וניטים מוזהבים — גם על חגורות, עניבות ושאר אביזרים שהם אלמנט נוסף ומשלים במשחק ההתאמה והשילובים. בין השחור והחום, התחצפה לה חליפת עור אדומה כאש על קארן דונסקי — האמינו לי, דלקה ממש.

רוצים מחירים? אז ככה, מחירי החצאיות: 450־800 ש"ח, שמלות: 1,000 ש"ח. אם עניין הריבית והחוב המצטבר הם בעיה של השכנים,

אנט ומיקה עולות עור

הרי לך הכתובת של „מיקאן": רח' ויצמן 133, בתל־אביב.

אני ממשיכה להתעקש על ג'ינס.

רחל שלו

נופש חורפי בגליל המערבי

ברכבל מראש הנקרה

התורף הישראלי הנוח בדרך כלל, מותיר מרחב מחיה לבתי־הארחה ונופשונים למיניהם — גם בעונה זו של השנה. נכון הוא, שעד כה עיקר הביקוש בא מצד תיירים מחו"ל. הישראלים טרם גילו את קסמי התורף שטומנים נופים ואתרים בארצנו, ובמקרה הנדון — נופי הגליל המערבי.

בגליל המערבי מצויים שני בתי־הארחה שמשתייכים לרשת הקיבוצית: בית חוה בשבי ציון ובית הארחה גשר הזיו. שניהם יכולים לשמש בסיס אידיאלי לנופש משפחתי בכל עונות השנה. ניתן לשלב בהם מנוחה ומרגוע עם טיולים, ברכב וברגל. שני הישובים הללו שוכנים לחופו של ים, והם ממוקמים בנקודות גיאוגרפיות, שמאפשרות נידות קלה לכל האטרקציות באיזור.

בתי־הארחה בשבי ציון ובגשר הזיו, מציעים תנאי שרות (מטבח טובים ומגוונים; יש בריכה, חדרים נוחים, אולם אירועים קטן וחדר אוכל באוויר הצופה אל הים.

אם תתעקשו לחפש מכבים, ספק אם תמצאו יותר משלושה. זו לא הגלאקסיה של שרון או קלודה. „אבל יש יופי" מבטיח אורי שפירא, מפיק, מנהל רשת בתי־הארחה הקיבוציים. „אוויר נקי, אווירה אינטימית ונעימה, יחסים בלתי אמצעיים בין אורחים למארחים, ולמעוניינים ניתנת הזדמנות להכיר מעט יותר מקרוב חיי קיבוץ".

בילוי בראש אחר

אתר התיירות הפופולארי ביותר בסביבה הוא ראש הניקרה — הרכבל, המסעדה, הנקרות. הרבה יופי ועוצמה מגלות הנקרות דווקא ביום סגריר של דצמבר, כשהים רוגש והגלים מתנפצים בסערה אל קירות הגיר המעקים. למקום תוכל להגיע בימים אלה רק ברגל. לשווא תחפש את הרכבל — הוא הורד ונלקח לתיקון על־ידי חברה אוסטרית, תיקון שעלותו תגיע למיליון (!) דולר. ב־1 במרץ יוחזר הרכבל למקומו ולקרון יכנסו 15 איש, מיספר כפול ממה שהכיל הקרון עד כה. כאמור, אפשר כאן לסעוד, לרכוש מזכרות בחנות ובמעט כמעט לגעת במעבר הגבול עם לבנון.

בלילות הקיץ מפעילים בנקרות מועדון בשם „בילוי בראש אחר" יש סלעים, נרות דולקים, משקאות ומוסיקה עד השעות הקטנות של הלילה. עונה אחת של ניסיון מוצלח, ולכן יהיה גם המשך.

אתר מומלץ נוסף הוא פארק גורן המטופח ורחב הידיים. גולת הכותרת של המקום תצפית מרהיבה על נחל כזיב, ומבצר המונטפורט, מי שיקבל חשק להגיע אליהם ממש, יוכל לעשות זאת בדרך מיצפה הילה, או לחילופין דרך פיתחו של נחל כזיב מכביש כברי־שלומי.

באיזור, גם נחל בצת, אתר הזכרון לחללי שירות יחיעם, מהיאון „חומה ומגדל" בחניתה ועוד ועוד. באלה שלא יעבירו ימיים בלי פיצרייה, „בוגבים" או „משבירי" יקבלו תמיכה בעכו או בנהריה הסמוכות. המעוניינים בטיול מאורגן ומלומד, יוכלו לתאם זאת עם בית־ספר שדה אכזיב, שמציע מסלולים יפים ומעניינים עם הדרכה מקצועית.

רשת קיבוצית לא זולה

לרשת בתי־הארחה הקיבוציים משתייכים 25 בתי־הארחה שכוללים 2300 חדרים, ו־5 אתרי תיירות שאינם מלונות.

אחרי שנת 86', שהיתה שנת שפל לתיירות, ניכרת השנה התאוששות משמעותית בענף. ובכל זאת התפוסה עדיין רחוקה מלהשביע רצון — בין 60 ל־70 אחוז. בגשר הזיו אומרים, שרק רבע ממיספר התיירים הם ישראלים, כל היתר זרים — בעיקר קבוצות מצרפת. הביקוש הרב ביותר הוא לבילוי סוף שבוע.

המחירים שמתבקש לשלם הנופש הישראלי אינם זולים בכלל, ואולי זהו הקוץ

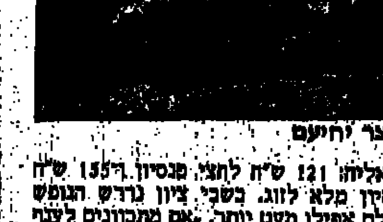
מבצר יחיעם

שבאליה: 121 ש"ח לחצי פנסיון ו־155 ש"ח פנסיון מלא לזוג, בשבי ציון נדרש הנופש לשלם אפילו מעט יותר. „אם מתכוונים לצמצם ריווחי, או פשוט אי־אפשר לבקש פחות" טוענים מנהלי בתי־ההארחה. יש כמובן, מיבצעים, עסקות חבילה והנחות לילדים, עליהם יוכל המתעניין לקבל מידע במישרדי הרשת, רח' בן יהודה 90 תל־אביב.

רחל שלו

סינימה בלש

הסרטים עומדים אצלי בראש סולם העדיפויות כשמדובר בבילוי שעות הפנאי. הסרטים הם בשבילי מקום מפלט ומרקן למתחים, אכזבות ותסכולים, פתח לתקווה, מקור תענוג שמח, סוף ויאוש.

אני מתייחסת לעלילה בכל האמונה שקיימת בי. בסרטים עצובים אני בוכה בדמעות שליש, מנצלת את החושך וההזדמנות לבכות על כל הדברים שאספתי בתוכי. בסרטי המועה אני רועדת ולא פעם מסתירה את עיני בקטעים... מבעד לחרכי האצבעות). בשירים, אני מתמוססת. לא פעם כשצריך לעזור לגיבורה, אני מוכנת ממקומי ורק ברגע האחרון עוצר אותי בעלי. מעשיית ביזיון בפומבי. כשצריך אני מוחה בקול נגד עוול, וכשהטובים מנצחים אני מוחאת כפיים.

סרט בשבילי הוא סובלימציה לכל הבחות האלימים שאני עוצרת — לצעדים שלא פרקתי, לחלומות שלא הגשמתי. אני נוהגת להתאים את הגדרובה שלי לזו של גיבורות הסרטים. לא פעם אני מצטטת פסוקים רלוונטים שהוצאתי מפיו של שחקן.

בסרטים יש תמיד רע — שהוא רע וטוב שהוא טוב, אני אוהבת מאוד גישה פסקנית זו, שלא משאירה אותי בגווני ביניים ודי־למונים. השקפת העולם המוסרית שלי שואבת את כוחה מגיבורי הסרטים. אני מנסה להידמות אליהם ולייצר מצבים בחיים — כמו בסרטים.

בקצב הזה, אני מגיעה כנראה. מהר מאוד לנשיאות, כי אם רייגן הגיע — אז למה שאני לא?

סימה טלמון

צביה בן־שלום בחופש
את המדור עורכת חיה יוסף

נצחון ישראלי נאה — 0:3, בטורניר הנוער

שבע דקות הספיקו נגד שווייץ

מאת אלכס קליין

שלושה שערים שהבקיעו כדורגלני נבחרת הנוער של ישראל תוך שבע דקות בפתיחת המחצית השנייה היקנו להם נצחון נאה — 0:3 על נבחרתה של שוויץ, בטורניר הבין־לאומי.

נבחרת הנוער הישראלית, למרות נצחונה, לא גילתה רמה גבוהה. למולה היתה ההגנה השוויצית חדירה מאוד ובלתי־יעילה. לבד משלושת השערים לא ראו הצופים הרבה מחלוצי הנבחרת ומקשריה.

המחצית הראשונה היתה חלשה ודלה באירועים. על־אף שנערי ישראל הירבו לתקוף יותר הרי שההחטאות נרשמו דווקא ברחבת שערו של הישראלי בני אלבז. בדקה ה־36 בעט חלוץ שוויץ, רייק, מתוך הרחבה כדור שנהדף במשקוף. חבריו, צבינגר וצ'יימפר, החטיאו עד להפסקה עוד שתי הזדמנויות.

במחצית השנייה היה הסיפור שונה. דרור אהרונוב מהפועל חולון החליף את צחי אלטיט, ואז החלה חוליית הקישור הישראלית, עם טל בנין ויצחק זוהר, לגלות יכולת נאה, לשגר כדורי־עומק והשערים לא איחרו להגיע.

שתי דקות לאחר ההפסקה (42) הגביה יצחק זוהר. כדור מימין ויוסי מדר נגח מקרוב פנימה — 0:1.

חלפו חמש דקות והפעם הגביה אהרונוב מימין, ומדר בנגיחתו השנייה, הצעיד את ישראל ליתרון — 0:2.

השווייצים נראו המומים ותוך 120 שניות ספגו את הנוק־אאוט: טל בנין המוכשר התנהל עם הכדור ובאין מפריע בעט מ־16 מטר כדור חלש ושטוח שנעצר רק ברשת — 0:3.

מעודדים מיתרונם המכריע המשיכו שחקני ישראל ללחוץ על השער אולם חוסר ריכוז של החלוצים, אלון מוחרר ומחליפו גיל סספורטס, והחלוץ הנוסף עווי שמואלי, מנעו מנבחרת ישראל להגדיל את התוצאה.

השופט קיימטנקיס מקפריסין שלף כרטיס צהוב לישראלי רועי חדד, שייאלץ להחמיץ היום את המשחק החשוב מול הונגריה, מאחר שצבר כבר כרטיס צהוב במשחקו הראשון נגד איסלנד.

המשחק נערך באיצטדיון בכפר־סבא, לעיני 3000 צופים, מרביתם בני נוער.

הרכב נבחרת ישראל: אלבז, שרון צופין, רן בן־שמעון, חדד, אלטיט (אהרונוב), בנין, זוהר (מזון), מדר, בן־הרוש, מוחרר (סספורטס), שמואלי.

חוליט — „כדורגלן השנה" באירופה

חלוץ נבחרת הולנד וקבוצת מילאן האיטלקית, רוד חוליט, נבחר ב„כדורגלן השנה" באירופה, במשאל המסורתי ה־32 שערך שבועון הכדורגל הנפוץ, „פראנס פוטבול", בין מומחי הכדורגל ביבשת.

חוליט צבר 106 נקודות והקדים במשאל את חלוץ נבחרת פורטוגל וקבוצת אתלטיקו מדריד, פאולו פוטרה (91); החלוץ הספרדי הבין־לאומי של ריאל מדריד, אמיליו בוטראגניו (61); חוזה מיחל גונזאלס, הבין־לאומי של ריאל מדריד (29) וחלוץ נבחרת אנגליה, גרי ליניקר מברצלונה (13).

★ נוער ★

בית א'

יוון — ליכטנשטיין
0:1 (0:0)

איצטדיון מכבי נתניה. שופט: אריה פרוסט. 250 צופים. שער: נצחון ליוון: אודניס (43).

רומניה — דנמרק
1:2 (0:1)

המגרש ביבנה. שופט: יצחק בר־יצחק. 100 צופים. לרומניה הבקיעו: הגנגו (36) ומילורובן (47). לדנמרק: פטרסון (65).

בית ב'

ישראל — שוויץ
0:3 (0:0)

האיצטדיון בכפר־סבא. שופט: קאסאטנקיס (יוון). 3000 צופים. לישראל הבקיעו: יוסי מדר (47,42) וטל בנין (49).

הונגריה — קפריסין
1:6 (0:2)

המגרש ביבנה. שופט: אנסן (דנמרק). 50 צופים. להונגריה הבקיעו: פויים (12, 60, 76). שצ'ומף (33 בבעיטת־11; יאנוש (50) וכלבון (71). לקפריסין: מימוס (44).

פולין — איסלנד
0:3 (0:2)

האיצטדיון בכפר־סבא. שופט: ריניים (יוון). 800 צופים. לפולין הבקיעו: קמינסקי (26); ג'ושיור (40) ושוצ'יק (65).

טבלת בית א'

.1	רומניה	2	3-4	3
.2	יוון	2	2-3	3
.3	דנמרק	1	2-1	0
.4	ליכטנשטיין	1	1-0	0
.5	אידלנד	—	—	—

טבלת בית ב'

.1	הונגריה	2	2-9	4
.2	ישראל	2	0-4	4
.3	פולין	2	3-4	2
.4	קפריסין	2	7-4	2
.5	איסלנד	2	4-0	0
.6	שווייץ	2	6-1	0

משחקי היום

● בית א': ליכטנשטיין — רומניה (איצטדיון וינטר, 12); אידלנד — יוון (לורום חולון, 2).
● בית ב': שווייץ — איסלנד (איצטדיון וינטר, 2); פולין — קפריסין (איצטדיון הפועל פ"ת, 12); ישראל — הונגריה (איצטדיון הפועל פ"ת, 2).

★ נערים ★

בית א'

ישראל — קפריסין
0:3 (0:0)

האיצטדיון בהרצליה. שופט: פלשט (הונגריה). 300 צופים. לישראל הבקיעו: אייל ברקוביץ (50); איתן מזרחי (63) ואורן פנחס (77).

ספרד — רומניה
2:3 (2:1)

האיצטדיון בהרצליה. שופט: צבי שריר. 100 צופים. לספרד הבקיעו: לאסה (36); קולר (43), ולופז (66). לרומניה: סאבויו (17) ומוסקו (31).

טבלת בית א'

.1	ישראל א'	1	3-0	2
.2	ספרד	1	2-3	2
.3	רומניה	1	3-2	0
.4	קפריסין	1	3-0	0

משחקי היום

● בית א': ישראל א' — ספרד (הרצליה, 2); קפריסין — רומניה (לורום, 12).
● בית ב': ישראל ב' — יוון (הרצליה, 12).

ברקוביץ, מזרחי ופנחס הכניעו את קפריסין 0:3

מאת יוסי מנטילט

לאחר מחצית ראשונה שקולה הכניעה אתמול נבחרת הנערים של ישראל א' בכדורגל את קפריסין — 0:3, במשחק־הבכורה שלה בטורניר הנערים בהרצליה.

במחצית הראשונה שררה התרגשות בין הכדורגלנים הישראלים הצעירים וכתוצאה מכך היו מישגים בהגנה אולם השוער הירושלמי יצחק קורנפיין התעלה ומנע שערים.

המפנה במשחק חל בדקה ה־50: אייל ברקוביץ, הקשר הצנום, שנכנס שתי דקות קודם־לכן, קלט כדור, ובכדרור נפלא חדר עמו לרחבה וממרחק של כעשרה מטר בעט שטוח לרשת — 0:1.

בדקה ה־63 שיגר הקטן יניב כהן, שהיה הבולט בין הישראלים, כדור מדוייק לאורן פנחס, שבעט מזווית קשה; השוער הקפריסאי הדף את הכדור ואיתן מזרחי בעט שנית ולרשת — 0:2.

את תוצאת המשחק קבע אורן פנחס בדקה ה־77 לאחר מבצע־הכנה של יניב כהן — 0:3.

הרכב נבחרת ישראל: קורנפיין, וילנציק, אמולג, חבה, טובול, ששון, איתן מזרחי (שירצקי), יניב כהן, פישל, אביטן (ברקוביץ), פנחס.

ביקורת חריפה על ראש בגלל איחור

ביקורת חריפה הוטחה על חלוץ נבחרת וולס וקבוצת יובנטוס, איאן ראש, על־ידי העתונות האיטלקית, בגלל איחור שלישי העונה.

„גאזטה־דלו־ספורט", יומון הספורט הנפוץ היוצא במילאנו, הכתיר בכותרתו כי הוולשי הפך בעיני חבריו לשד. „הוא שם, אבל אף אחד אינו רואה אותו".

עתון אחר כתב: „ייתכן שיעזוב שוב, כפי שהיה ביום ראשון האחרון, כשאיחר לשוב מחופשת חג המולד בוולס".

עתוני הספורט באיטליה דיווחו כי ה„בוס" בוניפרטי יטיל עליו קנס של 3500 דולר על האיחור האחרון.

ישראל צורפה לוועדת אונסקו לענייני ספורט

ישראל צורפה, לראשונה, לוועדה הבין־ממשלתית לחינוך גופני וספורט באונסקו, ארגון האו"ם לתרבות ומדע — על־כך הודיע אתמול יו"ר הוועד הישראלי למען אונסקו למנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני, שהשתתף בוועידת הארגון בפאריס.

ועדה זו אחראית על כל התוכניות הבין־ממשלתיות בתחום החינוך הגופני והספורט, המתקיימות ברחבי העולם.

בקרוב יחליט משרד החינוך מי ייצג את ישראל בוועדה חשובה זו.

● משחק־ידידות בכדורגל בין מכבי נתניה והפועל אבו־סנאן ייערך היום ב־2.30 אחה"צ באבו־סנאן לזכרו של רב־טוראי אחמד פרשי, שנספה בשטפונות בדרום בנסותו להציל קצין צה"ל ושני אזרחים.

הפועל העניק ציוד ספורט לשוטרי ירושלים

מזכיל הפועל, יצחק ארמק, העניק שתי מערכות של ציוד ספורט לשוטרי מחוז ירושלים.

טקס ההענקה נערך אמש במטה מחוז ירושלים בהשתתפות קציני משמר הגבול וקציני מחוז ירושלים.

ניצב־משנה מאור הלוי, סגן מפקד מחוז ירושלים, הודה בשם המשטרה.

נאציונל — זאמאלק 1:1

המשחק המרכזי בין שתי הגדולות בכדורגל המצרי, נאציונל (אל־אהאלי) וזאמאלק קהיר, נסתיים בתיקו 1:1, לעיני 40 אלף צופים.

שני אימונים היום לסגל הלאומי

מאת ראובן חננית

סגל הנבחרת הלאומית של ישראל בכדורגל יתכנס הבוקר ויקיים שני אימונים ברמת־גן. האימון הראשון יהיה ב־10 בבוקר והשני לפנות ערב.

פנים חדשות בסגל יהיה אדיר שמיר, שוער הפועל כפר־סבא, שזומן על־ידי המאמן מיהיץ'.

גם מחר יקיים הסגל שני אימונים, וכל זאת בהתאם לתכנית העבודה החדשה שמיליינקו מיהיץ' קבע לתכניתו.

עופר — מאמן בית"ר ירושלים

המאמן אליהו עופר התמנה אתמול כמאמן קבוצת הכדורגל של בית"ר ירושלים ואתמול כבר העביר את האימון לקבוצתה במגרש בבית־וגן.

עופר, שכבר אימן לפני כמה שנים את בית"ר ירושלים, אך בהצלחה מרובה, הביע תקוות שיוכל להעלותה על דרך־המלך.

ההסכם עם עופר נחתם לאחר שמכבי יבנה סירבה לשחרר את המאמן מיכאל (לופא) קדוש.

מארק וורד מווסטהאם (במרכז) מנסה לפרוץ בין שני שחקני טוטנהאם, בריאן סטאטהאם (משמאל) וכריס פרקלאף, בליגה האנגלית אתמול (טוטנהאם ניצחה 1:2) (תצלום: איי.פי)

ליברפול המשיכה לקטול: 0:4 נגד ניו־קאסל

● ליגה אנגלית

קבוצת ליברפול המשיכה לשבור אתמול שיאים ולקטול את יריבותיה בליגה האנגלית. הקורבן במחזור השני בימי חג־המולד, היה ניו־קאסל, שספגה ארבעה שערים ללא מענה, כאשר ג'ון אולדרידג' כבש שניים והעלה את מאזנו בראש טבלת המבקיעים ל־18.

אחד מהשערים של אולדרידג' היה בבעיטת־11 בדקה ה־48. סטיב מקמאהון פתח את מסכת השערים בבעיטה אדירה מ־30 מטר.

לליברפול 53 נקודות מ־21 משחקים רצופים ללא הפסד, והיא מקדימה ב־10 נקודות את נוטינגהאם, שהביסה את קובנטרי — 1:4, אבל עם משחק חסר. 31 אלף צופים, הגדול העונה, ראה את המשחק בנוטינגהאם.

סיריל ריג'יס היקנה יתרון לקובנטרי בדקה ה־25, אולם תומי גיינור הפך את הקערה־על־פיה, בשני שערים בדקות 30 ו־72. בראיין קארוס כבש שער עצמי וטרי וילסון השלים את הרביעייה.

ארסנל ספגה הפסד שני, רצוף, תוך שלושה ימים, כאשר הפסידה בדרבי הלונדוני לוימבלדון — 3:1; לאחר שהוליכה משערו של קווין, אלן קורק ורגיס וייז, תוך שתי דקות, ווינני ג'ונס, הגיבו במחצית השנייה.

מנהלה של וימבלדון, בובי גולד, שחקנה לשעבר של ארסנל, היה שמח: „זו הפעם הראשונה שניצחנו את ארסנל העונה. זה יום גדול עבורנו".

צמד שערים של הסקוטי הבין־לאומי בראיין מקלר היקנה נצחון־בית למנצ'סטר־יונייטד על האלופה אברטון — 1:2 לעיני יותר מ־50 אלף צופים. הנצחון העלה את מנצ'סטר־יונייטד למקום הרביעי (38), אחרי ארסנל (40), ועם משחק חסר, לפני אברטון (37).

בדרבי לונדוני נוסף, לעיני 40 אלף צופים, גברה טוטנהאם על וסטהאם — 1:2. הבלם כריס פרקלאף כבש את שער־הנצחון, בעוד שהבין־לאומי כריס וודל הבקיע את שער־הפתיחה — הראשון מזה ארבעה חודשים.

שני שערים של מרק פאלקי היקנו נצחון ראשון לאחר 11 משחקים לקווינס־פארק־ריינג'רס על אוקספורד — 2:3.

נוריץ' מתאוששת וזקפה לזכותה נצחון שני תוך שלושה ימים, והפעם על צ'לסי — 0:3.

תוצאות נוספות: לוטון — צ'רלטון 0:1; שפילד־וונסדיי — דרבי 1:2; פורטסמות — ווטפורד 1:1.

הטבלה האנגלית

.1	ליברפול	21	11-61	53
.2	נוטינגהאם	20	16-44	43
.3	ארסנל	22	20-35	40
.4	מנצ. יונייטד	21	22-35	38
.5	אברטון	22	15-32	37
.6	קווינס־פארק	22	27-27	36
.7	וימבלדון	22	25-31	34
.8	צ'לסי	22	36-31	29
.9	לוטון	21	25-27	28
.10	סאותהמפטון	21	31-31	28
.11	טוטנהאם	22	26-22	28
.12	שפילד	22	36-25	27
.13	ווסטהאם	22	29-25	26
.14	ניוקאסל	21	33-24	25
.15	דרבי	21	25-19	24
.16	קובנטרי	21	32-22	24
.17	אוקספורד	22	39-24	22
.18	נוריץ'	22	29-19	21
.19	פורטסמות	22	39-18	20
.20	צ'רלטון	22	34-21	18
.21	ווטפורד	21	28-14	18

חולון תנסה להפתיע היום את בית"ר ת"א

● כדורגל

שלושת המשחקים הדחויים משבת — אחד בליגה הלאומית ושניים בליגה הארצית — ייערכו היום. המוקד: המשחק הדחוי בליגה הלאומית בחולון, בין קבוצת הצמרת של בית"ר ת"א וקבוצת התחתית של הפועל צפריירים חולון.

החולונים יודעים שכל נקודה שיחלצו תסייע להם להתרחק מהאזור המסוכן. לכן יעשו כל מאמץ להפתיע את קבוצת בית"ר ת"א, שנצחון עשוי להקפיצה למקום השני בטבלה.

צפוי משחק שקול, כמו בסיבוב הראשון — 1:1. הגנת חולון תצטרך להיות במיטבה כדי לעצור את חלוצי בית"ר ת"א הפורחים.

בשני משחקים בליגה הארצית בכדורגל תארח היום הפועל רמת־גן, ב„מכתש" בגבעתיים, את קבוצת הצמרת של הפועל חיפה, וביהוד ייפגשו קבוצות הפועל יהוד והפועל בת־ים.

● ליגה אזורית

הזורע ניצחה במשחק צמרת

במשחק צמרת במחזור ה־9 בליגת־העמקים בכדורגל ניצחה קבוצת הזורע, המובילה בטבלה, את בית־יוסף/ירדנה — 3:5.

הפתעה היתה כאשר גבעת־עוז הכניעה את גזית — 1:4. עוזי פלגי כבש צמד.

שאר התוצאות: בני־נעורה — חפציבה/בית־אלפא 2:2; בני־ניר — תל־יוסף 1:8; גבע — אלונים 0:2 (שכניא תענך — רמות־מנשה (נדחה בגלל אבל).

הזורע מוליכה עם 15 נקודות, לפני תענך — 13 (משחק חסר), בית־יוסף/ירדנה — 12 ורמות־מנשה — 12 (משחק חסר).

● בליגת עמק־הירדן בכדורגל מוליכה אפיקים עם מלוא 8 הנקודות מ־4 מחזורים, כשניצחה את מעגן — 2:6. שאר התוצאות: תרץ — ועקק 5:9; כפר־עבודה סורים — רמת־הגולן 1:3; אשדות־יעקב איחוד — שער־הגולן 2:13 גברה רגביה 0:13.

בריז' גרמה לסולחה בין מכבי חיפה ומשפחת רן

מאת יוסף גלזר

בפגישת־פיוס בין הנהלת מכבי חיפה ובני משפחת רן סוכם אתמול כי ביום שלישי, 5 בינואר, תארח מכבי חיפה במשחק בין־לאומי בכדורגל, לאור זרקורים בקרית־אליעזר, את הקבוצה הבלגית מ.צ. ברוז'.

כל הכנסות המשחק יועברו לקרן־ההנצחה לזכרו של השוער אבי רן ז"ל.

רוני רוזנטל ישחק מחצית אחת בכל קבוצה.

יו"ר מכבי חיפה, יצחק אביער, מסר אתמול במסיבת עתונאים כי כמחווה לשוער המנוח ישותפו בהרכב החיפני חבריו בשנות הזכייה באליפות, הרועים בשורות זרים כמו ברוך ממן, ירדן פרסלני, משה סלקטר, אלי כהן ויוסי קרמר, ועל ספסל הקבוצה ישבו המאמן לשעבר שלמה שרף וחברי ההנהלה הקודמת.

לקראת יום השנה למותו של אבי רן תארח מכבי חיפה קבוצה אירופית נוספת שמימון הבאתה ייעשה ע"י שני אוהדים, כחלק מהסכם הסולחה.

בתחרות־ענק לציון חג־המולד בספרד:

סלע ואמיר במקום ה־2 — האחים טורטן במקום ה־4

● שייט

שני השייטים הישראלים, יואל סלע ואלדד אמיר, מדורגים במקום השני בשיוט חג־המולד באלמאס, ספרד, בתום שלושת השיוטים הראשונים. בתחרות־ענק משתתפות 60 סירות מ־18 מדינות.

סלע ואמיר זכו בשלושת השיוטים הראשונים במקומות 2, 2 ו־7, מקדים אותם זוג רני. לסיום נותרו שלושה שיוטים.

ב־470 משתתפות 140 סירות. עד אתמול נערכו שני שיוטים. האחים רן ודן טורטן מדורגים עד כה במקום ה־4; האחים אלדר ואדיר עורא — במקום ה־12; שמשון ברוקמן ואיתן פרידלנדר — במקום ה־14.

● משחק דחוי בשמינית־גמר גביע־המדינה בכדורעף ייערך הערב ב־7 כשהפועל שער־הנגב מהליגה הארצית תארח את הפועל קרית־אתא, מקבוצות הצמרת בליגה הלאומית.

בפברואר ייבחר מאמן חדש לנבחרת ל־3־4 שנים

וינקרנץ: המשחק נגד צרפת — הטוב מאז שאני מאמן הנבחרת

● כדורסל

מאת יצחק ויסהוף

„בחודש פברואר ייבחר מאמן הנבחרת הישראלית בכדורסל לתקופה של 3־4 השנים הקרובות. מאמן זה יעסוק אך ורק בנבחרת, הוא אשר יכין אותה למשימות הקרובות, כולל המשחקים הקדם־אולימפיים שייערכו בחודש יוני בהולנד" — כך אמר אמש איתן חפר, יו"ר הוועדה המקצועית של איגוד הכדורסל וראש המשלחת הישראלית ששבה מפאריס, שם סיימה במקום השני בטורניר חג־המולד, אחרי יוגוסלביה.

מאמן הנבחרת, משה וינקרנץ, אמר כי בחודש פברואר עומד להסתיים חוזהו עם הנבחרת, אולם עד אז אין כל פעילות, ובאופן טבעי סיים את תפקידו.

הנפלד — הפתעה

„הטורניר בפאריס היה חשוב מאוד. אירוע חיובי ביותר, שבו הופיעה הנבחרת בצורה מכובדת. המשחק נגד צרפת היה הטוב ביותר שלנו מאז שאני מאמן את הנבחרת. שיתפתי במשחק זה רק שמונה שחקנים, ובשני, נגד יוגוסלביה — עשרה. יוגוסלביה היתה במשחק נגדנו בכושר מדהים, ובשלב מסויים כשראיתי שאי־אפשר לנצחה שילבתי צעירים. מי שהפתיע אותי היה נדב הנפלד, במשחקו המעולה נגד צרפת. זו פעם ראשונה שהציג רמה כזו בנבחרת. הוא בהחלט פוטנציאל להיות שחקן־מפתח בעתיד" — הדגיש וינקרנץ.

„מרסר לא הפתיע אותי. הוא היה טוב, וגם הרכזים התעלו, אך בצד דקות גדולות איבדו כדורים. דורון ג'מצ'י מילא את תפקידו בצורה מעולה, והיה מצויין בשני המשחקים, למרות שנגד יוגוסלביה סבל מפציעה קלה".

הוואהרד לאסוף ולאוואן מרסר, שני ענקי הנבחרת, לא יכלו לומר מה יקרה אתם בעתיד: „כל אחד חוזר לקבוצתו ומה הלאה אנחנו לא יודעים" — כך לאסוף.

יוגוסלביה גדולה עלינו

נדב הנפלד ועופר פליישר, שני שחקני הגליל־העליון, שקיבלו פרחים ממנהל קבוצתם, עמית גל, התנהגו כותיקים לכל דבר. על הצלחתו אמר הנפלד: „תלוי יהיה במאמן הבא של הנבחרת וכיצד ישלב אותי. אני מקבל כל החלטה. הנבחרת שיחקה היטב נגד צרפת ואני הייתי חלק ממנה. יוגוסלביה היתה גדולה עלינו."

גם הקפטן דורון ג'מצ'י היה מרוצה, כמו יתר חבריו: „הובלנו כבר 30 הפרש נגד נבחרת צרפת בביתה. היו לנו חמש דקות מתות לקראת סוף המשחק, אך הוכחנו כי אנו קבוצה גדולה, שניצחנו ב־14 הפרש. נגד יוגוסלביה היתה ירידת מתח. אני סבור כי צריך לשמור על המסגרת הנוכחית."

לפרדון החרים עשרת אלפים פרנק שזכה עדי גורדון...

מאת יצחק ויסהוף

כיצד לזכות בעשרת אלפים פרנק ולא לראות אגורה — שאלו את עדי גורדון, רכז הנבחרת הלאומית בכדורסל, התשובה.

לפני המשחק בין נבחרות ישראל ויוגוסלביה, שלשום (115:88), נערכה תחרות בקליעת 3 נקודות. מבין הישראלים השתתפו עדי גורדון וארי רוזנברג, יחד עם היוגוסלבי דראזן פטרוביץ', הצרפתי הרב דוביסון וכן שחקן אוסטרלי.

גורדון ניצח לאחר שזרק 26 פעם לסל ודייק ב־17 וצבר 28 נקודות מ־35 אפשריות. דוביסון סיים שני, עם 20 נקודות ולא הצליח לאיים על יתרונו המוחלט של גורדון, שקלע סל מחצי מגרש.

בעקבות זכייתו קיבל הכדורסלן החיפני עשרת אלפים פרנק אך מנהל הנבחרת, מיכאל לפרדון, נטל ההמחאה והודיע כי יעבירו לאיגוד הכדורסל.

גורדון סיפר אתמול בהתרגשות איך חלפו לו עשרת אלפים הפרנקים, אולם איתן חפר, מנהל הנבחרת ויו"ר המשלחת, סיפר עם שוב הנבחרת כי הודיעו לשחקנים שבמידה שאחד מהם יזכה בתחרות כלשהי הכסף יועבר לאיגוד הכדורסל...

חולון ניצחה בהולנד 57:65 והקהל שרק בוז

קבוצת הכדורסל של הפועל חולון זכתה אמש בנצחון ראשון בטורניר חג־המולד בהארלם, הולנד, כשגברה על השנייה בליגה ההולנדית, מינואר — 57:65. ההולנדים הוליכו במחצית — 30:31.

לאחר פתיחה שקולה — 14:14 נטלו ההולנדים יוזמה — 21:28, אולם בהמשך גילו החולונים עירנות ובמחצית השנייה הוליכו בהפרש של 6־8 נקודות.

המשחק הגרוע גרם לשריקות בוז בסיום.

לחולון קלעו: דאוסן 26; אורנג' 14; אלמלך 8; בורמור 7; טרי 6 וזיסמן 4. למינואר: הירבו לקלוע ויליאמס 14 וקיקלס 14.

חולון תשחק ביום חמישי במסגרת הטורניר, עם דן־בוס ההולנדית.

מכבי ת"א הדיחה הפיינליסטית מגבעת־חיים

מאת יוסף חכם

במשחק המרכזי ברבע־גמר גביע־המדינה בכדורסל לנשים, גברה אמש קבוצת מכבי ת"א על הפיינליסטיות, הפועל גבעת־חיים — 44:58.

במשחקי חצי־הגמר שיהיו ב־22 בפברואר ישחקו מכבי ת"א מול הפועל ת"א ואליצור ת"א נגד הפועל גלבוע.

● באולם בגבעת־חיים גברה מכבי ת"א על הפועל גבעת־חיים — 44:58 (18:28). הירבו לקלוע למכבי ת"א: קסטן 19, יניצקי 11 וגייסטר 11. להפועל גבעת־חיים: גורן 31. שפטו: הילמן וניטון.

● מחזיקת הגביע, אליצור ת"א, לא התקשתה להכניע באולם האוניברסיטה בת"א את אליצור ראשון־לציון — 52:89 (31:42). הירבו לקלוע לאליצור ת"א: דריגור 32 גרוסמן 21 וביטון 14. לאליצור ראשל"צ: אורן 17 וגורדון 12, שפטו נוימן וציגלר.

● באולם ציניין בקיראון ניצחה קבוצת הפועל ת"א את אליצור קרית־אונו — 38:48 (27:24). הירבו לקלוע להפועל ת"א: וולף 17 וברבוט 8. לאליצור קרית־אונו חרד 9. שפטו: גולן ומיטרני.

● באולם בבית־אלפא גברה קבוצת הפועל גלבוע על בני־יהודה ת"א 47:54 (26:29). הירבו לקלוע להפועל גלבוע: ליפניק 19, גורפינקל 14; ריכמן 8 וברס 7. לבני־יהודה: מזרחי 18, יגל 9 ורבינוביץ 9. שפטה רוזנטל וגבעון.

מצרים נוצחה בגמר הכדורסל

נבחרת הרפובליקה המרכז אפריקנית זכתה בתואר באליפות אפריקה בכדורסל לאחר שניצחה במשחק־הגמר את מצרים — 87:94 (50:51).

את המקום השלישי תפסה אנגולה, שגברה על מאלי — 71:73 (33:41).

נבחרות מרכז אפריקה ומצרים ייצגו את יבשת אפריקה במשחקים האולימפיים בסיאול.

בירד קלע 35 והיקנה נצחון לבוסטון

לארי בירד קלע 35 נקודות והיקנה נצחון לבוסטון סלטיקס על סקרמנטו קינגס — 102:114 בליגה הא.ן.בי.איי.

ניו־ג'רסי נטס ניצחה את קליבלנד קאוואלירס — 83:101.

שם־טוב נותח

מאת יוסף גלזר

קפטן קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה, אבנר שם־טוב, נותח אתמול בברכו בבית־חולים רמב"ם.

בקבוצתו מקווים כי תוך שבוע יחזור לאימונים.

שני הזרים, ינסטון וולס, עומדים לשוב הלילה מחופשת חג־המולד בארה"ב, ובמוצאי־שבת אמור לשוב גם רוברטס יוברט.

רמת־השרון והעוגן במצב אבוד בליגה בכדורעף; מכבי פ"ת מידרדרת

רמת־אביב לא בשביל כגן...

מאת יעקב צלאל

עצוב היה לשבת במוצאי־שבת ביציע הקר והמצומצם באולם באוסישקין. 50 הצופים שטרחו ובאו עטופים במעילים עבים לחזות בהפועל רמת־אביב, מארחת את הפועל המעפיל, יכלו רק לדמיין את המתרחש באולם זה כאשר הפועל תל־אביב בכדורסל מארחת בו את יריבותיה.

האולם הנגדש באנשים, קליפות הפיצוחים הנושרות לריצפה, האויר החם והאוירה המתלהטת. כל אלה מהווים רקע למשחק כדורסל.

כאשר מגיעים אוהדי הכדורעף הבודדים כל מה שנותר להם אלו קליפות הגרעינים והבוטנים שנותרו מהמשחק שנערך באותו אולם יומיים, או שבוע, קודם. אפילו להרגשה של בילוי במקום תרבותי אי־אפשר לזכות על גדות של הירקון.

בנוסף לכל זה אין גם כדורעף.

משחק דמוי כדורעף

רמת־אביב ניצחה את המעפיל 0:3, במשחק דמוי כדורעף, שנמשך קצת למעלה משעה. במשחק זה ניתן היה לעמוד על שתיים מתחלואותיה הבולטות של הליגה. ראשונה, קבוצות עם סגל שחקנים מצומצם של 6־8 שחקנים. השנייה, תוצאה של מחסור כרוני זה בשחקנים, היא שיתוף פצועים המודדים על המגרש במקום לשחק עליו. באוסישקין היו השבוע שני שחקנים כאלה: אליעזר כגן ברמת־אביב ושמאי גלזר בהמעפיל. שני שחקני־מפתח בקבוצותיהם, שמקומם, עם כל הכבוד, היה על הספסל או בליגה למקומות־עבודה...

כגן עלה לשחק פצוע. שבוע קודם, מול הפועל קרית־אתא, הוא לא שיחק, אבל הפעם כאשר היה סיכוי לנצח, לא ויתר לו מאמן רמת־אביב, גילי לוסטיג, למרות שכמעט שלא ניתר, ובמשחק הקרקע היה חסר ניידות וגמישות. רק קבלת מכות־הפתיחה שיפרה את הממוצע שלו במשחק. לא ניתן לשפוט את כגן לפי משחק זה, אבל נדמה לי שמאז שחזר מאיטליה לפני שנה וחצי לא ראינו את אותו כגן שהיינו רגילים לראות לפני שנתו המקצוענית.

כשעזב את המעפיל נטש כגן קבוצה ששלטה בכדורעף ללא עוררין. כשחזר מצא שכמה משחקים שסייעו לו לזכות באליפויות שוב לא היו בקבוצה או שכבר היו מעבר לשיאם. המעמסה שהוטלה עליו היתה כבדה יותר, רק לקראת סוף העונה הקודמת הוא חזר לכושר טוב. מה שלא מנע ממטה־אשר לזכות ב„דאבל". בסיום העונה הוא עבר לרמת־אביב.

ברמת־אביב, המנסה לחזור לימיה הגדולים מאמצע שנות השבעים, עם גייסה לשורותיה כמה ותיקי שחקנים, אמור כגן להיות הבסיס של השלד להצלחה. אלא שהצלחה תלויה יותר בעבודת־צוות והצוות של רמת־אביב הוא בעייתי. שני שחקנים, יואב הרמתי ובני גבעתי, בשלהי הקריירה. השחקנים הצעירים, רונן צירין, יוסי ליפשיץ ושלמה צפריר, משחקים רק על הרשת, וגם כאן באופן נאיבי למדי. משחק הקרקע של רמת־אביב הוא אלמנט נסתר במידה שהוא קיים.

התיתכום ליד הרשת, המוגבל לתרגילי אמצע בסיסיים, גם בגלל רמתו של המגיש, מגביל את תחום התימרון של כגן. בסך־הכל קשה לראות ששחקן ככגן יכול להתקדם בקבוצה כזו, או אף לשמור על כושרו. מבחינה מקצועית המעבר של כגן לקבוצה כרמת־אביב הוא צעד לאחור. כגן עצמו מתנגד לדיעה זו ולאחר המשחק אמר לי שהוא בכושר טוב ובנבחרת זה בא לידי ביטוי.

הדבר החמור ביותר ברמת־אביב היא העובדה שלרשותה עומד, אולי, שחקן ספסל אחד. במצב כזה אין למאמן כל יכולת תימרון בעת משחק, או כאשר שחקן נעדר. וזו, כמובן, בעייה שנעוצה בליגה הגדולה פי שניים ממה שפוטנציאל הכדורעף הנוכחי יכול לשאת.

קבוצה מצוינה

מאותה המכה ממש סובלת גם המעפיל: מחסור במחליפים. אמנם על הספסל יושבים יותר לובשי טריינינגים, אבל לא כולם ראויים עדיין לדרוך על פארקט לאומי.

המעפיל הגיעה לתל־אביב מצוננת: שמאי גלזר עם שבר, שעדיין לא החלים, בכף הרגל; יניב בר־נצר וזהר בר־נצר עם כאבים בירכיים, תולדה של עומס אימונים רב בקבוצה ובנבחרת הנוער. התוצאה היתה שלראשונה העונה ראיתי את אבישי קרופובסקי משחק במקום גלזר, ומחליף בהגשה את ניר מנור, שהפך למגוחיך לעת־מצוא. לראשונה העונה גם ראיתי את המעפיל כשהיא משחקת ללא רוח־לחימה ונטולת־רצון לנצח.

גלזר שיחק בדקות בודדות בשתי המערכות הראשונות. כאשר לא שיחק ניתן היה למצוא שלישיית „חור", שכללה את מאיר גולן (בכושר טוב), איתי דיין וניר מנור. עם התקפה כזו קשה להצליח.

הסיכוי כן היה להמעפיל כאשר גלזר נכנס וקצת חסם והנחית. לכן הוא גם פתח ושיחק במרבית דקות המערכה השלישית. מהלך המערכה היה שקול יותר משתי קודמותיה. המעפיל כבר הובילה 12:13 אולם כניסתו של שלמה צפריר הביאה לריענון קל בשורות רמת־אביב ומשב זה גם הביא את הנצחון.

את הפתעת המחזור סיפקה לנו הפועל שריד, שניצחה את הפועל כפר־סבא 2:3. אלא שלנצח את כפר־סבא בימינו זו הפתעה בערבון מוגבל, מוגבל מאד.

לעומת הפתעה זו הנצחון המשמעותי היה נצחונה, המפתיע במעט, של הפועל איחוד עירון על מכבי פתח־תקוה. המשמעות כאן כפולה: סיכויי ההיחלצות של העוגן מירידה אפסו ומכבי פתח־תקוה מאבדת את מקומה בפליי־אוף. ההידרדרות של מכבי פתח־תקוה אינה מפתיעה. זהו תהליך כמעט טבעי העובר על קבוצה ותיקה שמשחקה מתבסס יותר על נסיון של שנים מאשר על רוח־לחימה או יכולת גבוהה. בסיבוב הראשון זה עדיין הספיק לה מול קבוצה צעירה כאיחוד עירון, ובקבוצות אחרות שעדיין לא גיבשו את הרכביהן. בסיבוב השני המלאכה קשה הרבה יותר.

המשחקים של שתי המובילות, מטה־אשר וקרית־אתא, מול שתי האחרונות, רמת־השרון והעוגן, היו חסרי־עניין ופורמאליים בלבד. בת־ים השלימה בביתה נצחון קשה על מכבי חיפה — 2:3.

אדיב ומכבי פתח־תקוה עומדים בפני גירושין

מאת משה רוזנברג

ירון אדיב ומכבי פתח־תקוה עומדים בפני גירושין.

הכדורגלן שנרכש רק לפני כחודש נעדר לאחרונה בקביעות מאימוני הקבוצה, והוא לא נסע כלל למשחק הליגה האחרון מול מכבי חיפה, וכן נעדר מאסיפות הקבוצה ואתמול נטש את האימון לאחר עשר דקות.

ההנהלה הפתח־תקואית החליטה אתמול להעמידו בתום האימון בפני ועדת משמעת, אך הוא סירב להתייצב.

ועדת המשמעת שפטה אותו שלא בפניו ורק היום יימסר לו העונש.

לכתבנו נודע כי נקנס באלפי דולארים.

מכבי פתח־תקוה פנתה גם ליועץ המשפטי שלה לשקול הגשת תביעה משפטית נגד הכדורגלן על הפרת־ההסכם. אחד מחברי ההנהלה ציין: „הקרע בינינו לאדיב הוא כה עמוק עד שקשה לי להאמין שימשיך לשחק במכבי פתח־תקוה".

„בול חינוכי"

שר החינוך והתרבות, יצחק נבון, ביקר אתמול במטווח האולימפי בהרצליה על־שם יגאל אלון, במסגרתו נוכח בתרגיל ירי ברובה אויר של תלמידי כיתה ט' בבית־הספר אורט „יד־גיורא" מהרצליה.

שר החינוך הפתיע את הצופים בקולעו בול, הוא ירה באקדח, ברובה עוזי ובמיני עוזי, ובעיקר הצטיין ברובה עוזי. שר החינוך אמר: „תנו לי אילו הובה אנגלה, ישו ואז תראו את התוצאות"...

מולי קצורין, מאמן הפועל הגליל־העליון, מסכם מחצית הליגה

הסיבוב הראשון — יומן מוצלח

רק בסיבוב השני תתחיל הליגה האמיתית ● הצלחת הליגה העונה נובעת מצירוף זרים מעולים ● קבוצות עם בסיס ישראלי התאקלמו טוב יותר מאשר קבוצות ש„הלכו" על מתאזרחים

מאת יצחק ויסהוף

לפני שריקת הפתיחה לעונת 1987־88 אמר מולי קצורין, כשהתמנה כמאמן הפועל הגליל־העליון, כי יראה כהישג אם קבוצתו תסיים את הליגה במקומות 7־8. בתום משחקי הסיבוב הראשון מדורגת קבוצת הגליל במקום ה־5. רק הפסד ביתי מרגיז לבית"ר ת"א מנע ממנה לסיים במקום ה־2, אחרי מכבי ת"א, ולפני הפועל תל־אביב והפועל חולון, שתי קבוצות שנוצחו ע"י כדורסלני הפועל הגליל־העליון.

גאוותם של אנשי הגליל, ושל מולי קצורין, היא בעובדה ששני שחקנים ישראלים — עופר פליישר ונדב הנפלד — הפכו לשחקני חמישייה קבועים.

מולי קצורין יכול להיחשב כסיפור־הצלחה של הסיבוב הראשון. קצורין, שסיים את עבודתו בהפועל חולון בשנה שעברה והגיע לגליל, זכה לאשראי רב מצד ראשי הקבוצה המקומית. צעדו להביא לקבוצה מוביל כדור זר, בניגוד ליתר הקבוצות השומרות תפקיד זה בדבקות לשחקנים ישראלים, התקבל מחוץ לגליל בספקנות רבה, אך בתום סיבוב משחקים אחד הוכיח צעד מפתיע זה את יעילותו.

מאמן קצורין

חיזוק איכותי

קצורין שמרגיש בגליל „כמו בבית", אומר על הליגה בתום סיבוב משחקים אחד: „הליגה מספקת לנו תוצאות שלא ידענו כמותן בעבר. אין משחקים בטוחים מראש. כל נסיון לחזות תוצאה הופכת לנבואה. עובדה זו מכניסה עניין ומתח. הגורם לכך נעוץ בהצטרפותם לליגה של שחקנים ברמה גבוהה ביותר דוגמת ג'ו ביניון (מכבי חיפה); סטן מאיו (מכבי ר"ג), חווה וייטמן (אליצור נתניה); מרק סימפסון וג'רג' מורו (בית"ר ת"א); ויין פרימן וטרי מרטין (הגליל־העליון); קני אורנג' וג'ד דאוסן (הפועל חולון); לינטון טאונס (הפועל ת"א) וקן בארלו (מכבי ת"א). רשימת הזרים היא איכותית יותר מאשר בשנים עברו ורמת הזרים גבוהה ביותר".

אשר לקבוצות בעלות בסיס ישראלי מוסיף קצורין: „קבוצות עם בסיס ישראלי הצליחו להתגבש במהירות רבה יותר מאשר קבוצות עם בסיס של שחקנים מתאזרחים. צריך לזכור כי התיאום בין השחקנים בקבוצה לוקח זמן ואסור להסיק מסקנות לאחר חודש או חודשיים. רק בתום משחקי הליגה הרגילה ניתן יהיה לעשות חשבון ולומר מי הצליח ומי כשל. לדעתי, רק בסיבוב השני ובמשחקי הפליי־אוף תתחיל הליגה האמיתית. הסיבוב הראשון היה יומן מוצלח של הליגה. יהיו שינויים בסיבוב השני. גוש התחתית הוא סבוך, כמו גוש הצמרת".

על הצמרת אומר מאמן הגליל־העליון שקבוצתו נמנית על חלק זה של הטבלה: „מכבי ת"א הבטיחה לעצמה את המקום הראשון. להפועל תל־אביב ולהפועל חולון יתרון על הקבוצות הנמצאות במקומות 4־6 בגלל הספסל האיכותי שיש להן לעומת הקבוצות הדולקות בעקבותיהן".

גם מולי קצורין סבור כי מכבי רמת־גן היא הפתעת הליגה. קצורין אימן לפני שלוש עונות את מכבי רמת־גן והצלחתה אינה מפתיעה אותו. „יש לקבוצה שחקן־ציר בעל נסיון כמו אמיר בינו. הקבוצה השיגה שני זרים. יש לה רכז מצויין, עמי נאווי ובתוספת שחקנים מעולים כניר רכליס, ליאור ארדיטי ואחרים המכה להפתעת־הליגה. קבוצה זו עשתה מעל ומעבר למה שציפו ממנה. המתכון של מכבי רמת־גן — זרים טובים בתוספת שחקני־נשמה — הוכיח את עצמו. אני בטוח שאם למכבי רמת־גן היה כסף היתה משקיעה יותר, ואולי מגיעה להישגים גדולים יותר, אך בסך־הכל מהווה קבוצה זו דוגמא לכל כיצד יש לשלב ישראלים בליגה שלנו. גם הפועל חיפה, עם הרכב מצומצם, הפתיעה. הפועל הגליל־העליון סובלת ממספר שחקנים מצומצם. ואנו מנסים להוציא את המירב ממה שיש לנו. את שרצינו השגנו. עלינו לשלב רבע־הגמר בגביע־אירופה למחזיקות־גביע. עלינו לשלב חצי־גמר בגביע־המדינה. ועכשיו צריך להמשיך ולטפס למעלה".

צריך סבלנות

על המאכזבות אין קצורין רוצה להרחיב דיבור. מקבוצה אחת הוא מאוכזב: „מכבי נתניה, בעלת מספר כה גדול של מתאזרחים, לא הצליחה לנצח משחק אחד בסיבוב שלם, וזה מאכזב. לגבי היתר נצחון אחד או שניים יישנה הכל. צריך סבלנות, ואסור לסגור עניין".

נושא הביתיות, שהיווה גורם בעבר איבד העונה הרבה מכוחו. מה שנותר מהביתיות, לדבריו של מולי קצורין, הוא ההיבט הפסיכולוגי. „הבית לא מבצר. אם בית"ר ת"א מנצחת בגליל, מכבי רמת־גן בירושלים הגליל ברמלה או בחולון, ואליצור נתניה בחיפה — זה מוכיח משהו. אסור לדבר על מגרשים ביתיים. נושא זה לא משמעותי כיום. זה יותר פסיכולוגי".

למולי קצורין כואבת עובדה אחת: „חבל לי, שהרבה שחקנים ישראלים טובים בקבוצות לא מקבלים יותר הזדמנויות. אם היינו נותנים להם יותר לשחק היה הדבר מאפשר לנו לגדל דור של שחקנים שיחזירו את הכבוד לכדורסל".

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים חדש על חלקה 23 בגוש 8257 רח' איתמר בן־אבי בחריגה, כהקלה: עד 20% בניה ו־0.50 מ' בקו בנין צדדי. ת.ב. 464.
את התכנית מס' 486/87 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלרואי, יו"ר הוועדה המקומית

מרחב תכנון מקומי – השומרון
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה — 1965, כי הוגשה בקשה לשימוש חורג על חלקה 20 בגוש 10206 בבנימינה שבאישורה יש משום הקלה לענין ניהול מחסן דשנים ומחסן ביצים בשטח המיועד למסחר ומשרדים (לפי תכנית ש/378).
התנגדות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לוועדה המקומית השומרון ת.ד. 58, זכרון־יעקב — 30950. תאריך: 13/12/87.
שלום ברזילי
יו"ר הוועדה המקומית השומרון

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
פתח תקוה
הודעה
על פי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת בקשה למתן הקלת בניה בגוש 6377 חלקה 46 ברח' בר כוכבא מס' 14. לפי תכנית המתאר החלקה הנ"ל נמצאת באזור ריור מסחרי. בקשת בעלי החלקה היא לאשר שימוש חורג לבנין מגורים קיים בן קומה אחת מעל קומת עמודים מפולשת.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.
ד. תבורי, יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה — פ"ת

עיריית טבריה
משרד מהנדס העיר
תיק מס' 8/1112
תאריך: 24/12/87
חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965 הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה בקשה להקלה לבניה על חלקה 33 גוש 15037.
ההקלה כוללת:
1. תוספת של קומה אחת מעל מספר הקומות המותר עפ"י תוכנית מאושרת לאיזור.
2. הקלה כ־0.40 מ' מעבר לקוי בניה צדדיים מאושרים באיזור.
3. הבלטת גזוזטראות כ־2.0 מ' מעבר לקוי בנין קדמי ואחורי מאושרים באיזור.
כל המעונין רשאי לעיין בבקשה הנ"ל במשרד הוועדה המקומית בעירית טבריה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל, יוכל להגיש התנגדות מנומקת למשרד הועדה האמורה בכתובת הנ"ל תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
לאחר מועד זה תובא הבקשה לדיון לפני הועדה הנ"ל אשר תחליט בנדון.
י. ביבי, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב טבריה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
"דרום — השרון"
פרסום הקלה / שימוש חורג / סטיה מתשריט עפ"י הוראות סעי' 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבנייה דרום השרון בקשה להוצאת היתרי בניה בגוש 6589 חלקה 27 גבעת־חן גוש 6589 חלקה 78,80 גבעת־חן גוש 7620 חלקה 191 גן־חיים גוש 6447 חלקה 18 כפר־מלל.
הקלה לגבי תכנית שר/1000/6, ע"י הארכת התקופה לקבלת היתרים לא שתוכן תכנית מפורטת, עד ל־31.12.87.
כל המעוניינים, אם כבעל הנכס ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים הנ"ל, שהתכנית עשויה להשפיע עליהם, יוכל לעיין בעותקי התכנית, במשרדי הועדה המקומית הנ"ל בשעות העבודה הרגילות, ולהגיש התנגדות לתכנית תוך 14 יום מתאריך פרסום זה.
א. רוצקי
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור להקלה למרגולה ברחוב פאת השולחן מס' 3 גוש 7110 חלקה 183.
תיק בנין 6/19601
בקשה מס' 870341
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בססי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
רמת־גן
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן (להלן — הועדה המקומית) בקשה להתרת הקלה בבכס. בגוש 6183 חלקה 250 רח' הגולן מס' 5 דהיינו: הקלה 6% משטח החלקה.
על המעוניין הרואה את עצמו נפגע על ידי אישור ההקלה הנ"ל יוכל לעיין בתכנית ולהגיש התנגדות מנומקת למרסיה. התנגדות צריכה להימסר לידי הועדה המקומית במשרדי אגף ההנדסה רח' המעגל 26 ר"ג תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתונות.
אורי עמית — ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת־גן

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה
שקמים
ד.נ. שקמים 79835
בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה לשימוש חורג על־ידי כפר־הנוער ניצנים, לבניין בן 2 קומות, בניין ישן בגוש 2762, חלקה 14, בכפר הנוער ניצנים. הבקשה לבית ספר שדה ואכסניה עבור החברה להגנת הטבע.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי ועדת שקמים, הנמצאים בבניין המועצה האזורית יואב, צומת ראם, כל יום בין השעות 08.00–14.00 ללא תשלום ורשאי להגיש התנגדות מנומקת בשני עותקים לוועדה המקומית האמורה, תוך 14 יום מיום פרסום זה.
יעקב כהן — יו"ר ועדה מקומית לתכנון ובניה שקמים, מחוז הדרום

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי
פתח תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה־1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מקומית מס' פת/1/861" ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח לבנין ציבורי, לשטח מסחר מיוחד, קביעת הוראות בניה לבנין מסחר ומשרדים, שתי קומות חניון תת־קרקעי, הרחבת רח' מוהליבר, שינוי רחוב ההגנה למדרחוב.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6380 ח' 75, 77, (חלק) רח' מוהליבר, רח' ההגנה מהדרום.
כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

טלוויזיה
(צ) — כתוביות מיוחדות ללקויי שמיעה.
08.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ר' — המכבה העשורי (כ). 08.40 ראשית קריאה — בלי סורות — ס"ע. 09.00 אנגלית ח'. 09.20 חשבון — גיאומטריה — נא להכיר. (כתרגום לערבית). 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רחוב סומסום — הישינה. 11.00 צרפתית — על יסודי. 11.15 חשבון ה' — תיבת נח. 11.30 גיאוגרפיה של א"י — פני הארץ — תבנית נוף (כ). 12.00 גיאוגרפיה כללית — ז"ט — אבנים ומאובנים — הסטוריה של כדור הארץ. 12.25 ספרות — על יסודי — ביאליק בתל־אביב. 13.00 מוסיקה — על יסודי — העשרה — המוסיקה של גבול טקסס — מקסיקו ב'. 13.30 מדעי הטבע — האריות הורדים ביער גיר. 14.00 עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.05 סרט קולנוע — סיפור חג אמריקני — סיפורו של בנג'מין סלייר, זקן עירוני העושק את אנשי עירותו. בערב חג המולד הוא נקלע לשורת התרחשויות מוזרות המעלות לפניו אירועים מעברו וכשל כך הוא מחליט לשנות את דרכיו. 15.40 שעת כושר. 16.00 פרפר נחמד. 16.25 רובוטריקס. 17.00 ערב חדש — מנחה: גרעין דייכר. 17.30 ורבוכים — שם הפרק: זרבו — בת וצמר חמר. 17.40 שלוש, ארבע, חמש וחצי. הפעם: מרכב התכלת — אגדה גרוזינית מתורגמת של מיכאל רכבי. 18.05 אלף. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 תרבות המערב. 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מישהו מפסל בך — הפרק השני: עילות לגירושים. אין סודות בכלל של האחים גרייס. קפטן פיקוק מגנה לשווא להסתיר מעיני בול, כי מיס כבנולד רוחשת לו אהבה. 20.30 כלבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 גן העדן המובטח — הפרק החמישי: חטאי אנוש. חקירה מתנהלת בדבר מותו של טום נואס. עורך־הדין של הגרי ממשיך לבדוק את פרשת מחרוזותיו של סיימון, אך הוא מוזהר, כי סיפורו של פרה שלפיהם לא היה סימון אביהם האמיתי, עשויים להזיק להם מן הבחינה המשפטית. 23.10 קלי קלות — שם הפרק: סעודה בחברת אלקיי. בילי וריקארדו מחליטים, שהגיע הזמן שאלקיי תצא לבלות, הם מגייסים לעזרתם סנאטור צעיר, הנמצא במסע בחירות. 23.35 פסוק של מקום — לעשרה בטנה. חדשות הלילה.

ערוץ 2
18.30 הרפתקאות הדבורה מאיה. 19.00 בין המלך והעני — הפרק השלישי. 19.30 ממני — עם מני פאר. 20.20 תקציר משפט דמיאניוק. 21.00 סוף 2: בנגרמה עם מיטב הלהיטים.

רדיו
קול המוסיקה
06.01 צלילי בוקר. 07.09 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר משירי מאיה בורזאנו. 12.00 מן הפרטיטה. 13.05 בהאזנה נינוחה. קונצרט: דיוורטימנטו ק. 117. סלוידיה: קונצרטו לחליל, אבוב ותזמורת. שומן: קרייזלריאנה. ברהמס: סימפוניה מס' 2. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 אתנחתא מיצירות: הנדל, מוצרט, מסן, וויל ותזמורה (ש"ח). מיכל שמיר — סופרן, מייקל אליאסון — פסנתר. 17.30 שלות. התליאר אנסמבל. מדריגלים של לוקה מרנציו. 18.00 ממרף התקליטים. 19.00 סניר אופרה מאת מלחינים אנגלים. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הפילהרמונית הישראלית: מנצח קורט מאזור, פסנתר — אלכסנדר טורדוה. פרוקופייב: סימפוניה מס' 1 ברה מג'ור הקלסית. ליסט: קונצ'רטו מס' 2 לפסנתר בלה מג'ור. בטהובן: סימפוניה מס' 5 בדו מינור. 22.30 ג'ז קלאסי. 23.00 מחזורי יצירות. ק.פ.ע. באך: קונצ'רטו. היידן: סמפוניות.

רשת א'
07.30 רדיו קל תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 חוגה עם בני הגדל. 08.27 משפט דמיאניוק — שידור חי מבנייני האומה בירושלים. 13.05 שירים עבריים. 13.30 חדשות ויומן בצרפתית. 13.45 חדשות ויומן באנגלית. 14.06 בראש צעיר — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.27 האוניברסיטה המשודרת. 15.57 משפט דמיאניוק. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד — ערוך ומנחה יובל כץ. — החינוך המיני — על לכסים של בני־נוער בקשר למין. בצוות: ד"ר עמי שקד ודקל ארהרה.

רשת ב'
07.00 הבוקר הזה. 08.05 עשים עניין. 09.05 ביקור בית עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הקשת — מגזין יומי. 12.10 אלף אלף בבית — עם אהוד גלבן. 13.05 בחצי היום — חדשות ומוסגמים. 14.05 לראות או לא לראות — יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 כת צעיר — נוף והמזור. 15.05 שירים ושעורים. 15.55 קראגי מספר קוראים ממליצים. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה. 17.05 רגעי קסם. 18.05 אצבע על הדופק — שמעון כעצני: בריאות הרפואה. 18.45 היום בספורט. 19.05 היום הזה. 19.35 עולם חדש — מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו. 20.05 פרקי חזנות בכפשטף — מזמור שיר. 22.05 צריך לצלצל פעמיים — שירים עבריים. 00.15 להאזין בחלום — שירים לסיקום של יום.

גלי־צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת — כוכבים כפולים — ענקים אדומים ועצמים קומפקטיים. מרצה: פרופ' אליה ליבוביץ. 06.30 מוקדים עין. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ. 08.05 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי. 10.05 עשר. 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף. 13.05 רז רה יומי. 13.55 "40 לאחור" — סיפור היום בתש"ח ערוך ומגיש דורו דויין. 14.05 פגישה יומית — עם יצחק בן־נר. 15.05 שירים לתג — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.55 באופן מילולי — פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 19.05 שירים מכאן — שירי להקות צבאיות. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 ראיון מיוחד עם האלוף עמרם מצנע — אלוף פיקוד מרכז. מראיין: נחמן שי (ש"ח). 20.55 פינה חמה ללב. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת — כוכבים כפולים — ענקים אדומים ועצמים קומפקטיים. מרצה: פרופ' אליה ליבוביץ. 22.05 על תרבש ועל הביפאק. 23.05 עשרים וארבע — היום שהיה — עם ירון ולינסקי. 23.55 שיחת חצות — עם עזרא דלומי — מוכיר קיבוץ ראש הנקרה. 00.05 ציפורי לילה עם אביהו מרינה. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2
19.05 רדיו רדיו — עם יואב קוטנר. 20.05 צו 8 — תוכנית יומית לחיילים — עם אברי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 המסקת עשר — עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה — עורך ומגיש: רני קרמל.

רשת ג'
06.04 בחורה לאושר. 07.07 שיר בבוקר בבוקר. 09.05 מה, כבר תשע? 10.05 דברים טובים. 11.05 שבעים מי יודע? 12.05 אהבה יומיומית. 13.05 רק בימי חול. 14.05 לי ולך. 15.05 חרש, חריש ומחורש. 16.05 הצגה יומית. 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים. 21.05 ארום עתיק. 23.05 מגניב ג'אז.

קולנוע
תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: הבטלנים מאישתר 5., 7.15, 9.40
אורלי: שגעון בחלל 3., 7.15, 9.30
בן־יהודה: אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: שמעתי את בנות הים שרות 7.00, 9.30
דקל: לה במבה 5., 7.15, 9.30
דרייב אין: אבא גנוב 7.45
חורי: ריקוד משותף 5., 7.15, 9.30
ליסמר חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: גבי 5., 7.15, 9.30
פאר: הבטלנים מאישתר 5., 7.30, 9.30
פאריס: לא יכולה בלי זה 12.12, 2., 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: יום במלכודת 5., 7.30, 9.50
חן 2: מטאל ג'אקט 5., 7.25, 9.45
חן 3: מחלון חדר המיטות 11., 2., 4., 7.40, 9.45
חן 4: המכשפות מאיסטוויק 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: חנות מעבר לפינה 11., 2., 5., 7.30, 9.40
שחף: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביבה: ספורט הדמים 5., 7.15, 9.30
תכלת: כשהרוח נושבת 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: טמטום 2., 5., 7., 10.00
לב 2: המשפחה 2., 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: זקוף ת'אוזן 2., 5., 8., 10.00
לב 4: מגדל הדבורים 2., 5., 7.50, 10.00

רמת־גן
אואזיס: יום במלכודת 4., 6.40, 9.30
לילי: יופיו של החטא 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: מחלון חדר המיטות 5., 7.20, 9.40
גן 2: לה במבה 5., 7.20, 9.40
גן 3: האלמנה השחורה 5., 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
אדיסון: ריקוד משותף 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכודת 4.30, 9.15
בית אגרון:
מנהטן 20.00
גורקי פרק 21.45
עלילות הבלתי יאומנו של בולשוט בעל הביצים העקיות 24.00
כפיר: ללא מוצא 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: הקיסר האחרון 4.30, 7., 9.15
מיטשל: שגעון בחלל 7.00, 9.00
סמדר: מגדל הדבורים 7.00, 9.30
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
אורין
אור 1: יופיו של החטא 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: הבלתי משוחדים 4.30, 7.15, 9.10
אור 3: כלא הנשים 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: מלתעות 4
אור 5: היצאנית המכובדת 4.30, 7.00, 9.00
עדן: אבא גנוב 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
מאנון + ז'אן דה פלורט 18.45, 21.45

חיפה
אורה: ריקוד משותף 4.30, 7.00, 9.15
חן: ז'אן דה פלורט 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: תקוה ותהילה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.15
רון: אבא גנוב 4., 6.30, 9.00
אורלי: גברים גברים 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: מלך ליום אחד 7.00, 9.15
פאר: הבטלנים מאישתר 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: אבא גנוב 5., 7, 9.15
סטודיו: קשים שבלב 5., 7, 9.15

חולון
מגדל: מלתעות 4 5., 7.15, 9.30
מגדלו: החנות מעבר לפינה 6.00, 9.00
ארמון: אבא גנוב 5., 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: המקצוען 2 5., 7.15, 9.30

הרצליה
היכל: אבא גנוב 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – האודיטוריום: סיפור אמיתי 7.15, 9.30

באר־שבע
חן: מלתעות 4 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: אבא גנוב 5., 7.15, 9.30
היכל 2: ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: ריקוד משותף 7.15, 9.30

עפולה
כוכבתרון: מלתעות 4 9.00

גבעתיים
חורי: הבלתי משוחדים 7.15, 9.30

ראשון־לציון
רון 1: אבא גנוב 7.30, 9.30
רון 2: ריקוד משותף 7.30, 9.30

תיאטרון
הבימה — התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 29.12
בית־ספר לנשים: 20.30
אנשים קשים: 20.30
מירלה אפרת — בתיאטרון ירושלים: ב־17.30 וב־20.30

צוותא — לתרבות מתקדמת
יום ג' 29.12 בשעה 20.30
קידוש

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת
בת־ים: מור — חביבה רייק 30
חולון: אהרון — הופיין 52
ירושלים: ג'יכנמי — הארי 12
נתניה: מקסים — סלומון 2
פתח־תקוה: קופ"ח כללית — חיים עוזר
רמת־גן: חן — ז'בוטינסקי 99
תל־אביב: הקריה — אבן גבירול 19; קופ"ח מכבי — בן יהודה 26
חיפה: הנשיא — שד' הנשיא 33

משטרה
ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 1244. חדרה — 22444.

רכבות
מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ה': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.15, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בתי־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 5.30, 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.58.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

תורנות בתי־חולים
תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית חולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים
בקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' 08.00–20.00. בימי ו': 08.00–15.00. טלפונים: 03־433500.
יד ביד – ארגן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה
ירושלים – 02־243358
ת"א – 276027 (24 שעות)
חיפה – 04־219488 (11.00–20.00)
גליל מערבי – 04־922222
קו פתוח לחולים במצוקה
בימי ב' ו־ד' – טל. 282758.
"קו פתוח" – ארגן קשבת לילדים ובני־נוער: 03־221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה
עזרה ראשונה לשיניים שליד הקופ"ח לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות: 21.00–23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 523566.
פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א'. טל: 294869, 03־285822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה והאזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261113
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316
סילוק מוקשים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106

מד"א
ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד, רמלה — 101, טל' 08־221032. עפולה טלפון 065־93354. טבריה — 101, טלפון 06־931401. נהריה — טל' 04־823334. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. שח"ל בגוש דן, טל' 03־530848.

שרותי כימאוויר
אגודה שיתופית חקלאית בע"מ
הודעה על אסיפה כללית
ניתנת בזה הודעה על כינוס אסיפה כללית של עליונים ביום ג' ה־12/1/88 בשעה 7.30 בבוקר, משרדי האגודה, רח' חרוץ 6, תל־אביב
על סדר היום:
1) אישור דו"חות כספיים.
2) בחירת מוסדות האגודה.
3) שונות.
בהיעדר מנין חוקי של המשתתפים תידחה האסיפה במחצית השעה ותהיה חוקית בכל מספר משתתפים.
יונתן בשיא, מזכיר

התערבות פוליטית באמנות תחניק אותה — מזהיר גוראל
ראש עיריית חיפה בעקבות הביקורת על העלאת "סינדרום ירושלים" והקריאה להורידו: ח"כ כהן־אבידב אינו זקוק לתיאטרון, הוא רוצה שירי מולדת ו"התקווה"

מאת קובי מגדל, כתב "על המשמר"
"אנו עומדים על כך שחברי מועצת העיריה ופוליטיקאים לא יתערבו ברפרטואר של תיאטרון. התערבות פוליטיקאים ברפרטואר ובאמנות בכלל תגרום לחנקת האמנות".
כך הגיב אתמול ראש עיריית חיפה אריה גוראל במסיבת עיתונאים, על הביקורת המועלית באחרונה מצד נבחרי ציבור שונים כלפי העלאת המחזה "סינדרום ירושלים" מאת יהושע סובול, המועלה בימים אלה בתיאטרון חיפה, ואשר נבחר לפתוח את חג המחזאות הישראלית המקורית במסגרת חגיגות ה־40 למדינה.
ראש עיריית חיפה ציין עם זאת, כי לתיאטרון חיפה הנהלה ציבורית הרשאית להתערב ברפרטואר וכי לעיריה נציגות משלה בהנהלה זו. אריה גוראל, שחזה בהצגה ציין כי המחזה ובימויו אמנם מתוחכמים "אך התוכן אינו לטעמי. במהלך ההצגה מלבישים לאחד השחקנים מדי חייל, ועליו לירות באדם בגלל פרה שאינה במקומה. זה משונה ואינו תואם את האמת. נכון שזה מגרה את המחשבה, אך אינו מצלם מצב קיים", אמר גוראל.
בהשיבו לח"כ מאיר כהן־אבידב, שקרא לו להתערב אישית להסרת המחזה, אמר ראש עיריית חיפה: "הוא אינו זקוק לתיאטרון. הוא רוצה שתמיד ישירו שירי מולדת ויסיימו ב'התקווה'. אינני בדעתו".
על בחירת המחזה "סינדרום ירושלים" כהצגה שתפתח את חג המחזאות הישראלית המקורית, ציין אריה גוראל כי הוא אישית לא היה בוחר דווקא בהצגה זו לצורך פתיחת האירוע.

עו"ד ברגוטי נעצר ושוחרר
נשיא בית־המשפט הצבאי בשכם הורה לעצור עורך־דין בחשד כי במהלך אחד המשפטים של מפירי הסדר ביהודה ושומרון, ניסה להדיח את אחד הנאשמים שרצה להודות באשמה, שלא להודות: עו"ד איברהים ברגוטי — שוחרר בערבות עצמית.
נשיא בית המשפט הצבאי בשכם סא"ל יהושע הלוי קבע בהחלטתו, כי הבחין במהלך אחד המשפטים שנערכו בפניו, כי ברגוטי ניסה להדיח נאשם בהפרות סדר, שלא היה מיוצג ע"י עורך דין, לכפור באשמה נגדו, למרות שהנאשם עצמו רצה להודות.
(עתיים)

תעודות ומדליות – ל־21 חקלאים במלאות 30 לייסוד "אגרקסקו"
מאת יוסף גלילי, כתב "על המשמר"
במלאות 30 שנה להיווסדה של "אגרקסקו", יעניק היום נשיא המדינה במשכן נשיאי ישראל תעודות הוקרה ומדליות ל־21 חקלאים, חוקרים וארגונים שונים על תרומתם לפיתוח היצוא החקלאי וקידומו.
בין מקבלי הפרסים ד"ר נעמי גורודיסקי, ממכון וולקני, שיחד עם צוותה — שושנה גרינברג ובוריס שפירא — מצאו פתרון נאות לבעיית השחרת העוקץ ועלי הגביע בחצילים וכתוצאה מכך מתאפשר כיום יצוא נרחב של זן זה לאירופה באוניות במקום באווירונים.
ד"ר מוטי עמיעד מנכ"ל "אגרקסקו" מסר, כי יותר משני מיליון טונות תוצרת חקלאית טרייה הכוללת ירקות, פירות, פרחים ומוצרים רבים אחרים יוצאו "אגרקסקו" במרוצת 30 שנות קיומה בתמורה של כ־2.5 מיליארד דולר.
בעונת היצוא 1986/7 השיג היצוא החקלאי את התמורה הגבוהה ביותר בתולדותיו — 275 מיליון דולר עבור 250 אלף טונות תוצרת חקלאית טרייה ומגוונת. התוצרת המגוונת, פרי עמלן של כ־20 אלף משפחות חקלאים, שמשווקת ליעדיה השונים באירופה, צפון־אמריקה, ואף ליפאן.

מת ישעיהו ברנשטיין — מראשוני "הצפה"
ישעיהו ברנשטיין, עורך "הצפה" לשעבר, מראשוני הסתדרות "הפועל המזרחי" והוגה הדעות שלה ממעצבי דמותה הרעיונית של התנועה הדתית־לאומית מת אתמול לאחר מחלה, בירושלים. בן 85 היה.
עלה מרוסיה בשנת 1922 ונמנה עם ראשוני "הפועל המזרחי" ועם החלוצים שיישבו והקימו את היישובים הראשונים של התנועה בכפר חיטין, בירייה וכפר אברהם. מהוגי הדעות והרעיוניים הבולטים של משנת תורה ועבודה.

הועדות המקומיות לתכנון ולבניה
שרונים/צפון השרון
רח' שטמפפר 5 — נתניה
טל. 053־336576
הודעה
נמסרת בזה הודעה לציבור בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הוגשה לועדתנו בקשה להרשות יחידת מגורים כהקלה של עד 6% משטח החלקה. גוש 8149 חלקה 29 כפר־יונה.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו המנומקת בכתב, לועדה המקומית, לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 ימים מפרסום הודעה זו.
צבי חרות
יו"ר הועדה המקומית "שרונים"

עיריית עפולה
הועדה המקומית לתכנון ובניה
מודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה בקשה להיתר הקלה על־ידי: 1. הקלה בקווי בנין צדדים ואחורי ב־10%. מיקום המבנה: גוש 16738 חלקה 34 רח' דוד קניאל עפולה. 2. הקלה בקו בנין קדמי — בניה לפי קו בנין קיים. מיקום המבנה: גוש 17762 חלקה 37 רח' הרצל 192 עפולה עלית. 3. הקלה ב־10% בקווי בניה צדי ואחורי ובנית קיר ללא פתחים במרחק של 3.20 מקו בנין צידי. מיקום המבנה: גוש 16704 חלקה 8 רח' חריש עפולה. 4. הקלה 10% בקווי בנין צדיים ואחורי. מיקום המבנה: גוש 16657 חלקה 100 רח' שלום עליכם עפולה.
את ההתנגדות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית, משרד מהנדס העיריה, רחוב יהושע עפולה בשעות קבלת קהל. אם לא תתקבל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לדיון בועדה מקומית לתכנון ולבניה עפולה והיא תחליט בנדון.
י. אבימור, יו"ר ועדת המשנה של הועדה המקומית לתכנון ולבניה עפולה

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי
מרכז
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת
נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים שינוי תכנית מפורטת הנקרא: שינוי תכנית מפורטת מס' ממ/5023.
ואלו הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 6720 חלקה 786 גני תקוה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: קביעת בנוי לחזית מסחרית בקומת הקרקע, הרחבת שבילי גישה ל־3 מ'.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3404 ה' התשמ"ז עמ' 263 ובעתון בוקר דבר מתאריך 29.10.86 ובעתון ערב חדשות מתאריך 29.10.86 בשפה העברית ובעתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 29.10.86 בשפה העברית.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקדו במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה וכל המעונין רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
א. זהבי, מ"מ יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז
7.12.87

הקמת הגשר הארוך ביותר בארץ החלה בחיפה: 274 מ'

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"
גשר "הגיבורים" החדש בחיפה, שבהקמתו הוחל בשבוע שעבר בהשקעה של בעשרה מיליון ש"ח, יהיה הגשר הארוך ביותר בארץ. הגשר תוכנן על־ידי חברת נתיבי איילון, וחברת אהרונסון זכתה במכרז להקמתו. זאת מסר אתמול ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, במסיבת־עיתונאים שנערכה לרגל תחילת העבודות.
הגשר החדש יהיה באורך של 274 מטרים, פי־שלושה מאורך הגשר הקיים שנבנה בשנת 1927. לדברי ראש העיריה, הושקעו עד כה כשלושה מיליון דולר בפינוי דירות ובתי עסק הנמצאים בתוואי הגשר. הגשר יהיה בעל שני נתיבים בתחילה, עם אפשרות לתוספת של שני נתיבי נסיעה בעתיד. בשנים הקרובות ישמש הגשר לנסיעה לכיוון אחד בלבד בעוד שהגשר הישן ישמש את היוצאים מן העיר.
בחישוב שנערך החברה, כי ערך הזמן והתפעול של כלי־רכב עומד על 260 אלף דולר ליממה, שייחסכו למשק הלאומי.
ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, אמר אתמול כי עבודות בניית הגשר יימשכו כשנה וחצי, ועם סיומן ייפתח קטע רחוב הגיבורים לתנועת רכב פרטי בכל שעות היממה.
מסקר שנערך באחרונה עולה, כי על הגשר הנוכחי עוברים מדי יום כ־28 אלף כלי־רכב, המסיעים 140 אלף נוסעים. 100 אלף נוסעים מתוכם משתמשים בתחבורה ציבורית.

לקופמן: "שתראה בעצמך"
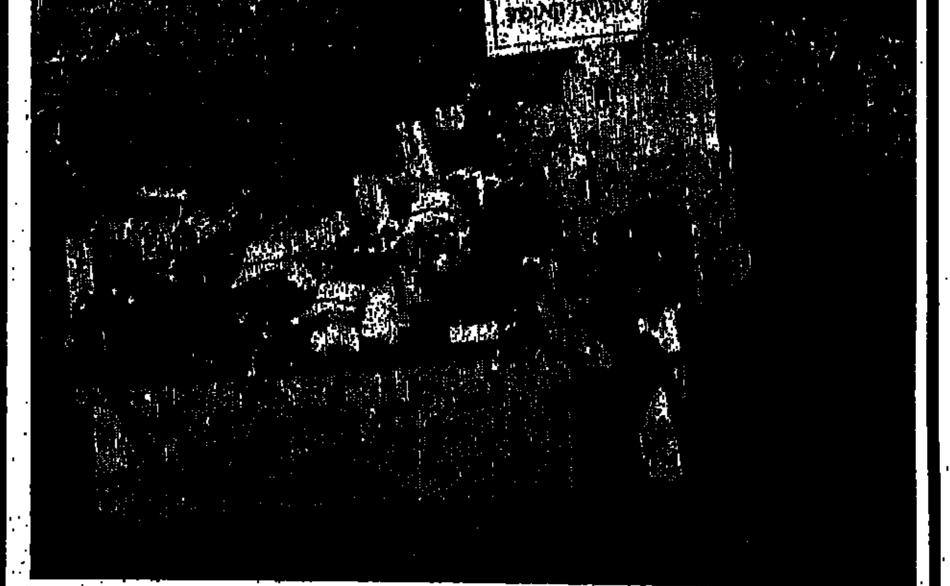

עמרי ענבר ואלינור גילאון ילדיו של מזכיר צעירי מפ"ם, קיבלו השראה מן הרעיון של חבר הכנסת קופמן (היבואן של משחקי לגו בישראל) ובנו דגם חדש של "לגו ממשל". אל הדגם אשר שלחו הילדים לחבר הכנסת קופמן צירפו את המכתב הבא: "לאדון קופמן היקר, אנחנו שולחים לך בניה שבנינו בעצמנו לפי הרעיון שלך, שתראה בעצמך איך ההצעה שלך נראית. אנחנו מקווים שיש לך מספיק אבני לגו כדי להמשיך ולשחק ובאותו זמן אולי תעזוב אותנו מהצעות המטופשות והממחידות שלך". תתביש לך, עומרי, ענבר, ואלינור גילאון — מאשדוד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
מרחב תכנון מקומי בת־ים
מודעה על הכנת שינוי תכנית
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 77 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א החליטה על הכנת תכנית הנקראת תכנית מספר ב' 333א' שינוי לתכנית מספר ב' 333.
השטחים הכלולים בתחום התכנית המוצעת: גוש 7122 חלקה 86, 47 מקום: רחוב הקוממיות, רחוב העמל ורחוב ניסנבאום.
מרדכי בהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז ת"א

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
מרחב תכנון מקומי בת־ים
הודעה בדבר הפקדת תכנית שינוי מתאר מקומית מפורטת
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965 כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליה תכנית מס' 333א' שינוי לתכנית מתאר ב.י. 333.
השטחים הכלולים בשינוי התכנית ומיקומם: גוש 7122 חלקות 47, 86 רחובות: קוממיות, העמל, ניסנבאום.
עיקרי מטרת התכנית: א. ניצול מלוא זכויות המותרות לפי תכנית מתאר 2א בת־ים לגבי איזור לתעשיה מסחרית ובהתאם לסעיף 110 של תכנית ב.י. 333. ב. קביעת השימושים למסחר המותרים בתכנית מתאר 2א. ג. תנאי והסדרי תנועה פנימיים. ד. קביעת תכנית בינוי לצרכי מסחר (מנחית בלבד).
כל המעוניין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין ובכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע ע"י שינוי התכנית וכן כל הזכאי על פי סעיף 100 לחוק רשאי תוך חודשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות להגיש התנגדותו במשרדי הועדה האמורה.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ובלווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
מרדכי בהנא, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז ת"א

אקסליבור בע"מ
הודעה
באסיפה כללית יוצאת מן הכלל של החברה שהתקיימה ביום 27.12.87 הוחלט לשנות את תזכיר החברה כך שיבוטל סעיף 2 ובמקומו יבוא סעיף 2 בנוסח כדלהלן:
2. המטרות שלשמן נוסדה החברה הן:
(א) לעסוק בתיווך לעניני ביטוח בכל ענפי הביטוח למיניהם וסוגיהם כפוף לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח התשמ"א־1981.
(ב) לעסוק בסוכנויות ביטוח בכל ענפי הביטוח למיניהם ולסוגיהם.
(ג) לטפל בכל עסקי סוכנויות ביטוח בכל ענפי הביטוח למיניהם ולסוגיהם.
(ד) לטפל, לעסוק ולבצע את כל התפקידים והמטרות שתאגיד רשאי לעשות וזאת לצורך ביצוע כל המטרות המפורטות לעיל בתזכיר זה והכלולות או הכרוכות בהן או עשויות להביא להשגתן או ביצוען של המטרות הנ"ל, או מי מהן.
עמוס לוי, מנהל

עובדי 'תל השומר' תובעים פתרון שישים קץ לשיתוק יחידת ההשתלות

מאת יוסף שמר, כתב "על המשמר"
יו"ר ועד עובדי המינהל והמשק של בית־החולים "שיבא" וראשי האחיות והרופאים, [illegible] אתמול במברק לשרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו, בו הם תובעים פגישה דחופה כדי לדון בסכסוך בין הרופאים שגרם שיתוק היחידה להשתלת כליות.
כזכור, בגלל סכסוך בין ד"ר סגל וחבריו למחלקה לבית האחיות משותקת זמן רב היחידה להשתלת כליות בבית־החולים תל־השומר. לד"ר סגל הוצע לעבור ל"אסף הרופא" ולהפעיל שם את היחידה, אך ההצעה לא נתקבלה על־ידו. וכשל כך אי־אפשר עד עצם היום הזה להפעיל את היחידה מחדש או להפעיל יחידה זו במסגרת בית־חולים אחר. ועדי העובדים של הרופאים, האחיות ועובדי המינהל והמשק דורשים פתרון, משום ששיתוק היחידה פוגע בחולים ובשמה הטוב של המחלקה. מאיר בן־שושן הביע מליאה על הידיעה שנמסרה בתוכנית "ערב חדש" בטלוויזיה לפיה עומדים הצוותים להשבית את בית־החולים "שיבא" כבר ביום ראשון הקרוב. "לא דובים ולא יער", אמר

טלקס

● 600 עיוורים יפגינו מחר בירושלים

600 עיוורים יפגינו מחר בבוקר לפני משרד־האוצר בירושלים. זאת מסר אתמול, יו"ר אגודת העיוורים, בכור מכלוף, ומנהל המרכז לעיוור, הרצל נוכחה, במסיבת עיתונאים בבית סוקולוב בתל־אביב.

ההפגנה תיערך כהבעה של תסכול בנימוק שאין עוזרים לעיוורים, מבטיחים להם תמיכה ולאחר מכן – מתעלמים מההבטחות.

בכור מכלוף תבע צער שהעיוורים צריכים לנקוט צעדי הפגנה. הוא אמר, כי מסר למזכירתו של שר־האוצר שעלול להתרחש אסון בזמן ההפגנה, כיוון שהעיוורים אינם רואים מי דוחק אותם ויכולים לפגוע זה בזה. הוא הוסיף, כי העיוורים יבואו עם מקלות ההנחיה שלהם, והם עלולים להשתמש בהם כאמצעי מחאה. (עתי"ם)

● עלייה בתפוקת בענף המידגה

התפוקה בענף המידגה בשנים האחרונות נאמדת בעשרת אלפים טון בשנה וב־1987 תהיה יותר מ־14 אלף טון. המגמה היא להגיע בחמש השנים הקרובות ל־20 אלף טון בשנה, וזו עלייה של 10 אחוזים כל שנה.

על כך מסר אתמול אורי דור, מנהל המחלקה למידגה במשרד־החקלאות, בסיור עיתונאים בעמק הירדן ועמק בית־שאן.

נמסר, כי היצוא של דגים ומוצריהם הגיע ב־1987 לכ־500 – 450 טון בהיקף של מיליון דולר. המגמה היא להגיע בשנים הקרובות ל־1000 טון יצוא בשווי של 2 עד 2.5 מיליון דולר.

עוד נמסר, כי היצוא של דגי נוי ב־1987 הגיע ל־2.2 מיליון דולר, כשיעדי היצוא היו בעיקר מדינות באירופה המערבית.

יוסף גלילי

● מסורב עלייה נרדף ע"י הק.ג.ב.

מסורב עלייה יעקב כץ (36), מורה לעברית בדושנבה שבחבל טאג'יקיסטאן, נרדף על־ידי אנשי הק.ג.ב. מאמר שהופיע לאחרונה בעיתון המקומי גינה אותו על "פעילותו הציונית, הוראת השפה העברית והפצת ספרות ציונית".

למחרת הופעת המאמר, כאשר עמד לטוס למוסקבה, "גנבו ממנו הכרטיסים כדי למנוע את טיסתו".

על כך סיפר יעקב כץ בשיחה טלפונית עם פעילי המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בתל אביב.

עוד סיפר, כי נסיון הק.ג.ב. להכפיש את שמו במקום עבודתו במכון לפיזיקה נכשל. לאחר שעמיתיו לעבודה סירבו להיכנע ללחצים.

יעקב כץ מסורב עלייה זה 6 שנים ונימנה על הפעילים המרכזיים למען עלייה והוראת השפה העברית. יוסף גלילי

פשרה בין אלה וארנסט יפת: תקבל 4650 ש"ח בחודש

אלה יפת פנתה אתמול לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב והודיעה שהיא מבטלת את תביעתה לדמי מזונות מארנסט יפת שהגישה בחודש מארס 1987, לאחר שהגיעה עימו להסכם פשרה.

לבית־המשפט נמסר, כי על סמך הפשרה, שהושגה בעקבות מו"מ בין באי־כוחה, עו"ד ד"ר יוסף שגב ואמי פרי, לבין בא־כוחו של יפת, עו"ד יגאל ארנון, תקבל אלה יפת מארנסט יפת דמי מזונות חודשיים בסך 4650 ש"ח, צמודים למדד.

לאחר שארנסט יפת פרש מבל"ל ביוני 1986 הפחית את סכום המזונות החודשי אותו שילם לגרושתו אלה מאז 1982 מ־2550 דולר ל־1800. הפחתתו זו בוצעה בהתאם להסכם הגירושין שלהם שקבע, שדמי המזונות החודשיים יופחתו לאחר שיפרוש לגימלאות.

בעקבות הפרסומים בעיתונות על אודות סכומי הכסף הגדולים שקיבל ארנסט יפת מבל"ל בפיצויים, הגישה אלה יפת, במארס 1987, תביעה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב, באמצעות עו"ד ד"ר יוסף שגב ואמי פרי, נגד ארנסט יפת. בתביעה זו תבעה לקבל ממנו מחצית הפיצויים ולבטל את ההפחתה של סכום המזונות החודשי.

בעקבות התביעה קיימו באי־כוח הצדדים מו"מ והגיעו לפשרה מחוץ לכותלי בית־המשפט, לפיה תיקנו את ההסכם בנוגע למזונות כך, שתבוטל ההפחתה והסכום החודשי יועמד על סך 2550 דולר, שהם 4650 ש"ח צמודים למדד, למשך כל ימי חייה.

השניים גם הגיעו לפשרה בקשר לסכום הפיצויים שקיבל, אולם פרטיה לא נמסרו בבית־המשפט.

בעקבות הפשרה, חזרה בה אלה יפת מתביעתה ומהטענות שהועלו על ידה במארס 1987, ולפיהן מאשרת כי ארנסט יפת "נהג עימה ביושר". (עתי"ם)

עו"ד איזמן הורשע בשיבוש הליכי משפט ובהשמדת ראיה

עו"ד אברהם איזמן (47), שהוא גם חבר מועצת עיריית נתניה, הורשע אתמול, בבית־המשפט המחוזי בת"א בשיבוש הליכי משפט ובהשמדת ראיה.

התובעת, עו"ד הלנה ביילין, האשימה את עו"ד איזמן בקשירת קשר למסירת תצהיר שקר, אולם בסעיף זה הרשיעה אותו השופטת שושנה ברמן בשיבוש הליכי משפט.

התובעת טענה, כי הנאשם שימש כעורך־דין שטיפל בקניית מועדון "המקום" בנתניה עבור 4 מלקוחותיו: העבריין ויקטור ברנס, הרצל כהן־שוחט, אירג' כהן ועמיר פריה.

ב־18.12.82 נחתם חוזה העסקה במשרדו של עו"ד איזמן. התובעת, עו"ד הלנה ביילין, האשימה את הנאשם בכך שבאותו מעמד סוכם ששמו של ברנס לא יופיע בחוזה כדי למנוע את התנגדותה של המשטרה להעניק רשיון למועדון. עו"ד ביילין טענה, שעו"ד איזמן ידע, שאם יוזכר שמו של ויקטור ברנס בחוזה, לא יזכו לעולם ברשיון.

עוד האשימה עו"ד ביילין את הנאשם בכך שב־30.9.82 ערך במו ידיו הסכם בלתי מורפס, שנכתב בכתב־ידו, עליפיו יש לברנס חלק במועדון, ובעת מכירת המועדון יקבל כל אחד מהשותפים, לרבות ברנס, רבע משוויו. בהסכם זה צויין, שהנושא חסוי ויישאר בחזקת עו"ד איזמן בלבד, ואין זכות לאף אחד מהצדדים לצלמו או להעתיקו.

להלן טענה התובעת, כי בתאריך 7.10.82 הוצא צו סגירה נגד המועדון ע"י בימ"ש השלום בנתניה. הנאשם הגיש עתירה לבג"ץ נגד עיריית נתניה והמשטרה, וצרף לטיעוניו תצהירים של עמיר, כהן ואירג', לפיהם הם הבעלים היחידים של המועדון. טענות אלה טען עו"ד איזמן בתצהירים ובפרוטוקול.

עו"ד הלנה ביילין האשימה את עו"ד איזמן בכך, שטען בפני בית הדין הגבוה לצדק שעמיר, כהן ואירג' הם השותפים הבלעדיים של המועדון, ביודעו שטענות אלה אינן אמת.

10 שנות מאסר להורג אשתו ע"י ריסוק גולגלתה בעציצים

10 שנות מאסר הוטלו אתמול בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב על משה ניניו (41) מחולון, שהורשע בהריגת אשתו.

בית־המשפט קבע, כי העונש מוטל עליו "למען יידע הציבור שלא זו הדרך לפתרון סכסוכים ובעיות".

התביעה טענה, כי הנאשם ואשתו שולה היו נשואים זה לזו במשך כ־17 שנה והתגרשו ב־25.2.86. עפ"י הסכם הגירושין, התכוונה המנוחה למכור את הדירה בה התגוררה, ברחוב ומנהוף 28 בחולון. ב־4.7.86 אחה"צ נעשה נסיון למכור את הדירה לקונים פוטנציאליים, והמנוחה הזמינה את הנאשם לדירה על־מנת שישתתף במו"מ, לנוכח חלקו בבעלות על הדירה.

לאחר שעזבו הקונים הפוטנציאליים את הדירה, נותרו בה הנאשם והמנוחה. בהיותם בדירה היכה הנאשם מכות נמרצות בראשה של אשתו ובחלקי גופה האחרים, באגרטל ובשברי עציצים, ריסק את גולגלתה וגרם למותה המיידי של המנוחה, טענה התביעה.

נשיאת בית־המשפט המחוזי בתל־אביב השופטת חנה אבנור, שעמדה בראש הרכב השופטים ישראל גלעדי וצבי הכהן, הרשיעה את הנאשם בהריגה.

הסניגור, עו"ד משה אלוני, ביקש שלא להחמיר עם הנאשם, אותו הגדיר "אדם שנתייסר ונהפך לאבק אדם ששוכב כל היום במיטה, בוהה או בוכה". עו"ד אלוני טען שזהו מקרה שמגלם בתוכו טרגדיה אנושית גדולה. (עתי"ם)

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של יקירתנו
עטרה טורף
המתאבלים: בעלה דב טורף
בנותיה וחתנה:
אורית ודוד גוגנהיים
גילה טורף
נכדיה: שלי ומתן

למשפחה ולקיבוץ נגבה
משתתפים בצערכם במות
יצחק פרכטמן
מדריך, ידיד
קיבוץ שדה יואב
וצוות גדיש

אבלים על מותו בטרם עת של
בני, בעלי, אחינו ואבינו היקר
פלביו רוזנבלום ז"ל
ההלוויה התקיימה ביום ראשון 27.12.87
בבית העלמין בנתניה
אמו: רוזה
אשתו: אליאן והילדים
האחים: פלינה, ברנרדו, שמעון
ובני ביתם

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 28.12.1988

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.6988	1.7200	1.7083
דולר אמריקאי	1	1.50	1.57	1.5309	1.5501	1.5393
מרק גרמני	1	0.94	0.98	0.9545	0.9664	0.9609
לירה שטרלינג	1	2.79	2.92	2.8369	2.8722	2.8531
פרנק צרפתי	1	0.27	0.29	0.2822	0.2857	0.2834
ין יפני	100	1.22	1.28	1.2428	1.2584	1.2464
גילדן הולנדי	1	0.83	0.87	0.8476	0.8581	0.8534
פרנק שוויצרי	1	1.16	1.22	1.1831	1.1979	1.1866
כתר שוודי	1	0.25	0.27	0.2616	0.2649	0.2628
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2435	0.2465	0.2448
כתר דני	1	0.24	0.26	0.2480	0.2511	0.2493
מרק פיני	1	0.37	0.39	0.3836	0.3884	0.3863
דולר קנדי	1	1.15	1.21	1.1749	1.1896	1.1795
דולר אוסטרלי	1	1.06	1.14	1.0985	1.1122	1.1035
רנד דר' אפריקאי	1	0.48	0.80	0.7937	0.8036	0.7981
פרנק בלגי	10	0.44	0.47	0.4573	0.4630	0.4594
שילינג אוסטרי	10	1.33	1.40	1.3588	1.3757	1.3650
לירה איטלקית	1,000	1.27	1.35	1.2976	1.3138	1.3039

בפליליים

נעצרו חשודים בתאונת "פגע וברח" קטלנית

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

"ברחנו ממקום התאונה כי היתה במקום התקהלות שלוותה בצעקות ואיומים" — כך טענו אתמול להגנתם בבית־משפט השלום בחיפה שלושה צעירים ממעלות־תרשיחא החשודים במעורבות בתאונת "פגע וברח" בה נהרגה מניה פרידמן בת 68 מחיפה.

בא־כוח החשודים טען, כי אחד מהם עשה את צרכיו במכונית מרוב פחד.

נציג המשטרה טען, כי השלושה נסעו במכונית "סובארו" בה נהג זוהיר מוסא איוב בן 21 לכיוון צפון. בצומת קריית מוצקין פגעה המכונית במנוחה שהלכה עם בעלה בשולי הכביש. הנהג עצר את המכונית ולאחר שגילה שפגע באשה נמלט מהמקום.

נהג המכונית נעצר לאחר שהגיע לבית־החולים הממשלתי בנהריה לקבלת טיפול רפואי.

השופט עמירם רגב האריך את מעצרו של הנהג בשלושה ימים ושחרר את שני נוסעי המכונית בערבות של 5000 ש"ח כל אחד.

עד תביעה נשך סניגור בחקירה נגדית

עד תביעה שנחקר אתמול בבית משפט השלום בת"א חקירה נגדית ע"י עו"ד צבי לידסקי, התרגז על צורת החקירה ונעץ את שיניו בגבו של הסניגור, למול עיניה הנדהמות של השופטת דבורה ברלינר.

היה זה במהלך משפט בו מייצג עו"ד לידסקי שני אחים, דוד ששון (42) ואפרים ששון (33) מאור יהודה, הנאשמים בתקיפה חבלנית, איומים וגרימת נזק לרכוש.

כאשר חקר הסניגור את עד התביעה עזיז משמרתי, שהוא חותנו של אפרים ששון, היה העד נרגז מאד. בין היתר טען העד, שאפרים נשך אותו. כשביקש ממנו עו"ד לידסקי להדגים כיצד אפרים נשכו, ונעמד אליו עם גבו, נשך אותו העד בצד ימין של גבו.

השופטת ברלינר רשמה את פרטי האירוע בפרוטוקול, ושלחה את עו"ד לידסקי מצוייד בהעתק הפרוטוקול להגיש תלונה במשטרת מרחב ירקון.

הסניגור התלונן במשטרה, לאחר שקיבל אישור רפואי מבי"ח רוקח, לפיו נמצאו סימני שיניים בצד ימין של גבו. (עתי"ם)

בעל חברת נקיון מואשם בחבלה ברשלנות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

בעליה של חברת הנקיון "מכלול", המועסקת בנקיון קריית הטכניון בחיפה, גיא פונק, הואשם אתמול בבית־משפט השלום בחיפה בחבלה ברשלנות.

בכתב־האישום טוענת התובעת, מפקח אורית קנטור, כי בפברואר השנה עסק פונק בנקיון גג של אחד מבנייני הטכניון. לטענתה השליך פונק חפצים מהגג ואחד מהם פגע בצעירה שעברה בשביל ופצע אותה.

התובעת מבקשת מבית־המשפט להרשיע את הנאשם בגרימת חבלה ברשלנות.

עם המשפחה וקיבוץ מסילות
אנו משתתפים בצערכם במות
ניסן עריף (חמרה)
מי שהיה לנו מדריך ורע בימים הראשונים
קיבוץ גלאון
חבריו הותיקים

משתתפים בצער חברנו
דוד בן־חורין והמשפחה
במות האם
ביאה בוחבוט
בניכר
קיבוץ רוחמה

משתתפים באבלה של חברתנו
מינה גוטמן (חמרה), המשפחה וקיבוץ מסילות
במות האח
ניסן עריף (חמרה)
קיבוץ רוחמה

ללילי, למשפחת עריף
ולקיבוץ מסילות
אתכם באבלכם במות
ניסן
חבר העובדים והחניכים
מוסד חנוכי "גלבוע"

סריקות נרחבות אחר הערבי שתקף את תושב קריית־ארבע

אריה קליין ירה באוויר ועצר את המתנקש שהתנפל עליו בסכין אולם זה הצליח להימלט בחסות ההתקהלות שנוצרה במקום

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

אריה קליין בן 26, פקיד דואר מקריית־ארבע, נדקר אתמול בבוקר באופן קל בעורפו ליד שער שכם במזרח־ירושלים.

המקרה אירע סמוך לשעה 8 בבוקר, כאשר יצא ממונית ערבית בה עשה את דרכו מקריית־ארבע אל תחנת האוטובוסים שליד שער שכם.

כשיצא אריה קליין מהמונית זינק מאחוריו צעיר ערבי וסכין שלופה בידו. הוא הצליח לשרוט את אריה קליין באופן קל בעורפו.

אריה קליין לא איבד את עשתונותיו, הוציא את האקדח שהוא נושא עימו ברשיון וירה באוויר. התוקף התבלבל ואריה קליין הצליח לעצרו. במקום נוצרה עד מהרה התקהלות של עוברים ושבים, רובם ערבים. אריה קליין הניח לרגע למתנקש בתורו אחר אנשי ביטחון שניצבים דרך קבע ליד שער שכם. זמן קצר זה איפשר למתנקש הערבי להימלט על נפשו כשהוא מוצא לו מסתור בחסות ההמון הרב שצבא על מקום האירוע.

שוטר מג"ב חוקר ערבים ליד שער שכם (צילום: רחמים ישראלי)

אנשי ביטחון ומשטרה חשו למקום ופתחו בסריקות נרחבות, אך לפי שעה העלו חרס בידם. הם עצרו את נהג המונית לחקירה והציבו חסימות במבואות ירושלים. זמן לא רב לאחר מכן נעצר צעיר ערבי שנסע ברכב בקרבת גילה ומגמת פניו דרומה. הצעיר נחקר.

במשטרה סבורים שהרקע למעשה הוא לאומני.

מזג אוויר

מזג האוויר יוסיף להיות קר מהרגיל בעונה.

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 3־10, רמת־הגולן 1־11, נהריה 5־15, צפת 1־8, נמל חיפה 6־15, נצרת 4־12, טבריה 6־17, עפולה 4־16, השומרון 4־12, תל־אביב 7־15, נמל התעופה לוד 4־15, יריחו 5־17, עזה 8־17, באר־שבע 5־16, אילת 10־18. (עתי"ם)

חברי הלשכה המדינית החליטו לפרוש מ"התנועה המתקדמת"

מאת קאסם זייד

יותר מ־80 חברי הלשכה המדינית וחברי הוועידה של "התנועה המתקדמת לשלום" מהמשולש, ירושלים, הנגב, לוד ורמלה הגישו השבוע התפטרות קולקטיבית מהחברות בתנועה ובמוסדותיה.

במכתב ששיגרו המתפטרים למזכ"ל התנועה, הכומר ריאח אבו אל־עסל, הם מסבירים, כי החליטו לפרוש נוכח השיתוק וההתפוררות בתנועה. הם מטילים את האחריות לשיתוק התנועה על ח"כ מוחמד מיעארי.

דובר הקבוצה הפורשת, נורי אל־עוקבי, אמר בשיחה עם כתבנו "בלב כבד קיבלנו את ההחלטה 'לפרוש מהתנועה המתקדמת', וזאת לאחר נסיונות בלתי נלאים לתקן את המעוות בתוך התנועה".

לדעת אל־עוקבי, הגיעה "התנועה המתקדמת לשלום" לסוף דרכה.

אל־עוקבי תקף בחריפות את הנהגת התנועה שהסתכלה, לדבריו, על חברי התנועה ממגדל השן. לעומת זאת שיבח את התנהגותם של החברים היהודים בתנועה, ובראש וראשונה את ח"כ מתי פלד, שעשו, לדבריו, מאמצים גדולים לתיקון פני הדברים בתנועה.

בתשובה לשאלה על דרכם בעתיד של חברי הקבוצה הפורשת אמר אל־עוקבי: "אנחנו לא נשקוט ולא ננוח עד שנביא לאיחוד השמאל המתקדם בארץ". הוא הוסיף, שבכוונת חברי קבוצתו ליזום איחוד כל הכוחות המאמינים בפתרון בעיית הסכסוך הישראלי־פלשתיני בדרכי שלום, הפסקת פעולות הדיכוי בשטחים הכבושים ושוויון מלא לאזרחים הערבים בישראל.

לדבריו, המפלגות הבאות בחשבון לתוכנית זו הן מפ"ם, ר"צ, חד"ש ו"המתקדמת". הוא אמר, שחברי קבוצתו פתחו בימים האחרונים במגעים עם מפלגות אלה ועם גורמים אחרים במגמה להביא לאיחוד השמאל.

עורך־הדין עזיז שוחאדה, שהביא את תגובת "התנועה המתקדמת", מסר, שפעילותו של נורי אל־עוקבי בתנועה משותקת מזה שנתיים ושהוא אינו מרפה מאז להערים קשיים ומכשולים בדרכי התנועה, כשכל הנסיונות להחזירו למוטב נכשלו, על כן התנועה אינה מצטערת על פרישתו משורותיה.

ועדת חקירה: אין בסיס לטענות חייל המילואים על אבטחה לקויה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ועדת חקירה שמינה אלוף פיקוד המרכז עמרם מצנע שוללת את מרבית הטענות שהעלה איש המילואים שי שאולי בעניין רמת האבטחה ויחס המפקדים לנושא זה בבסיס בו שירת במילואים.

דו"ח ועדת החקירה הועבר לידיעת הרמטכ"ל ושר־הביטחון.

איש המילואים שי שאולי שירת לפני מספר חודשים בבסיס צבאי באיזור ירושלים. בתום שירותו פנה בתלונה לשר־הביטחון ולחבר הכנסת דן כהן ובה טען, כי אנשי המילואים שומרים בתוך רכבם הפרטי ובבסיס נערכים משחקי קלפים והחיילים משתמשים בסמים.

תלונה זו פורסמה בכלי־התקשורת כמה ימים לאחר "ליל הגלשונים".

בעקבות טענותיו של שאולי הורה האלוף מצנע על הקמת ועדת חקירה. הוועדה תיחקרה 21 עדים ביניהם מפקד היחידה, חייליה, קצינים ואנשי מילואים.

ועדת החקירה קובעת, כי "רוב הטענות של שאולי הן תוצאה של חוסר רצון ומאמץ מצד החייל עצמו" וכי "תלונתו הינה משוללת כל קשר למציאות והיא קנטרנית". כמו כן מוסרת ועדת החקירה, כי נגד שי שאולי הוגשה תלונה חריפה על התנהגות בלתי הולמת על־ידי מפקד מרפאת צה"ל בירושלים.

עוד אומרת הוועדה, כי בין השנים 1978—1983 לא ביצע החייל שירות מילואים מסיבות אישיות ואילו בשירות המילואים האחרון "היה בבחינת 'נפקד משירות'" במשך מספר ימים.

אם חילצה בתה ממכונית בוערת ובן חילץ אמו מדליקה בדירתה

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

"הילדות היו מבוהלות, חן פחדו מהאש" – אמרה אתמול עדינה שושני מרמת־גן לאחר שהצליחה לחלץ את בתה משריפה שאחזה במכונית ה"וולבו" שלה.

עדינה שושני החנתה את מכוניתה בכיכר השושנים בעיר ונכנסה לחנות המכולת הסמוכה כשהיא משאירה במכונית את שתי בנותיה, יפעת בת ה־7 וחופית בת ה־3 וחצי.

"נכנסתי לרגע כדי לקנות חלב ופתאום באה יפעת בריצה וצעקה: 'אמא, אמא, האוטו בוער וחופית בפנים. בואי מהר'. רצתי למכונית והוצאתי את הילדה".

לאחר חילוץ הילדה ביקשה האם מהנוכחים במקום לסייע בידה לכבות את האש. עובדי בנק לאומי שבכיכר חיברו צינור גומי של עמדת כיבוי ובעזרתו הצליחו לכבות את השריפה.

לפי הערכה פרצה האש בשל ניצוץ שנוצר בחגורות הבטיחות האלקטרוניות שבמכונית.

בדליקה אחרת, שפרצה בדירת קרקע ברחוב קדמה ברמת־גן, חולצה מאימה מולה בת 80 בזכות עירנותו של בנה יוסי. הישישה מונחה לבית־החולים תל־השומר כשהיא סובלת מכוויות קלות בידיה.

כשהתקשר יוסי בשעות הבוקר לאמו כדי לברר את שלומה שמע אותה צועקת: "בוא מהר, כי המיטה בוערת".

הבן שהגיע למקום במהירות מצא את אמו בחדר השינה שהיה אפוף בלהבות והעבירה לחדר סמוך, משם חולצה לאחר מכן על־ידי בבאי האש שהוזעקו על־ידי השכנים.

הדליקה נגרמת ככל הנראה מקצר בסדין החשמלי. חדר השינה נשרף כליל והאש התפשטה במהירות לכיוון הדירה בקומה מעל.

זו הפעם השניה בתקופה האחרונה ששימוש בסדין חשמלי גרם לדליקה ומכבי האש מזהירים את הציבור משימוש בלתי זהיר בסדינים החשמליים.

מסך ראשון

גיורא מנור

שווייק עודנו חי!

קבוצת התיאטרון נוה־צדק מעלה מחדש את דמותו של החייל הטוב שווייק (וזה, ולא החייל "האמיץ", הוא שמו המקורי של הספר שכתב ירוסלב האשק), ואי אפשר היה שלא לחשוב על מרגלית ו"תיאטרון אוהל", ששניהם כבר הלכו לעולמם.

רמי רוזן, המעבד — אגב, לא נזכר בתוכניה מתרגם לעברית — תפס משהו חשוב, והבמאי אהרון אלמוג והשחקנים הצטרפו אליו בנכונות להיתפס למין טירוף קצת סוריאליסטי, ההולם עד מאוד את האווירה הגרוטסקית של הספר.

פטר גדיש, עגלגל ודומה מאוד לאיורים הידועים של הצייר לאדא, ועם התפתחות הדמות תוך השגעון הגדול של מלחמת העולם הראשונה, הוא מתגלה כאותו טיפש פיקח, תמים וערמומי, התכונות המציינות את שווייק, שעליו אמר שחקן צ'כי ידוע, יירז' ווסקובץ', שהוא, מלבד המלה "רובוט" שהמציא הסופר צ'אפק, כל התרומה של צ'כוסלובקיה לתרבות העולם...

משה שטרנפלד, מעצב התפאורה, נעשה יותר ויותר מינימליסטי בעבודתו. הפעם היו אלה שולחן וארון ששימשו את הבמאי כרמות מיטות, בית־מרזח, בית־סוהר, רכבת ומה לא. הרכבת לא היתה משכנעת, אבל המשחק האקרובטי למרי של דוד צווינגוגים, עמי כץ, אליעזר אפלבאום, אודיה קורן, שבתאי קונורטי ודרור טפליצקי (ביחוד בתפקיד הלויטננט לוקאש הגנדרן) חיפה על חספוס המיזאנסצינה, והמקצב הערני של ההצגה תרם לא מעט לשעשוע.

פה ושם יש כל מיני אנאכרוניזמים מרגיזים, כגון השימוש ברמקולים — שלא היו בעולם בתקופה בה מדובר.

המוסיקה של דרור אור הוסיפה תחושה נכונה של מקום וזמן. וכל הקיסרות האוסטרו־הונגרית, שמצבה היה "מיואש, אבל לא רציני", יורדת בהצגה זו לטמיון באופן קליל, אבל לפעמים גם מפחיד, וזה בהחלט ברוח המחזה והספר, עליו הוא מבוסס.

חב' החשמל הערבית נכנעה לתנאי שר־האנרגיה

מאת מנחם ענברי, כתב "על המשמר"

שר־האנרגיה והתשתית, משה שחל, יעניק השבוע לחברת החשמל המזרח־ירושלמית זיכיון לאספקת חשמל ל־12 שנים. תחום הזיכיון יהיה זהה לתחום הזיכיון הישן של החברה, למעט היישובים היהודיים והשכונות החדשות מסביב לירושלים.

כך סוכם אתמול בפגישה בין השר שחל ליו"ר חברת החשמל המזרח־ירושלמית, חנא נאסר.

נאסר הודיע לשחל, כי החברה נכנעת למצב הקיים ותמשיך לספק חשמל לתושבים הערבים שנשארו בשטח המקוצץ של זכיונה.

נאסר מסר לכתבנו, כי אין בהסמכה הזאת משום הכרה בקיצוץ הזיכיון, אלא השלמה עם המצב העובדתי.

לפני כמה ימים העניקה ירדן זיכיון ל־60 שנה לחברה על מלוא שטח הזיכיון הישן. היה בכך משום מתן גיבוי לחברה להכיר בהחלטת ממשלת ישראל.

מתכנו מוסר, כי כעת תוכל החברה הערבית לזכות במחיקת חובותיה, המסתכמים ביותר מ־30 מיליון ש"ח, ובקריאת תעריף על שירותיה. הבעיה הקשה היא פיטורי יותר ממחצית העובדים, וכדי להתגבר על הבעיה הזו תצטרך ישראל לאפשר לחברה לשלם למפוטרים פיצויים מוגדלים.

יוגדל חלקה של קופ"ח בהכנסות המס המקביל

מאת כתבנו לענייני עבודה

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ושר־העבודה־והרווחה, משה קצב, סיכמו אתמול לפגישתם בירושלים, כי השר יוזם תיקון לחוק המס המקביל, דבר שיגדיל את הנתח הכספי של קופת־חולים ממס זה.

המס המקביל נגבה מהמעסיקים ע"י הביטוח הלאומי ומחולק לקופות חולים על־פי שני קריטריונים: ההכנסות של קופת־החולים ומספר החברים. קיסר וקצב סיכמו אתמול, כי במסגרת התיקון לחוק יתווספו שני קריטריונים בחלוקת הכספים: מספר המבוטחים הקשישים בקופה והפיזור הגיאוגרפי של סניפיה.

הוספת שני קריטריונים אלה יגדילו את הכספים המועברים לקופת־החולים של ההסתדרות הכללית.

השניים סיכמו להקים מטה אבטלה שיהיה משותף להסתדרות, למשרד־העבודה ולמשרד־המסחר־והתעשייה. מטה האבטלה יטפל בצורה נקודתית בעובדים המובטלים והמפעלים העומדים בפני צמצומים ופיטורין. המטה יורכב מהמנכ"לים של שני המשרדים ומנציג הוועדה המרכזת. ככל הנראה תהיה זו יו"ר הוועדה העליונה לתעסוקה, עליזה טמיר.

הונחה אבן פינה למרכז החינוכי "חומה ומגדל"

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

בנוכחות נציגי עשרות ישובי חומה ומגדל ומאות מתושבי עמק בית־שאן וחברי קיבוץ ניר־דוד, הונחה אתמול אבן־הפינה למרכז החינוכי "חומה ומגדל".

שר־התיירות־והמשפטים, אברהם שריר, שהתכבד בהנחת כף הבטון הראשונה, אמר: "כפי שכבר אמר יגאל אלון ז"ל, מי שאינו מכבד את עברו אין לו עתיד". הוא הוסיף, כי עם ישראל הגיע להישגים שלא כל עם יכול להתגאות בהם. "בטוחני כי כאשר נבוא ללמוד את החומה והמגדל הבנויים, נשאב מהם את הכוח והחזון להמשך ההתיישבות ותהיה זאת תרומה לעם ישראל", אמר שריר.

מנהל המרכז החינוכי "חומה ומגדל", יהושע לוריא, אמר, כי המרכז יכלול גם חומה ומגדל בגודל אמיתי ויקיים תצוגה, תיעוד וימי עיון והסברה על ישובי חומה ומגדל, הוא הביע תקווה, כי המעשה ההתיישבותי ההוא יקרין דוגמה לדורות הבאים.

יו"ר המועצה האזורית בבקעת בית־שאן, יגאל שחר, בירך את המפעל שיושקעו בו כ־300 אלף דולר ושותפים להקמתו ניר־דוד, המועצה האזורית, הסוכנות והקק"ל. הוא הדגיש את חשיבותו הרבה של האתר, שיהיה חלק מגן השלושה, מכתנה חינוכית והיסטורית, לציבור ולארץ כולה.

הטקס נחתם בתהלוכה של ילדי ניר־דוד שנשאו שלטים עם שמות 57 קיבוצי חומה ומגדל.